

KIRŞEHİR İLİ ÇEVRE DURUM RAPORU

2012

T.C.
Kırşehir Valiliği
Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

Sayfa

A. Hava.....	1
A.1.Hava Kalitesi.....	1
A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Unsurlar.....	1
A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar.....	4
A.4. Ölçüm İstasyonları.....	5
A.5. Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü.....	8
A.6. Gürültü.....	8
A.7. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar.....	9
A.8. Sonuç ve Değerlendirme.....	9
Kaynaklar.....	9
B. Su ve Su Kaynakları.....	10
B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli.....	10
B.1.1. Yüzeysel Sular.....	10
B.1.1.1. Akarsular.....	10
B.1.1.2.Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar.....	10
B.1.2. Yeraltı Suları.....	10
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri.....	12
B.1.3. Denizler.....	12
B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi.....	12
B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu.....	12
B.3.1.NoktasalKaynaklar.....	12
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar.....	12
B.3.1.2. Evsel Kaynaklar.....	12
B.3.2. Yayılı Kaynaklar.....	12
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar.....	12
B.3.2.2. Diğer.....	12
B.4. Sektörel Su KullanımlarınaYapılan Su Tahsisleri.....	13
B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu.....	13
B.4.1.1. Yüzeysel Su Kaynaklarından Kullanılan Su Miktarı ve İçmesuyu Arıtım Tesisi Mevcudiyeti.....	13
B.4.1.2. Yeraltı Su Kaynaklarından Kullanılma Su Miktarı ve İçmesuyu Arıtım Tesisi Mevcudiyeti.....	13
B.4.1.3. İçme Suyu Temin Edilen Kaynağın Adı, Mevcut Durumu, Potansiyeli vb.....	13
B.4.2. Sulama.....	13
B.4.2.1. Salma Sulama Yapılan Alan veKullanılan Su Miktarı.....	13
B.4.2.2. Damlama,Yağmurlama veya Basınçlı Sulama Yapılan Alan ve Kullanılan Su Miktarı.....	14
B.4.3. Endüstriyel Su Temini.....	14
B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı.....	14
B.4.5. Rekreasyonel Su Kullanımı.....	14
B.5. Çevresel Altyapı.....	14
B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi veHizmeti Alan Nüfus.....	14
B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri.....	16
B.5.3. Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri.....	16
B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması.....	16
B.6. Toprak Kirliliği ve Kontrolü.....	16
B.6.1.Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar.....	16
B.6.2. Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanımı.....	17
B.6.3. Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılmasına	

İlişkin Yapılan Çalışmalar.....	17
B.6.4. Tarımsal Faaliyetler ile Oluşan Toprak Kirliliği.....	17
B.7. Sonuç ve Değerlendirme.....	18
Kaynaklar.....	18
C. Atık.....	19
C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri).....	19
C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat veYıkıntı Atıkları.....	20
C.3. Ambalaj Atıkları.....	20
C.4. Tehlikeli Atıklar.....	21
C.5. Atık Madeni Yağlar.....	23
C.6. Atık Pil ve Akümülatörler.....	24
C.7. Bitkisel Atık Yağlar.....	25
C.8. Poliklorlu Bifeniller ve Poliklorlu Terfeniller.....	25
C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL).....	26
C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar.....	26
C.11. Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar.....	27
C.12. Tehlikesiz Atıklar.....	27
C.12.1. Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları.....	28
C.12.2. Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül.....	29
C.12.3. Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları.....	29
C.13. Tıbbi Atıklar.....	30
C.14. Maden Atıkları.....	30
C.15. Sonuç ve Değerlendirme.....	31
Kaynaklar.....	31
Ç. Kimyasalların Yönetimi.....	32
Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar.....	32
Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme.....	32
Kaynaklar.....	32
D. Doğa Koruma veBiyolojik Çeşitlilik.....	33
D.1. Ormanlarve Milli Parklar.....	33
D.2. Çayır ve Mera.....	33
D.3. Sulak Alanlar.....	33
D.4. Flora.....	35
D.5. Fauna.....	54
D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları.....	69
D.7. Sonuç ve Değerlendirme.....	73
Kaynaklar.....	73
E. Arazi Kullanımı.....	74
E.1. Arazi Kullanım Verileri.....	74
E.2. Mekânsal Planlama.....	75
E.2.1. Çevre Düzeni Planı.....	75
E.3. Sonuç ve Değerlendirme.....	76
Kaynaklar.....	76
F. ÇED, Çevre İzin ve Lisans İşlemleri.....	77
F.1. ÇED İşlemleri.....	77
F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri.....	78
F.3. Sonuç ve Değerlendirme.....	79
Kaynaklar.....	79

G. Çevre Denetimleri ve İdari Yaptırım Uygulamaları.....	80
G.1. Çevre Denetimleri.....	80
G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi.....	81
G.3. İdari Yaptırımlar.....	82
G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları.....	83
G.5. Sonuç ve Değerlendirme.....	83
Kaynaklar.....	83
H. Çevre Eğitimleri.....	84
I. İl Bazında Çevresel Göstergeler.....	85
1. Genel.....	85
1.1. Nüfus.....	85
1.1.1.Nüfus Artış Hızı.....	85
1.1.2.Kentsel Nüfus.....	85
1.2. Sanayi.....	86
1.2.1.Sanayi Bölgeleri.....	86
1.2.2.Madencilik.....	87
2. İklim Değişikliği.....	89
2.1. Sıcaklık.....	90
2.2. Yağış.....	91
2.3. Deniz Suyu Sıcaklığı.....	92
3. Hava Kalitesi.....	93
3.1. Hava Kirleticiler.....	93
4. Su-Atıksu.....	94
4.1. Su Kullanımı.....	94
4.2. Belediye İçme ve Kullanma Suyu Kaynakları.....	94
4.3. Atıksu Arıtma Tesisi ile Hizmet veren Belediyeler.....	95
4.4. Kanalizasyon Şebekesi ile Hizmet verilen Belediye Sayıları ve Nüfusu.....	95
4.5. Sanayiden Kaynaklanan Atıksu ve Bertarafı.....	96
5. Arazi Kullanımı.....	96
6. Tarım.....	97
6.1. Kişi Başına Tarım Alanı.....	97
6.2. Kimyasal Gübre Tüketimi.....	97
6.3. Tarım İlacı Kullanımı.....	98
6.4. Organik Tarım.....	98
7. Orman.....	99
8. Balıkçılık.....	99
9. Altyapı ve Ulaştırma.....	100
9.1. Karayolu ve Demiryolu Yol Ağı.....	100
9.2. Motorlu Kara Taşıtı Sayısı.....	100
10. Atık.....	101
10.1. Belediyeler Tarafından ya da Belediye Adına Toplanan Atık ve Bertarafı.....	101
10.2. Katı Atıkların Düzenli Depolanması.....	101
10.3. Tıbbi Atıklar.....	102
10.4. Atık Yağlar.....	103
10.5. Ambalaj Atıkları.....	103
10.6. Ömrünü Tamamlamış Lastikler.....	104
10.7. Ömrünü Tamamlamış Araçlar.....	104
10.8. Atık Elektrikli -Elektronik Eşyalar.....	105
10.9. Maden Atıkları.....	105
10.10. Tehlikeli Atıklar.....	106

11. Turizm.....	107
11.1. Yabancı Turist Sayıları.....	107
11.2. Mavi Bayrak Uygulamaları.....	108

EK-1:İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Envanteri Araştırma Formu.....110

Açıklamalar.....	110
Bölüm I.Hava Kirliliği.....	111
Bölüm II.Su Kirliliği.....	114
Bölüm III.Toprak Kirliliği.....	119
Bölüm IV.Öncelikli Çevre Sorunları.....	120

HARİTAVE FOTOĞRAF LİSTESİ

Sayfa

-Harita A.3.1-İlde Bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazının Yeri.....	5
-Fotoğraf D.4.1-Scorzonera neset-ertasii Türü.....	50
-Fotoğraf D.5.1-Flamingolar.....	67
-Fotoğraf D.5.2-Flamingolar.....	67
-Fotoğraf D.5.3-Kanatlılar.....	68
-Fotoğraf D.5.4-Kızıl Şahin.....	68
-Fotoğraf D.5.5-Angıt.....	69
-Fotoğraf D.6.1-Aşıkpaşa (Genel Görünüm).....	69
-Fotoğraf D.6.2-Aşıkpaşa (Genel Görünüm).....	70
-Fotoğraf D.6.3-Aşıkpaşa (Saha İçi).....	70
-Fotoğraf D.6.4-Aşıkpaşa (Saha İçi).....	71
-Fotoğraf D.6.5-Kocabey Kavak Plantasyon Sahası.....	72
-Fotoğraf D.6.6-Kocabey Kavak Plantasyon Sahası.....	72
-Fotoğraf D.6.7-Kocabey Kavak Plantasyon Sahası.....	73
-Harita E.2.1.1- Kırşehir-Nevşehir-Niğde-Aksaray Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı.....	75

GRAFİK, ÇİZELGE VE TABLO LİSTESİ

Sayfa

-Çizelge Giriş.1- ÇED Hizmetleri ve Çevre İzinleri Şube Müdürlüğü Personel Sayısı ve Unvan Bazında Dağılımını Gösterir Tablo.....	ii
-Çizelge Giriş.2- Çevre Yönetimi ve Çevre Denetimi Şube Müdürlüğü Personel Sayısı ve Unvan Bazında Dağılımını Gösterir Tablo.....	iii
-Çizelge A.1-Hava Kalite İndeksi Karşılaştırma Tablosu.....	1
- Çizelge A.2-İlimizde 2012 Yılında Evsel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler.....	3
- Çizelge A.3- İlimizde 2012 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler	3
- Çizelge A.4- İlimizde 2012 Yılında Kullanılan Doğalgaz Miktarı.....	4
- Çizelge A.5- İlimizde 2012 Yılında Kullanılan Fueloil Miktarı.....	4
- Çizelge A.6- İlimizde 2012 Yılı İldeki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı.....	4
- Çizelge A.7- İlimizde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yeri ve Ölçüm Parametreler.....	5
- Grafik A.1- İlimizde Hava Kirliliği Ölçüm İstasyonu SO ₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği....	5
- Grafik A.2- İlimizde Hava Kirliliği Ölçüm İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği..	6
- Çizelge A.8- İlimizde 2012 Yılı Hava Kalitesi Parametreleri Aylık Ortalama Değerleri.....	6
- Çizelge A.9- İlimizde 2012 Yılında Hava Kirletici Gazların Ortalama Konsantrasyonları ve Sınır Değerlerinin Aşıldığı Gün Sayıları.....	7
- Çizelge A.10- Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği 2012 Yılında Hava Kalitesi Sınır Değerleri.....	7
- Çizelge A.11- İlimizde 2012 Yılı İtibariyle Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi Verilen İstasyonlar ve Egzoz Emisyon Ölçüm Pulu Sayıları.....	8
- Grafik A.3- İlimizde 2012 Yılında Gürültü Konusunda Yapılan Şikayetlerin Dağılımı.....	9
- Çizelge B.1- İlimizin Akarsuları.....	10
- Çizelge B.2- İlimizin Akarsularında Bulunan Balık Çiftlikleri.....	10
- Çizelge B.3- İlimizdeki Mevcut Sulama Göletleri.....	10
- Çizelge B.4- İlimizin Yeraltı Suyu Potansiyeli.....	10
- Çizelge B.5- İlimizin Jeotermal Kaynak Potansiyeli.....	11

- Çizelge B.6- İlimizde 2012 Yılı Yüzey ve Yeraltı Sularında Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliği İle İlgili Analiz Sonuçları.....	12
- Çizelge B.7- İlimizde 2012 Yılı Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu.....	15
- Çizelge B.8- İlimizde 2012 Yılı Tespit Edilen Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliğine İlişkin Veriler.....	16
- Çizelge B.9- İlimizde 2012 Yılında Kullanılan Ticari Gübre Tüketiminin Bitki Besin Maddesi Bazında ve Yıllık Tüketim Miktarları	17
- Çizelge B.10- İlimizde 2012 Yılında Tarımda Kullanılan Girdilerden Gübreler Haricindeki Diğer Kimyasal Maddeleri (Tarımsal İlaçlar vb.).....	18
- Çizelge B.11-İlimizde 2012 Yılında Topraktaki Pestisit vb. Tarım İlacı Birikimini Tespit Etmek Amacıyla Yapılmış Analizin Sonuçları.....	18
- Çizelge C.1- İlimizdeki 2012 Yılı İçin İl/İlçe Belediyelerince Toplanan ve Birliklerce Yönetilen Katı Atık Miktar ve Kompozisyonu (İlçe Belediye Başkanlıkları).....	19
- Çizelge C.2- İlimizde 2012 Yılı İl/İlçe Belediyelerde Oluşan Katı Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Yöntemleri ve Tesis Kapasiteleri (İl, İlçe Belediyeleri).....	20
- Çizelge C.3- İlimizde 2012 Yılında Birliklerce Yürütülen Katı Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf İşlemlerine İlişkin Bilgi.....	20
- Çizelge C.4- İlimizdeki 2012 Yılı Ambalaj ve Ambalaj Atıkları İstatistik Sonuçları.....	20
- Grafik C.2- İlimizdeki 2012 Yılı Kayıtlı Ambalaj Üreticisi Ekonomik İşletmeler.....	21
- Grafik C.3- TABS Verilerine Göre İlimizdeki Tehlikeli Atık Yönetimi.....	21
- Çizelge C.5- İlimizdeki 2012 Yılında Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikeli Atıklarla İlgili Veriler.....	22
- Grafik C.4- İlimizdeki Atık Yağ Toplama Miktarları.....	23
- Çizelge C.6- İlimizdeki Atık Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları.....	23
- Çizelge C.7- İlimizdeki 2012 Yılı İçin Atık Madeni Yağlarla İlgili Veriler.....	23
- Çizelge C.8- İlimizdeki Atık Yağ Geri Kazanımı Sonucu Elde Edilen Ürün Miktarları.....	23
- Çizelge C.9- İlimizde 2012 Yılında Oluşan Akümülatörlerle İlgili Veriler.....	24
- Grafik C.5- İlimizde Yıllar İtibari ile Atık Akü Toplama ve Geri Kazanım Miktarı.....	24
- Çizelge C.10- İlimizde Yıllar İtibari ile Atık Akü Kazanım Miktarı.....	24
- Çizelge C.11- İlimizde Yıllar İtibari ile Toplanan Atık Akü Miktarı.....	24
- Çizelge C.12- İlimizde Yıllar İtibari ile Toplanan Atık Pil Miktarı.....	24
- Çizelge C.13- İlimizde Taşıma Lisanslı Araçların Yıllara Göre Gelişimi.....	25

- Çizelge C.14- İlimizde 2012 Yılı İçin Atık Bitkisel Yağlarla İlgili Veriler.....	25
- Çizelge C.15- İlimizde 2009-2012 Yılları Arasında Bitkisel Atık Yağ Taşıma Lisanslı Araç Sayısı.....	25
- Çizelge C.16- İlimizde 2012 Yılında Oluşan Ömrünü Tamamlamış Lastiklerle İlgili Veriler.....	26
- Grafik C.7- İlimizde Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikasına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları.....	26
- Çizelge C.17- İlimizde Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları.....	26
- Çizelge C.18- İlimizde 2012 Yılı Hurdaya Ayrılan Araç Sayısı.....	27
- Çizelge C.19- İlimizdeki 2012 Yılı İçin Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikesiz Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Edilmesi İle İlgili Verileri.....	28
- Çizelge C.20- Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar Listesi.....	28
- Çizelge C.21- İlimizdeki 2012 Yılı İldeki Demir ve Çelik Üreticileri Üretim Kapasiteleri, Cüruf ve Bertaraf Yöntemi.....	28
- Çizelge C.22- Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğe Göre Termik Santral Atıkları.....	29
- Çizelge C.23- 2012 Yılında İlimiz İl Sınırları İçindeki Belediyelerde Toplanan Tıbbi Atıklar.....	30
- Çizelge C.24- İlimizdeki Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı.....	30
- Çizelge C.25- Maden Atıklarının Sınıflandırılması.....	30
- Grafik C.8- İlimizdeki 2012 Yılı Madencilikte Proses Atıklarının Bertarafı.....	31
- Çizelge C.26- İlimizdeki 2012 Yılı Maden Zenginleştirme Tesislerinden Kaynaklanan Atık Miktarı.....	31
- Çizelge Ç.1- İlimizdeki 2012 Yılı SEVESO Kuruluşlarının Sayısı.....	32
- Tablo D.4.1- Kocabey Kavak Plantasyon Sahasından Tespit Edilen Bitkilerin Listesi.....	35
- Tablo D.4.2- Kocabey Kavak Plantasyon Sahasında Gelecekte Tehdit Altına Girebilecek Bitkiler ve IUCN Kategorileri.....	50
- Tablo D.4.3- Kocabey Kavak Plantasyon Sahasında Tıbbi ve Ekonomik Kullanımı Olan Bazı Bitkiler.....	51
- Tablo D.4.4- Sazlık – Kamışlıklar ve Diğer Bataklık Alan Bitkileri.....	53
- Tablo D.5.1- Kocabey Sahası Balık ve Amfibi (İki Yaşamlı Listesi).....	54
- Tablo D.5.2- Kocabey Kavak Plantasyon Sahası Sürüngeçler Listesi.....	55
- Tablo D.5.3- Kocabey Kavak Plantasyon Sahası Kuşlar Listesi.....	56
- Tablo D.5.4- Kocabey Kavak Plantasyon Sahası Memeli Listesi.....	61
- Tablo D.5.5- Kocabey Kavak Plantasyon Sahası Böcek Türleri Listesi.....	62

- Grafik E.1- İlimizin 2012 Yılı Arazi Kullanım Durumu.....	74
- Çizelge E.1- İlimizin 2012 Yılı Arazilerinin Kullanımına Göre Arazi Sınıflandırılması.....	74
- Çizelge F.1- İlimizde Bakanlık Merkez ve ÇŞİM Tarafından 2012 Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının Sektörel Dağılımı.....	77
- Grafik F.1- İlimizde 2012 Yılı ÇED Olumlu Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı.....	77
- Grafik F.2- İlimizde 2012 Yılı ÇED Gerekli Değildir Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı.....	78
- Çizelge F.2- İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi Sayıları.....	78
- Grafik F.3- İlimizde 2012 Yılında Verilen Geçici Faaliyet Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı.....	78
- Grafik F.4- İlimizde 2012 Yılında Verilen Çevre İzni Konuları.....	79
- Grafik F.5- İlimizde 2012 Yılında Verilen Lisansların Konuları.....	79
- Çizelge G.1- İlimizdeki 2012 Yılında ÇŞİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı.....	80
- Grafik G.1- İlimizde ÇŞİM Tarafından 2012 Yılında Gerçekleştirilen Planlı Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı.....	80
- Grafik G.2- İlimizde ÇŞİM Tarafından 2012 Yılında Gerçekleştirilen Plansız Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı.....	81
- Grafik G.3- İlimizde ÇŞİM Tarafından 2012 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı.....	81
- Grafik G.4- İlimizde ÇŞİM Tarafından 2012 Yılında Gerçekleştirilen Tüm Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı.....	81
- Çizelge G.2- İlimizdeki 2012 Yılında ÇŞİM'e gelen Tüm Şikayetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları.....	82
- Grafik G.5- İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM Gelen Şikayetlerin Konulara Göre Dağılımı.....	82
- Çizelge G.3- İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı.....	82
- Grafik G.6- İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarının Konulara Göre Dağılımı.....	83

ÖNSÖZ

Çevre; insan da dâhil olmak üzere doğadaki bütün canlı ve cansız öğelerle bu öğeler arasındaki karşılıklı ilişkilerin oluşturduğu bir bütündür. Hızlı kentleşme, çarpık yapılaşma, arazinin kabiliyet sınıflarına göre kullanılmayışı, endüstrinin hızla gelişmesi, hızlı nüfus artışı, dünya ekosistemi üzerinde olumsuz etkiler oluşturmaktadır. Evsel ve endüstriyel katı atıklar, sıvı atıklar, hava kirliliği, gürültü kirliliği ve trafik kirliliği gibi olumsuzluklar hepimizin beden ve ruh sağlığını etkilemektedir. Çevre sorunları bölgesel olmaktan çıkıp ulusal ve hatta uluslararası sorunlar haline gelmiştir. Sağlıklı bir çevre ve yaşam kalitesi yüksek bir toplum oluşturulmasının, ancak çevre sorunlarının çözülmesi ile mümkün olacağı bugün dünyada kabul görmüş bir gerçektir. Bu nedenle öncelikle toplumda çevre bilincinin oluşturulması gerekmektedir. Yaşayabileceğimiz başka bir dünyanın olmadığı gerçeğinden hareketle; yaşam alanlarının gitgide azaldığı düşünülürse, çocuklarımızı geleceğe hazırlarken yaşanabilir bir dünya bırakmak için çevre bilincini de ihmal etmememiz gerekmektedir. Çevre sorunlarıyla mücadelede ortak katılım ve ortak sorumluluk şarttır. Bedeli fiyatla ifade edilemeyecek çevresel değerlerin tahrip edilmesini önlemek, bunlara sahip çıkmak, gerekli çabayı sarf etmek ülkemizin geleceği için en faydalı yatırım olacaktır.

İl Müdürlüğümüz; ilimizdeki çevre sorunları ile ilgili olarak, ilgili yönetmelikler çerçevesinde ekolojik sistemin korunması ve iyileştirilmesi, her türlü çevre kirliliğinin önlenmesi, ilimizin doğal bitki ve hayvan varlığı ile doğal zenginliklerin korunması ve kamuoyunda çevre bilincinin oluşması için bir çok kurum ve kuruluş ile işbirliği içerisinde çalışmalarını sürdürmektedir. İlimizdeki çevresel bilgilerin yer aldığı bir kaynak olan bu raporun hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

*Şanser DURAN
Çevre ve Şehircilik İl Müdürü*

GİRİŞ

Genel Bilgiler

İlin Yüzölçümü	: 6.570 km ²
İlin Nüfusu	: 221.209 (2012 TÜİK)
Başlıca Dağları	: Çiçekdağı Sıradağları, Kervansaray Dağları, Baranlı Dağları, Kargasekmez Dağı, Armutlu, Köpekli, Kızıldağ,
Başlıca Ovaları	: Malya Ovası
Başlıca Akarsuları	: Kızılırmak, Kılıçözü Çayı, Sıddıklı Deresi, Değirmenözü, Delice Irmağı, Acıöz Çayı
Başlıca Gölleri	: Seyfe Gölü, Hirfanlı Baraj Gölü, Çoğun Baraj Gölü
İlçeleri	: Akpınar, Akçakent, Boztepe, Çiçekdağı, Kaman ve Mucur

Kırşehir ili İç Anadolu Bölgesinin Orta Kızılırmak Bölümünde yer alır. Nevşehir, Aksaray, Kırıkkale, Yozgat ve Ankara ile komşu olan ilin topraklarının genişliği, ülke topraklarının binde 8'i, İç Anadolu Bölgesi topraklarının % 2.9'udur. Denizden 985 m. yüksekliktedir.

Kırşehir yöresi "Orta Anadolu Masifi"nin bir parçasıdır. Kızılırmak yayı içerisinde yer alan "Kırşehir Masifi" Türkiye'nin 9 büyük masifinden en büyüğü olup, Tuz Gölü'nün altında da devam ettiği tahmin edilmektedir. "Kırşehir Masifi" yaklaşık 2000-2500 metre kalınlıkta bir yapıdır.

Kırşehir'de İç Anadolu Bölgesi'nde hakim olan tipik bir kara iklimi hüküm sürer. Kışları soğuk ve sert, yazları sıcak ve kurak geçer. İlkbahar yağmurlu, sonbahar az yağmurludur. İç Anadolu'yu çeviren Toroslar ve Kuzey Anadolu sıradağları, Akdeniz'in ve Karadeniz'in ılıman iklimini iç kesimlere sokmamaktadır. Bu nedenle bölgede Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki gibi (sürekli olmasa da) kara iklimi özellikleri görülür. Yıllık ortalama sıcaklık 11.8°C ve yıllık yağış 380.3 mm'dir.

Kırşehir'de genellikle bozkır görünümüne sahip bitki örtüsü bulunmaktadır. Bitki örtüsünden yoksun olmasının nedeni, yüzyıllar boyu süren yok etme ve iklimin karasal olmasıdır. İç Anadolu Bölgesi'nin bozkır kuşağı içinde bulunan ilde yer yer tepelerde çalılıklar göze çarpmaktadır. İlde sadece Çiçekdağı'nın kuzey kesimlerinde ve Akçakent İlçesi çevresinde meşe ve ardıç ağaçlarından oluşan ormanlık alanlar vardır. Ormanlık alanlar ilin toplam yüzölçümünün %3.7'sine tekabül etmektedir.

Kırşehir İli, İç Anadolu Bölgesinin Orta Kızılırmak bölümünde yer almaktadır. İl merkezi Greenwich baş meridyenine göre 34 derece, 10 dakika Doğu boylamında, 39 derece, 8 dakika Kuzey enleminde bulunmaktadır. İl topraklarını Doğu ve Güneydoğuda Nevşehir, Güneyde Niğde ve Aksaray, Batı ve Güneybatıda Ankara, Kuzeybatıda Kırıkkale, Kuzey ve Kuzeydoğuda Yozgat illeri çevrelemektedir.

İl nüfusunun %65'ini tarım ve hayvancılıkla uğraşan çiftçiler, geri kalanını ticaret ve sanayici oluşturmaktadır. Bundan dolayı İl ekonomisi tarıma dayanmaktadır. Ayrıca yurt dışında yirmi bine yakın bir işçi grubu da ilimizin ekonomik hayatına katkı sağlamaktadır.

Kırşehir'in sanayisini özel sektör kuruluşları meydana getirmektedir. Şeker fabrikası ve Malya Tarım İşletmesi tesisleri kamuya aittir. Organize Sanayi Bölgesi dışında kalan sanayi kuruluşlarının ekserisi Kırşehir-Ankara ve Kırşehir-Kayseri yolu üzerinde bulunmaktadır. Bu kuruluşlar un, karma yem, giyim eşyası, çorap, mermer, onix, mobilya, lastik, hijyenik kağıt, plastik, inşaat malzemeleri, kireç, hazır beton,

kalsit, kaya tuzu, inşaat tuğlası, bims, akümülatör, çelik döküm, metal eşya sanayi dallarında üretim faaliyetlerinde bulunmaktadırlar.

İlimizde tarıma elverişli ekilebilir tarım alanı 454.720 ha.'dır. İl genelinde halkın geçim kaynağı Tarım (%75), Ticaret ve Sanayi (%15), yurt dışı işçi tasarrufları ve diğerlerinden (%10) gelir sağlanmaktadır. Merkez ilçe hariç diğer ilçe, kasaba ve köylere göre değerlendirme yapıldığında halk, gelirin %90'ını tarımdan elde etmektedir.

İlimizin coğrafi durumu itibariyle, tarımda nadaslı tarım sistemi uygulanmaktadır. Tarımda genelde modern araç ve gereçler kullanılmasına rağmen, hem hava koşulları, hem de miras yoluyla tarım arazilerinin gittikçe küçülmesi verimin düşük olmasına neden olmaktadır. Kırşehir ilinde işletme büyüklüğü göz önüne alındığında tarım alanlarının büyük bir kısmı 0-200 da.'lık tarımsal işletmelerdir. Son yıllarda kırsal nüfusta gözle görülür bir azalma, ortakçılıkta ise hızlı bir artış olmuştur. Genellikle elinde tarım alet ve makinesi olanlar tüm köyün arazisini ekip biçmektedir. Bunu etkileyen en önemli unsur dış ülkelerde çalışan işçilerdir. Bu işçilerin yakınları üreticilik özelliğini kaybetmiş, hazır tüketici durumuna düşmüşler, yada köyden kente göç etmeyi yeğlemişlerdir.

İlimizin tarihi ve kültürel çevresinde yer alan yapıların büyük bir bölümü Selçuklular ve bir kısmı da Osmanlılar dönemine aittir. Bunların başlıcaları; Cacabey Camii (Medresesi), Lala (Lale) Camii, Alaaddin Camii, Ahievran Camii, Kapıcı Camii, Çarşı Camii, Melikgazi Kümbeti, Fatma Hatun Kümbeti, Aşık Paşa Türbesi, Ahi Evran Türbesi, Kesikköprü Kervansarayı'dır.

Hristiyan aleminin ilk kiliseleri olması nedeniyle turistlerin ilgisini çeken kiliselerin başlıcaları, Üç Ayak Kilisesi, Derefakılı Kiliseleri, Aflak ve Aksaklı Kiliseleri, Manastır ve Keşiş Sarayıdır.

İlimizin önemli yer altı şehirleri, Mucur Yeraltı Şehri, Dulkadirli İnlimurat Yeraltı Şehri, Kümbetalı Yeraltı Şehri'dir. İlimiz merkez ve ilçelerinde çok sayıda tescilli ve tescilsiz höyükler bulunmaktadır.

İlimizin mesire yerlerinin en önemlileri Hirfanlı Baraj Gölü kıyıları ve Seyfe Gölü çevresidir. Kırşehir'in en önemli kaplıcaları, Terme Kaplıcası, Karakurt Kaplıcası ve Bulamaçlı Kaplıcasıdır.

04.07.2011 tarih ve 27984 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname ile Bakanlığımız taşra teşkilatı olarak faaliyetlerini sürdüren İl Müdürlüğümüz çevre kısmının yapılanması ve personel durumu Çizelge Giriş.1 ve Çizelge Giriş.2'de verilmektedir.

Çizelge Giriş.1- ÇED Hizmetleri ve Çevre İzinleri Şube Müdürlüğü Personel Sayısı ve Unvan Bazında Dağılımını Gösterir Tablo

ÇED HİZMETLERİ VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	UNVANI	PERSONEL SAYISI
	Şube Müdürü (*)	1
	Çevre Mühendisi	1
	Kimya Mühendisi	1
	Bilgisayar İşletmeni	1

Çizelge Giriş.2- Çevre Yönetimi ve Çevre Denetimi Şube Müdürlüğü Personel Sayısı ve Unvan Bazında Dağılımını Gösterir Tablo

ÇEVRE YÖNETİMİ VE ÇEVRE DENETİMİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	UNVANI	PERSONEL SAYISI
	Şube Müdürü (*)	1
	Çevre Mühendisi	1
	Maden Mühendisi	1

(*) 2 Şube Müdürlüğünden sorumlu 1 Şube Müdürü görev yapmaktadır.

Kaynaklar

- Kırşehir Yıllığı, 1993
- Kırşehir İli Turizm Envanteri, 2000
- Türkiye İstatistik Kurumu Nevşehir Bölge Müdürlüğü, 2012
- Meteoroloji Müdürlüğü, 2012
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2012
- İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012
- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Türkiye’de özellikle kış sezonunda bazı şehir merkezlerinde meteorolojik şartlara da bağlı olarak hava kirliliği görülmektedir. Kış aylarında ısınmadan kaynaklanan hava kirliliğinin temel sebepleri; düşük vasıflı yakıtların iyileştirilme işlemine tabi tutulmadan kullanılması, yanlış yakma tekniklerinin uygulanması ve kullanılan yakma sistemleri işletme bakımlarının düzenli olarak yapılmaması şeklinde sıralanabilir. Ancak ısınmada doğal gazın ve kaliteli yakıtların kullanılması sonucu özellikle büyük şehirlerde hava kirliliğinde 1990’lı yıllara göre azalma olmuştur.

Kırşehir Merkez ilçesinde Isınma amaçlı büyük oranda doğal gaz, jeotermal, ithal kömür ve yerli kömür kullanılan ilimizde, evsel ısınmanın başladığı kış sezonunda belli oranlarda hava kirliliği sorunu yaşanmaktadır. Her ne kadar kömürün ilimize girişinden satışına ve kullanımına kadar olan süreçte oldukça sıkı bir denetim ve kontrol mekanizması kurularak il merkezine kaçak ve kalitesiz kömür girişi engellenmiş olsa da il merkezinin topoğrafik yapısının çanak şeklinde olması ve rüzgar sirkülasyonunun az olması ve İlimizdeki Petlas Lastik San. AŞ, Şeker Fabrikası, Çemaş Döküm Sanayi, Özsarılar Kireç Fabrikası, Oransal AŞ. ve Taş Ocakları gibi hava kirliliği oluşturan sanayi tesislerin İl Belediye sınırları içinde kurulu olmaları, trafikte seyreden motorlu taşıt sayısı ve meteorolojik koşulları nedeniyle kış aylarında özellikle meteorolojik bir parametre olan inversiyon (sıcaklık terselmesi) olayının yaşandığı dönemlerde saatlik ölçüm sonuçlarına göre İl Merkezinde hava kirliliği oluşmaktadır.

Hava kirliliği ile mücadele kapsamında hava kirliliğine neden olan kaynaklarda (ısınma, sanayi, trafik) gerekli önlemlerin alınarak hava kalitesinin korunması kapsamında Bakanlığımızca yönetmelikler yayımlanmakta ve uygulanmakta, mevzuat oluşturulması ve uygulanmasına yardımcı olmak amacıyla projeler yürütülmektedir. Bu çerçevede, hava kalitesi konusundaki Avrupa Birliği Direktifleri mevzuatımıza aktarılmış ve 2014 yılına kadar tam uygulamanın gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.

Hava kalitesine ilişkin hava kalite indeksi karşılaştırması da Çizelge A.1’ de verilmektedir.

Çizelge A.1- Hava Kalite İndeksi Karşılaştırma Tablosu

Hava Kalitesi İndeksi	SO ₂	NO ₂	CO	O ₃	PM ₁₀
	1 saatlik ortalama (µgr/m ³)	24 saatlik ortalama (µgr/m ³)	24 saatlik ortalama (µgr/m ³)	1 saatlik ortalama (µgr/m ³)	24 saatlik ortalama (µgr/m ³)
1 (çok iyi)	0-50	0-45	0-1,9	0-35	0-25
2 (iyi)	51-199	46-89	2,0-7,9	36-89	26-69
3 (yeterli)	200-399	90-179	8,0-10,9	90-179	70-109
4 (orta)	400-899	180-299	11,0-13,9	180-239	110-139
5 (kötü)	900-1499	300-699	14,0-39,9	240-359	140-599
6 (çok kötü)	>1500	>700	>40,0	>360	>600

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Unsurlar

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Kırşehir İli' nin havasını kirleten unsurların başında partiküller (PM10) yer almaktadır. Hava kirliliğini kabul edilebilir seviyelerde tutmak için İl Mahalli Çevre Kurulu kararları ile katı yakıtların kalitesinde iyileştirme yönünde düzenleme yapılarak Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kriterlerini sağlayan kömürlerin kullanılması yoluna gidilmiştir.

İlde hava kirletici emisyonlarının azaltılmasına ilişkin tedbirler Mahalli Çevre Kurulu Kararlarıncı belirlenmektedir. Bu kapsamda özellikle evsel ısınmadan kaynaklanan SO₂ emisyonlarının azaltımı için yakıtlarda kükürt miktarının azaltılarak en fazla %1 olarak belirlenmesi en önemli faaliyettir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb.) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürt dioksit (SO₂), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO₂ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve Azot dioksit (NO₂), toplamı Azot Oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot Oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO₂' nin ozon veya radikallerle (OH veya H₂O gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibari ile NO₂ kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO₂derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir.NO₂derişimlere uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM10), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM' yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM10-10 µm'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 µm'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir.PM10 için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taşocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM10 solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirebilir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkalı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM10'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM10 maruziyetine karşı hassastır. PM10 yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler % 100 olarak kana geçebilir.

Karbon monoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerler ulaşılmasının bir sebebi de inversiyon durumudur. CO' in global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m³ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

İnversiyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO' in ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobine bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki karbon monoksit maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları= NO + O=> O+ O₂= O₃).Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x(Azot oksitler) ve VOC' dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon' un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, Metan (CH₄), CO ve VOC' ler, Etan (C₂H₆),Etilen (C₂H₄), Propan (C₃H₈), Benzen (C₆H₆), Toluen(C₆H₅), Xylene (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir.Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.

Çizelge A.2– İlimizde 2012 Yılında Evsel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı, İlçe Kaymakamlıkları 2012)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
Yerli Kömür Sosyal Yardımlaşma Vakfı Kömürü	Kütahya Seyitömer Tavşanlı Yozgat Sorgun	15.910	4.200-4.800	ASTMD 3175-07 2 31-32	2	17 - 25	25
İthal Kömür	İthalatçı Firmalar	35.693	5.000	18-31	0,9	10	4-10

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

Çizelge A.3– İlimizde 2012 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler (Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2012)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
Yerli Kömür	Yozgat Çertek Bolu Mengen	73.701	4016 5910	35,4 44,6	Ölçülemiyor	9,2 5,4	33,5 15,6
İthal Kömür	İthalatçı Firmalar	238	7569	18,72	0,27	3,65	4,96

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

Çizelge A.4 –İlimizde 2012 Yılında Kullanılan Doğalgaz Miktarı (Kırgaz Dağ. Paz. ve Tic. A.Ş. 2012)

Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (m ³)	Isıl Değeri(kcal/kg)
Konut	37.148.865	9.155
Sanayi (Petlas ve Şeker Fab.)	1.195.096	9.155
Sanayi (Şeker Fab.) (*)	11.863.159	9.155

(*) Kırşehir Şeker Fabrikası'nın 2012 yılı Eylül ayından itibaren Botaş'tan doğalgaz almakta olduğu ve Kırgaz Dağ. Paz. ve Tic. A.Ş. tarafından taşıma hizmeti verildiği beyan edilmiştir.

Çizelge A.5– İlimizde 2012 Yılında Kullanılan Fueloil Miktarı(Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2012)

Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Isıl Değeri(kcal/kg)	Toplam Kükürt (%)
Konut	-	-	-
Sanayi	158	9800	-

Egzoz gazı emisyonlarının kontrolüne yönelik ilimizdeki faaliyetler A.6. Bölümünde verilmektedir.

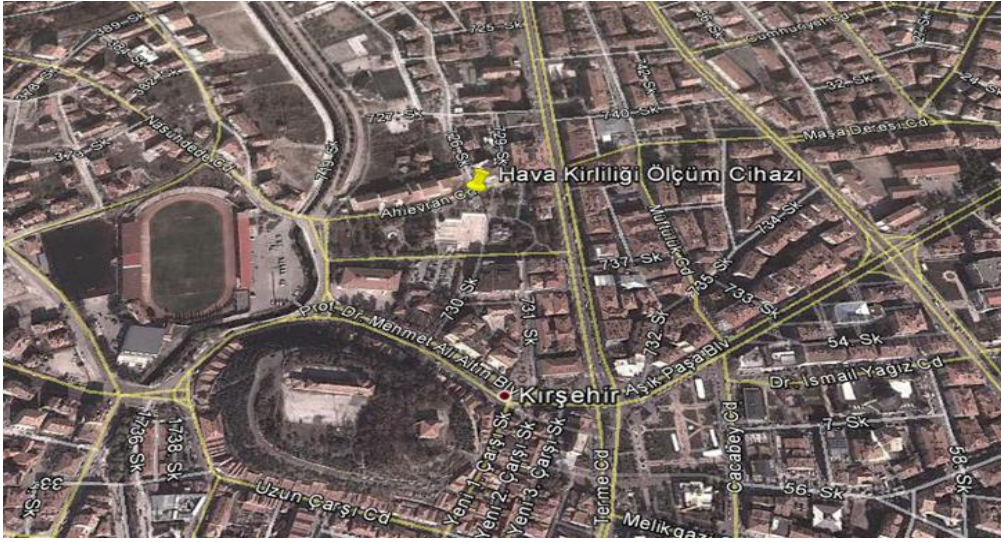
Çizelge A.6- İlimizde 2012 Yılı İldeki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı (İl Emniyet Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Araç Sayısı				Toplam	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı				Toplam
Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri		Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	
26.933	770	1869	19.425	48.997	-(*)	-(*)	-(*)	-(*)	22.750

(*)Bakanlığımız ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün 2012 Yılı Egzoz Gazı Emisyon Ölçümleri Genelgesi ekinde yer alan Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm İzleme Çizelgesinde araç türlerine ait bilgiler yer almadığından Egzoz Gazı Emisyon Ölçümü yaptıran toplam araç sayısı verilmiştir.

A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

İlimizde özellikle kış aylarında yaşanan hava kirliliği sorununun en önemli nedeni hava sirkülasyonunun olmamasıdır. Hava Kirliliği probleminde; kış sezonunun bazı günlerinde saatlik ölçüm sonuçlarının yüksek olduğu gün ve saatlerdeki meteorolojik verilerin göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Kısaca; yüksek basınç şartlarının hakim olduğu günlerde, açık hava ve sakin rüzgar şartlarında meydana gelen ve yer kürenin infra-kızıl radyasyonu yayarak hızlı şekilde soğumasıyla yer ve yere yakın yüzeyin, yukarıdaki yüzeyden daha soğuk olması sonucu oluşan ve meteorolojik bir olay olan inversiyonun (sıcaklık terselmesi) yaşandığı gün ve saatlerde hava kirliliği ölçüm değerlerinde doğal olarak bir artış yaşanmaktadır. Çünkü inversiyonlu günlerde hava kütlesi yukarı doğru değil daha soğuk ortam olan aşağı doğru hareket etme meylinde olup, bu durumda bacalardan çıkan emisyonların atmosferde dağılımını engellemekte ve emisyonların şehrin üzerinde kümelenmesine sebebiyet vermektedir.

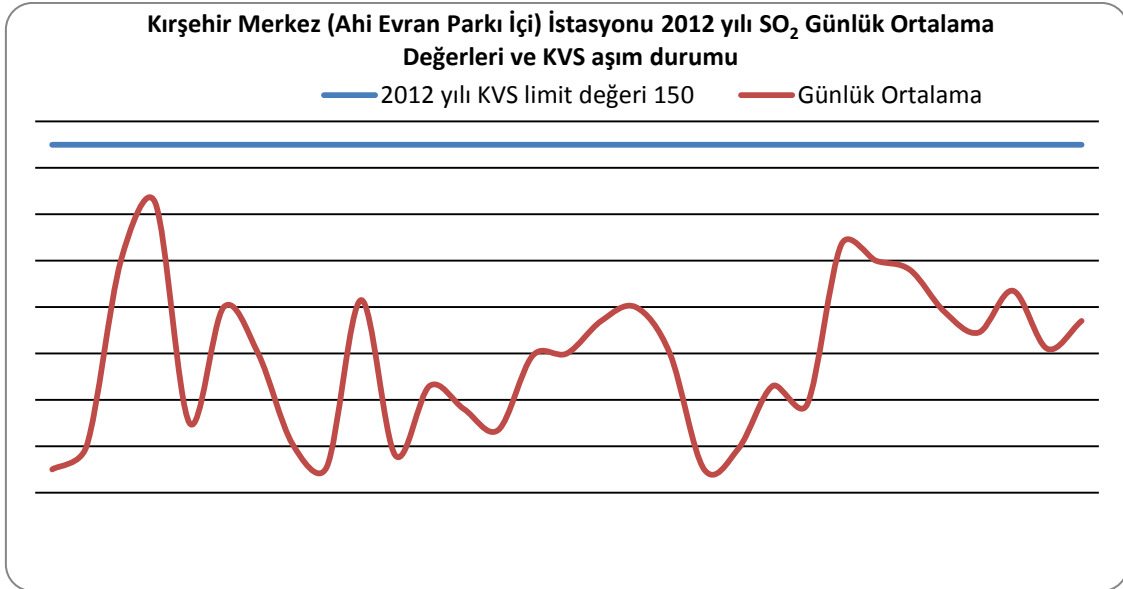

Harita A.3.1 – İlide Bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazının Yeri (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

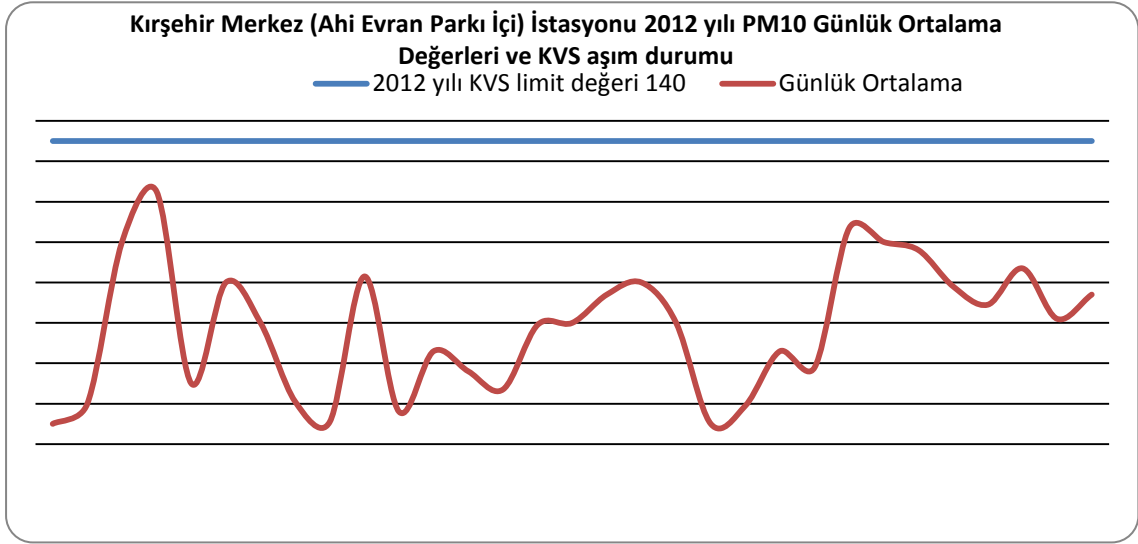
Çizelge A.7- İlimizde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yeri ve Ölçülen Parametreler (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

İSTASYON YERLERİ	KOORDİNATLARI (Enlem, Boylam)	HAVA KİRLİTİCİLERİ					
		SO ₂	NO _x	CO	O ₂	HC	PM
Merkez (Ahi Evran Parkı İçi)	39,148410°K-34,159250°D	X	-	-	-	-	X

A.4. Ölçüm İstasyonları

Grafik A.1- İlimizde Hava Kirliliği Ölçüm İstasyonu SO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Grafik A.2- İlimizde Hava Kirliliği Ölçüm İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Ölçüm sonuçları irdelendiğinde ilimizdeki baskın kirlenici PM10' dur. Partikül Madde emisyonunun en önemli kaynakları evsel ısınma ve trafiktir. Kırşehir de hava kirliliği nedenleri arasında şehrin topoğrafik yapısı, meteorolojik koşulları, nüfus yoğunluğu önemli faktörlerdir. İl Merkezinin çanak şeklinde olması hava sirkülasyonunun az olmasından kış aylarında sıklıkla gözlenen inversiyon olayı hava kirlenicilerinin kent üzerinde asılı kalmasına sebebiyet vermektedir.

Aylık ve yıllık ortalamalara göre değerlendirme yapıldığında SO₂ ve PM10 parametrelerinin Yönetmelikte belirlenen UVS ve KVS sınır değerleri aşılmamıştır.

Kırşehir Merkez ilçedeki mevcut hava kirliliği Türkiye ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

Çizelge A.8-İlimizde 2012 Yılı Hava Kalitesi Parametreleri Aylık Ortalama Değerleri(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

MERKEZ	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	CO	AGS*	NO	AGS*	NO ₂	AGS*	NO _x	AGS*	OZON	AGS*
Ocak	10		42		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Şubat	11		46		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mart	9		47		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nisan	6		54		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mayıs	4		41		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haziran	5		45		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Temmuz	6		43		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ağustos	Anızalı olduğundan ölçüm yapılamamıştır		47		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eylül	7		62		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ekim	6		51		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kasım	8		57		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aralık	9		54		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ORTALAMA	7,36		49,08		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

**Çizelge A.9 İlimizde 2012 Yılında Hava Kirlenici Gazların Ortalama Konsantrasyonları ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)**

MERKEZ	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	CO	AGS*	NO	AGS*	NO ₂	AGS*	NO _x	AGS*	OZON	AGS*
Ocak	10		42		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Şubat	11		46		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mart	9		47		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nisan	6		54		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mayıs	4		41		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haziran	5		45		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Temmuz	6		43		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ağustos	Arızalı olduğundan ölçüm yapılamamıştır		47		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eylül	7		62		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ekim	6		51		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kasım	8		57		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aralık	9		54		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ORTALAMA	7,36		49,08		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

- AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge A.10 – Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği 2012 Yılında Hava Kalitesi Sınır Değerleri

SO₂: Kükürtdioksit

Sınır Değeri Saptayan Kuruluş	1 saatlik ortalama sınır değer (mg/m ³)	Günlük ortalama sınır değer (mg/m ³)	Aşılmaması istenen gün sayısı (mg/m ³)	Sınır değerin aşıldığı gün sayısı	Yıllık ortalama sınır değer (mg/m ³)
AB	350	125	3		20
HKDYY ¹	-	150 ²	-		

NO₂: Azotdioksit

Sınır Değeri Saptayan Kuruluş	1 saatlik ortalama sınır değer (mg/m ³)	Günlük ortalama sınır değer (mg/m ³)	Aşılmaması istenen gün sayısı (mg/m ³)	Sınır değerin aşıldığı gün sayısı	Yıllık ortalama sınır değer (mg/m ³)
AB	200	-	18		40
HKDYY	-	300	-		68 ³

Partikül Madde 10

Sınır Değeri Saptayan Kuruluş	Günlük ortalama sınır değer (mg/m ³)	Aşılmaması istenen gün sayısı (mg/m ³)	Sınır değerin aşıldığı gün sayısı	Yıllık ortalama sınır değer (mg/m ³)
AB	50	35		40
HKDYY	140 ⁴	-		78

CO: Karbonmonoksit

Sınır Değeri Saptayan Kuruluş	Günlük ortalama sınır değer (mg/m ³)	Aşılmaması istenen gün sayısı (mg/m ³)	Sınır değerin aşıldığı gün sayısı	Yıllık ortalama sınır değer (mg/m ³)
AB	-	-		-
HKDYY	14 ⁵	-		10

¹HKDYY: Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği

² HKDYY EK-1/A'da yer alan geçiş süreci limit değeri (proje yılına göre değişir).

³ HKDYY EK-1/A'da yer alan geçiş süreci limit değeri (proje yılına göre değişir).

⁴ HKDYY EK-1/A'da yer alan geçiş süreci limit değeri (proje yılına göre değişir).

⁵ HKDYY EK-1/A'da yer alan geçiş süreci limit değeri (proje yılına göre değişir).

A.5. Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü

Çizelge A.11– İlimizde 2012 Yılı İtibariyle Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi verilen İstasyonlar ve Egzoz Emisyon Ölçüm Pulu Sayıları (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Sıra No	Yetki Verilen İstasyonlar	Adresi	2012 Yılında Satışı Yapılan Egzoz Emisyon Ölçüm Pulu Sayısı
1	Çağlayanlar Otomotiv Tic. ve San. Ltd. Şti.	Kayseri Asfaltı 3. Km. Merkez / KIRŞEHİR	22.750
2	Çamoğulları vet. Hiz. İşlet. Taah. Tic. San. Ltd. Şti.	Kılıçözü San. Sit. 29. Blok No:16 Merkez / KIRŞEHİR	
3	Kaplanlar Lastik Bayi Tamirat San. ve Tic. Ltd. Şti.	Sanayi Sitesi 7. Cadde No:3 Kaman / KIRŞEHİR	
4	KYC Taşıt Muayene İstasyonları Yapım ve İşletim A.Ş. Kırşehir Şubesi	Bahçelievler Mah. Yunus Emre Bul. No:35 Merkez / KIRŞEHİR	
5	Metintürkler Gıda Otomotiv Dış Tic. Ltd. Şti.	Kayseri Asfaltı 4. Km. Kılıçözü Sanayi Sitesi Girişi Merkez / KIRŞEHİR	
6	Sarı Otomotiv San. Tic. Ltd. Şti.	Kılıçözü Sanayi Sitesi 38. Blok No:11 Merkez / KIRŞEHİR	

A.6. Gürültü

Günümüzde yaşadığımız çevrenin kalitesini ve insan sağlığını olumsuz yönde etkileyen önemli faktörlerden biri de gürültüdür. Gürültüyü, “hoşa gitmeyen, istenmeyen, rahatsız edici ses” olarak tanımlayabiliriz. Ses, nesnel bir kavramdır. Yani ölçülebilir ve varlığı kişiye bağlı olarak değişmez. Gürültü ise öznel bir kavramdır. Tanımdan da anlaşılacağı üzere bir sesin gürültü olarak nitelenip nitelenmemesi kişilere bağlı olarak değişebilir. Kimilerinin seyerek ve eğlenerek dinlediği müzik diğerlerini rahatsız edebilir.

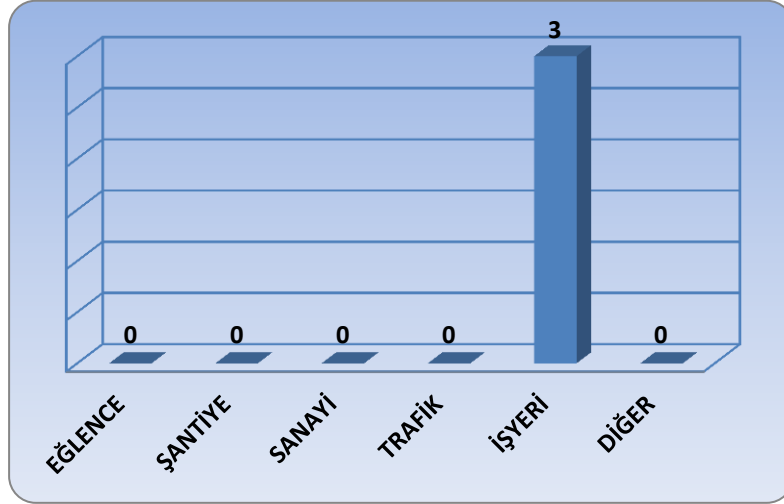
Özellikle hızlı büyüyen şehirlerde, mesken ve sanayi alanlarının plansız ve iç içe gelişmesi, trafik yoğunluğunun artması, elektrik, elektronik ve mekanik aletlerin günlük hayatımıza daha çok girmesiyle birlikte gürültüden rahatsızlık artmakta ve giderek insanlarımızın dinlenebilecekleri, çalışabilecekleri kısaca huzurlu şekilde yaşayabilecekleri mekânlar azalmaktadır.

Diğer taraftan, başkalarının istirahat hakkına saygının ve çevre hassasiyetinin yeterince gelişmediği durumlarda, eğlence ve diğer günlük faaliyetlerden kaynaklanan gürültü, yoğun şikayetlere ve başta işitme kaybı ve uyku bozukluğu olmak üzere ciddi fiziksel ve ruhsal rahatsızlıklara sebep olmaktadır.

Bunları önlemek ve kontrol altına almak maksadıyla 2872 sayılı Çevre Kanunu’nun 14 üncü maddesine istinaden hazırlanan Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği 4 Haziran 2010 tarih ve 27601 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

İlimizde 29.06.2006 tarih ve 2016-2016 sayılı Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı Genelgesi ile gürültü konusunda mücavir alan sınırları içerisinde Kırşehir Belediyesine yetki devri yapılmıştır. Mücavir alan dışında ise sorumluluk İl Müdürlüğümüz yetkisindedir.

Aşağıdaki grafikte İl Müdürlüğümüze gürültü konusunda gelen şikayetlerin dağılımı belirtilmiş olup, Kırşehir Belediyesinden ise gürültü konusunda yapılan şikayetler ile ilgili herhangi bir bilgi gelmemiştir.

Grafik A.3–İlimizde 2012 Yılında Gürültü Konusunda Yapılan Şikayetlerin Dağılımı
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

A.7. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

İl merkezinde bulunan sanayi kuruluşlarının üretim çalışmalarında vemeskenlerin ısıtılması işlemlerinde doğalgaz ve jeotermal enerji kullanımı yaygınlaşmaktadır. İl Merkezi içerisinde Belediye tarafından yeşil dalga sisteminin yaygınlaştırılma çalışmaları yapılarak trafik kaynaklı kirliliğin azaltılması hedeflenmektedir. İl sınırları içerisinde kalitesiz ve hava kirliliği oluşturma riski bulunan katı yakıtların (kömür vb.) satışı, dağıtımı ve kullanımının önüne geçmek için Müdürlüğümüz ve yetki devri yapmış olduğumuz kurumlarla periyodik denetim işlemleri yapılmaktadır.

İklim değişikliğine ve iklim değişikliği sonucunda olumsuz etkilenme oranının yüksek olduğu unsurlardan olan su kaynaklarının korunması amacıyla atıksu arıtma tesisleri inşaatı, kanalizasyon sistemlerinin yaygınlaştırılması, göl, nehir, dere vb. su kaynaklarının kirlenmesinin engelleyecek çalışmalar su konusunda iklim değişikliklerine karşı yapılabilecek çalışmalardır.

A.8. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde hava kirliliğini etkileyen en önemli sebepler olarak şehrin topoğrafik yapısı (topoğrafyanın çanak şeklinde olması), meteorolojik şartlar, kent yaşamının getirdiği olumsuzluklar (trafik, ısınma, endüstriyel üretim), ilçe ve beldelerde ısınma sistemlerinde yakma işlemlerinin yanlışlığı, yakma ünitelerinin (soba, baca vb.) periyodik bakımların yapılmaması, ateşçilerin eğitimsiz olması, kişi başına kullanılan enerji tüketimindeki artış, motorlu taşıtlar şeklinde sıralanabilir.

İl Merkezinde ısınma amaçlı doğalgaz ve jeotermal enerji kullanılmasından dolayı PM10 ve SO₂ değerlerinin sınır değerler altında olduğu görülmektedir.

Kullanılan enerji kaynaklarının havayı, suyu ve toprağı olumsuz şekilde etkileyecek nitelikte ve nicelikte kullanılmasının önüne geçmek için yapılacak çalışmalar ile iklim değişikliğine sebep olabilecek etkiler azaltılmaya çalışılacaktır.

Kaynaklar

- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı, 2012
- İlçe Kaymakamlıkları, 2012
- Kırğaz Dağ. Paz. ve Tic. A.Ş. 2012
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2012
- İl Emniyet Müdürlüğü, 2012

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Çizelge B.1 –İlimizin Akarsuları(Kaynak, yıl)

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Debisi (m ³ /sn)	Kolu Olduğu Akarsu	Kullanım Amacı

Çizelge B.2 –İlimizin Akarsularında Bulunan Balık Çiftlikleri (Kaynak, yıl)

AKARSU İSMİ	Konumu	Üretim Çeşidi	Kapasitesi

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

Çizelge B.3–İlimizdeki Mevcut Sulama Göletleri(Kaynak, yıl)

Göletin Adı	Tipi	Göl hacmi, m ³	Sulama Alanı (net), ha	Çekilen Su Miktarı, (m ³)	Kullanım Amacı

B.1.2. Yeraltı Suları

Çizelge B.4– İlimizin Yeraltı Suyu Potansiyeli(Kaynak, yıl)

Kaynağın İsmi	hm ³ /yıl

MTA ve Kırşehir İl Özel İdaresinden alınan bilgiler doğrultusunda; Terme, Karakurt ve Mahmutlu Jeotermal alanlarının potansiyellerine ait bilgiler aşağıda verilmiştir.

1) TERME JEOTERMAL ALANI

KAYNAĞIN ADIKULLANIM ALANIDEBİ(LT/SN)		SICAKLIK(°C)	
T-1	Grand Otel Terme	5,2	57
T-2	Fizik Tedavi Merkezi	24,3	34,3
T-3	Kullanılmamakta	15,5	48,9
T-4	Merkezi Isıtma Sistemi	88,5	54,6
T-5	Grand Otel Terme	8,8	36,5
T-6	Kullanılmamakta	65	30,3
T-7	Kullanılmamakta	47,4	37,3
T-8	Amsterdam Yüzme Havuzu	9,8	52,6
T-9	Merkezi Isıtma Sistemi	85,3	52,5
T-10	Kullanılmamakta	15	51
T-11	Makissos Otel	15	51,3
T-12	Kullanılmamakta	28	46,8

Yukarıdaki verilerden yola çıkarak , Terme bölgesindeki kuyularımızın debileri toplamı 407,8 lt/sn'dir. $407,8 \times 3,6 \times 24 \times 365 = 12.860.380,80 \text{ m}^3/\text{yıl}$ değeri hesaplanabilir.

2) MAHMUTLU JEOTERMAL ALANI

KAYNAĞIN ADIKULLANIM ALANIDEBİ(LT/SN)		SICAKLIK(°C)	
ÇM-1	Sera Isıtması	40	73,2
ÇM-2	Sera Isıtması	80	76,5
ÇM-3	Reenjeksiyon	50	65
ÇM-4	Sera Isıtması (yedek)	35	75

Yukarıdaki verilerden yola çıkarak , Mahmutlu bölgesindeki kuyularımızın debileri toplamı 205 lt/sn'dir. $205 \times 3,6 \times 24 \times 365 = 6.464.880 \text{ m}^3/\text{yıl}$ değeri hesaplanabilir.

3) KARAKURT JEOTERMAL ALANI

KAYNAĞIN ADIKULLANIM ALANIDEBİ(LT/SN)		SICAKLIK(°C)	
Karakurt-1	Kaplıca ve Kurutma tesisi	12	52,0
Karakurt-2	Kullanılmamakta	73	57,8
Karakurt-3	Kullanılmamakta	68	48,6
Karakurt-4	Kullanılmamakta	6,7	46,1

Yukarıdaki verilerden yola çıkarak , Karakurt bölgesindeki kuyularımızın debileri toplamı 159,7lt/sn'dir. $159,7 \times 3,6 \times 24 \times 365 = 5.036.299,20 \text{ m}^3/\text{yıl}$ değeri hesaplanabilir.

Çizelge B.5– İlimizin Jeotermal Kaynak Potansiyeli (Kırşehir Termal Turizm ve San. A.Ş. 2012)

Kaynağın İsmi	m ³ /yıl
Terme	12.860.381
Mahmutlu	6.464.880
Karakurt	5.036.299

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

B.1.3. Denizler

İlimizin denize kıyısı bulunmamaktadır.

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Çizelge B.6 - İlimizde 2012 Yılı Yüzey ve Yeraltı Sularında Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliği İle İlgili Analiz Sonuçları (Kaynak, yıl)

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanılması	Enerji üretimi	Sulama suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları SKKY (Tablo-1)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (YAS için)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal Kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

İlimizde endüstriyel üretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla, Merkez İlçe ile Kaman İlçesi bünyesinde olmak üzere iki adet Organize Sanayi Bölgesi (OSB) bulunmaktadır. Merkez ilçede yer alan Kırşehir Organize Sanayi Bölgesinde faaliyette bulunan işletmelere ait atıksular Kırşehir Belediyesine ait kanalizasyon sistemiyle Kırşehir Belediyesi Atıksu Arıtma Tesisine gönderilmektedir. Kaman İlçemizde inşaat çalışmaları bitmiş olan Organize Sanayi Bölgesinde faaliyete geçmiş tesis bulunmamakta olup, işletmeler üretimleri sonucu oluşacak atık sularının arıtılması için arıtma tesisleri kuracaklardır.

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

Hızlı nüfus artışı ile hızlı kentleşme sonucuna bağlı olarak tüketim olgusunun her alanda artış göstermesi evsel nitelikli atıksu miktarının da artışına sebep olmuştur. Tüketim sonucunda oluşan atıksular deşarj edildikleri alıcı ortamın fiziksel, kimyasal, bakteriyolojik ve ekolojik özelliklerinin değişmesine neden olarak çevre kirliliğine yol açabilmektedir. Bu kapsamda; İlimizde evsel nitelikli atıksuların arıtılması amacıyla Kırşehir Belediyesine ait 25.000 m³/gün kapasiteli bir Atıksu Arıtma Tesisini bulunmaktadır.

İlimiz sınırları içerisinde yer alan Akçakent, Akpınar, Boztepe, Çiçekdağı, Kaman ve Mucur İlçe Belediyelerinin atıksu arıtma tesisi inşaatı ile ilgili projelendirme çalışmaları ise devam etmektedir.

B.3.2. Yayıllı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

B.3.2.2. Diğer

Kaman İlçesi genelinde tarımsal kirleticilerin tamamen kontrol altına alınmasına, olanak bulunmadığından bunların büyük bir kısmı Akarsulara ve Göllere ulaşmaktadır. İlçenin çöplerinin atıldığı vahşi depolama sahasının etkileyebileceği su kaynağı bulunmamaktadır.

B.4. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu

B.4.1.1 Yüzeysel Su Kaynaklarından Kullanılan Su Miktarı ve İçmesuyu Arıtım Tesisi

Mevcudiyeti

Kaman İlçesi yüzeysel su kaynakları ile beslenmektedir. Temirli ve Kulunçak su havzaları ile Kuluncak derin kuyu kaynaklarından içme suyu temin edilmektedir. İlçede 2 adet içme suyu şebekesi bulunmakta olup, 22.000 nüfuslu ilçenin yaklaşık %99'u içme suyu şebekesi, %1'lik kalanı ise kuyu suyu kullanmaktadır. İlçede yıllık ortalama 1 milyon m³ su kullanılmaktadır.

Mucur İlçesinde, su kaynaklarında otomatik klorlama cihazları çalışır vaziyette bulunmaktadır. Cihazlar 220 watt elektrik ile çalışan 0-100 debi ayarlı Lincer sistem saatte 1500 gr klor enjekte etme kapasiteli 12 bar basınca dayanıklı tam otomatik cihazlardır.

Çiçekdağı İlçesinde, su kaynaklarında otomatik klorlama cihazları çalışır vaziyette bulunmaktadır. Cihazlar 220 watt elektrik ile çalışan 0-100 debi ayarlı Lincer sistem saatte 2000 gr klor enjekte etme kapasiteli 12 bar basınca dayanıklı tam otomatik cihazlardır.

B.4.1.2. Yeraltı Su Kaynaklarından Temin Edilen Su Miktarı ve İçmesuyu Arıtım Tesisi

Mevcudiyeti

Kaman İlçesinde yeraltı su kaynaklarından temin edilen suyun; içme suyu, sanayi ve tarımda kullanılan miktarlarına dair veriler bilinmemektedir. İçme suyu arıtım tesisi bulunmamaktadır.

Mucur İlçesinde Belediyeye ait 4 adet şebeke mevcuttur.

ŞEBEKE	YILLIK (m³)	NÜFUS
Karşıyaka şebeke:	87965 m ³ /yıl	1207
Alt Kademe şebeke:	5906 m ³ /yıl	5906
Çamlık şebeke:	103 m ³ /yıl	5103
Şatıroğlu şebeke:	7665 m ³ /yıl	105

Çiçekdağı İlçesinde Belediyeye ait 2 adet şebeke mevcuttur.

ŞEBEKE	Lt/Sn	NÜFUS
A Salihin deresi şebekesi:	6,5 lt/sn	
B Çayır evleri şebekesi:	16 lt/sn	
TOPLAM İLÇE NUFUSU		6377

B.4.1.3. İçme Suyu Temin Edilen Kaynağın Adı, Mevcut Durumu, Potansiyeli vb.

Kaman İlçesinde Temirli ve Kulunçak su havzaları ile Kuluncak derin kuyu kaynaklarından içmesuyu temin edilmektedir. Temirli havzası 75lt/sn, Kuluncak havzası ise 50lt/sn kapasiteye sahiptir.

B.4.2. Sulama

B.4.2.1. Salma Sulama Yapılan Alan ve Kullanılan Su Miktarı

Salma sulama yapılan alanlardan ve bu alanlarda kullanılan su miktarından bahsedilmelidir. Sulama yapılan alanda birlik olup olmadığı sulama kooperatifleri ve sulamadan dönen suların drene edilip edilmediğinden ve derene ediliyor ise derene edilen suyun nereye verildiğinden bahsedilmelidir. Bu bilgilerin il genelinde verilmesi gerekmektedir.

B.4.2.2. Damlama, Yağmurlama veya Basınçlı Sulama Yapılan Alan ve Kullanılan Su

Miktarı

Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarından bahsedilmelidir. Sulama yapılan alanda birlik olup olmadığı sulama kooperatifleri ve sulamadan dönen suların drene edilip edilmediğın ve derene ediliyor ise derene edilen suyun nereye verildiğinden bahsedilmelidir. Bu bilgilerin il genelinde verilmesi gerekmektedir.

B.4.3. Endüstriyel Su Temini

Kaman ilçesi genelinde endüstriyel su kullanımı bulunmamaktadır. İlçede sanayinin kullanmış olduğı su temininin tamamı (%100) içme suyu şebekesinden sağlanmaktadır.

Çiçekdağı ve Mucur İlçelerinde sanayinin kullanmış olduğı su mevcut şehir şebekesinden ve kuyulardan sağlanmaktadır.

B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

B.4.5. Rekreatyyonel Su Kullanımı

Kaman İlçesi genelinde rekreatyyonel amaçlı kullanılan su tüketimi olmamaktadır.

B.5. Çevresel Altyapı

B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Hizmeti Alan Nüfus

22.000 nüfuslu Kaman ilçesinde yaklaşık %95'i kanalizasyon şebekesi, %5'lik kısmı ise fosseptik sistemi kullanmaktadır. Kanalizasyon şebekesinden bağımsız bir yağmur suyu şebekesi vardır. 2012 yılında kanalizasyon şebekesinden deşarj edilen atıksu miktarı ortalama 1.800.000 m³ kadardır. Kaman Belediyesine ait atık su arıtma tesisi bulunmadığından atıksu arıtılmadan deşarj edilmektedir. Kanalizasyon şebekesi ile toplanan atıksu yeniden kullanılmamaktadır.

Çiçekdağı ve Mucur İlçeleri nüfusunun % 99'u kanalizasyon şebekesinden yararlanmaktadır. Geriye kalan % 1'i fosseptik vb. kullanmaktadır. Mucur İlçesinde arıtma tesisi yapımı başlama aşamasındadır.

Çizelge B.7 –İlimizde 2012 Yılı Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu(İlçe Belediye Başkanlıkları, 2012)

Yerleşim Yerinin Adı	Belediye Atıksu Arıtma Tesis/ Deniz Deşarjı Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesis Türü			Mevcut Kapasitesi (m ³ /gün)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı(ton/gün)
	Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri						
İl Merkezi	Kırşehir	x	-	-	-	-	25.000	0.29	-	-	114.244	14
İlçeler	Akçakent	-	-	Yok	-	-	-	-	-	-	-	-
	Akpınar	-	-	Yok	-	-	-	-	-	-	-	-
	Boztepe	-	-	Yok	-	-	-	-	-	-	-	-
	Çiçekdağı	-	-	Yok	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kaman	-	-	Yok	-	-	-	-	-	-	-	-
	Mucur	-	-	Yok	-	-	-	-	-	-	-	-

B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB)ve Münferit SanayilerAtıksu Altyapı Tesisleri

Kırşehir Organize Sanayi Bölgesi atık suyunun, Kırşehir Belediyesi atıksu arıtma tesisine deşarj edildiği ve bu nedenle atık su miktarı ile ilgili Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğünde herhangi bir bilgi olmadığı söz konusu kurumun 02.05.2013 tarih ve 186 sayılı yazıları ile beyan edilmiştir.

B.5.3. Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri

Evsel nitelikli katı atıkların depolanması amacıyla Kırşehir Belediyesi ile Akpınar, Boztepe, Kaman ve Mucur İlçe Belediyelerinin ortaklaşa kurmuş oldukları Kırşehir Belediyeleri Su Hizmetleri Birliğince işletilecek olan Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde birliğe üye belediyelerin evsel nitelikli katı atıkları düzenli bir şekilde depolanması işlemi yapılarak katı atıkların bertarafının icra edileceği atık depolama sahasına halihazırda sadece Kırşehir Belediyesine ait evsel nitelikli katı atıkları depolanmaktadır.

Birliğe üye diğer belediyelerin katı atık düzenli depolama sahasına olan uzaklıkları sebebiyle katı atıkların nakliyesi için ara transfer istasyonlarının kurulması gerekmektedir. Evsel nitelikli katı atıklarını düzenli depolama sahasına götüremeyen belediyeler, mevcut atık sahalarını kullanmaktadır.

İlimiz, Akçakent İlçe Belediyesi ile Çiçekdağı İlçe Belediyesi evsel nitelikli katı atıklarının, bertarafı için Yozgatlı Katı Atık Bertaraf Tesisleri Birliği'ne (YOKAB) üye olmuş olup, ancak ilçelerin depolama sahasına olan uzaklıkları sebebiyle evsel nitelikli katı atıkların bertarafı için mevcut atık depolama sahalarını kullanmaktadırlar.

B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması

İlimiz Merkez İlçe nüfusunun atıksularının arıtılma işleminin yapıldığı Kırşehir Belediyesine ait atıksu arıtma tesisinde arıtılan atıksular, herhangi bir amaç için kullanılmamakta olup, Kızılırmak Nehri havzasında yer alan Kılıçözü Deresine deşarj edilmektedir.

İlçe Belediyelerinin atıksu arıtma tesisleri projelendirme çalışmaları devam ettiğinden ilçe nüfusundan kaynaklı atıksuların geri kazanımı ve tekrar kullanılma durumu yoktur.

B.6. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.6.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

Çizelge B.8.- İlimizde 2012 Yılı Tespit Edilen Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliğine İlişkin Veriler(Kaynak, yıl)

	Var	Yok	Varsa Ne/Neler Olduğunu Belirtiniz
Potansiyel kirliletiçi faaliyetler var mı?			

Tespiti Edilmiş Kirlenmiş Sahanın Yeri	Tespiti Edilmiş Kirlenmenin Nedeni	Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışma var mı?		Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışmalarda ne tür temizleme faaliyetleri* yapılıyor? (Aşağıdaki temizleme yöntemleri dikkate alınmalıdır)
		Var	Yok	
1.				
2.				
3.				
4.				

*** Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliği Temizleme Yöntemleri**

Biyoremediasyon
Fitoremediasyon
Parsel arıtımı
Buharlaştırma
Biyo havalandırma
Elektrokinetik arıtma
Yerinde oksidasyon
Solvent ekstraksiyonu
Hava ile dağıtma (Air sparging)
Buharlaştırma
Termal arıtma
Reaktif Barrier teknolojisi
Yerinde yıkama (In-situ Flushing)

B.6.2.Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanımı

Çiçekdağı, Kaman ve Mucur İlçelerinde arıtma tesisi bulunmadığından arıtma çamurları ile ilgili herhangi bir bilginin olmadığı beyan edilmiştir.

B.6.3.Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılmasına İlişkin Yapılan Çalışmalar

“Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği” kapsamında İlimiz sınırları içerisinde üretim faaliyetleri bitmiş herhangi bir madencilik çalışması olmaması sebebiyle Doğaya Yeniden Kazandırma İşlemi yoktur.

B.6.4. Tarımsal Faaliyetler ile Oluşan Toprak Kirliliği

Çizelge B.9 – İlimizde 2012 Yılında Kullanılan Ticari Gübre Tüketiminin Bitki Besin Maddesi Bazında ve Yıllık Tüketim Miktarları
(Kaynak, yıl)

Bitki Besin Maddesi (N,P,K olarak)	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot		
Fosfor		
Potas		
TOPLAM		

**Çizelge B.10- İlimizde 2012 Yılında Tarımda Kullanılan Girdilerden Gübreler Haricindeki Diğer Kimyasal Maddeleri
(Tarımsal İlaçlar vb) (Kaynak, yıl)**

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler Herbisitler Fungisitler Rodentisitler Nematositler Akarisitler Kışlık ve Yazlık Yağlar			
TOPLAM			

Çizelge B.11- İlimizde 2012 Yılında Topraktaki Pestisit vb Tarım İlacı Birikimini Tespit Etmek Amacıyla Yapılmış Analizin Sonuçları(Kaynak, yıl)

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)

B.7. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde su kirliliğine etki eden unsurlar; sanayileşme, kentleşme ve nüfus artışı, zirai mücadele ilaçları ve kimyasal gübreler olarak gruplandırılabilir. Sanayinin çevre üzerindeki olumsuz etkisi diğer faktörlerden çok daha fazladır. Sanayi kuruluşlarının sıvı atıkları ile su kirliliğine ve dolaylı olarak da yine su kirliliğine bağlı olarak, toprak ve bitki örtüsü üzerinde aşırı kirlenmelere neden olduğu ve doğa tahribine yol açtığı bilinmektedir.

Kırşehir Belediyesi Evsel Nitelikli Atıksu Arıtma Tesisinin devreye girmesiyle birlikte evsel nitelikli atıksuların çevreye olacak zararlarının önüne geçilmiştir. Ayrıca Organize Sanayi Bölgesinde kurulan arıtma tesisleri de sanayi kaynaklı su kirliliği yükünü önemli ölçüde azaltmıştır.

Kaynaklar

- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012
- Kırşehir Termal Turizm ve San. A.Ş. 2012
- Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü, 2012
- İlçe Belediye Başkanlıkları, 2012

Not: B. Su ve Su Kaynakları başlığı altında yer alan; B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli, B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi, B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu, B.4. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri, B.5. Çevresel Altyapı, B.6. Toprak Kirliliği ve Kontrolü alt başlıklarındaki bazı bilgi, çizelge ve grafikler, 24.04.2013 tarih ve 1500, 1503, 1506 sayılı yazılarımıza DSİ 122. Şube Müdürlüğü, İl Gıda, Tarım

ve Hayvancılık Müdürlüğü, Kırşehir Belediye Başkanlığı ve bazı İlçe Belediye Başkanlıklarından herhangi bir bilgi gelmediğinden söz konusu bilgi, çizelge ve grafikler doldurulamamış ve açıklama yapılamamıştır.

C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)

Kaman İlçesinde yaz – kış yılda ortalama 1480 ton atık toplanmaktadır. Düzenli depolama tesisi bulunmamaktadır. Atıkların, uzaklaştırma ve uygun yerde toplanması Kaman Belediyesi tarafından gerçekleştirilmektedir. Katı atıkların toplandığı vahşi depolama sahası insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde çevreden ve su kaynaklarından uzaklaştırılmıştır. Suların kirlenmemesi için özel bir önlem alınmamıştır.

Mucur İlçesinde Katı atık düzenli depolama tesisi bulunmamaktadır. Günlük 3000 ton katı atık toplandığı tahmin edilmektedir. Mevcut atıklar İlçenin çöp toplama alanı olan Aflak yolu üzerinde toplanmaktadır.

Çiçekdağı İlçesinde Katı atık düzenli depolama tesisi bulunmamaktadır. Günlük 6600 kg katı atık toplandığı tahmin edilmektedir. Mevcut atıklar Çiçekdağı İlçesi çöp toplama alanı olan Osman Şevki Mah. Kırşehir yolu üzeri 3. Km adresinde toplanmaktadır.

Çizelge C.1–İlimizde 2012 Yılı İçin İl/İlçe Belediyelerince Toplanan ve Birliklerce Yönetilen Katı Atık Miktar ve Kompozisyonu
(İlçe Belediye Başkanlıkları, 2012)

İl/İlçe Belediye veya Birliğin Adı	Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Nüfus		Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (ton/gün)		Geri Kazanılan Ortalama Atık Miktarı (ton/gün)		Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (kg/gün)		Atık Kompozisyonu (yıllık ortalama, %)					
		Yaz	Kış	Yaz	Kış	Yaz	Kış	Yaz	Kış	Organik	Kağıt	Cam	Metal	Plastik	Kül
Kırşehir															
Akçakent	-	1600	950	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akpınar	-	4000	3100	5,36	4,65	-	-	1,34	1,5	-	-	-	-	-	-
Boztepe															
Çiçekdağı															
Kaman	-	22000		3,5	4,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mucur															
	İl Geneli														

Çizelge C.2– İlimizde 2012 Yılı İl/İlçe Belediyelerde Oluşan Katı Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Yöntemleri ve Tesis Kapasiteleri (Kırşehir Belediye Başkanlığı, İlçe Belediye Başkanlıkları, 2012)

İl/İlçe Belediye Adı	Hangi Atıklar Toplanıyor?			Transfer İstasyonu Varsa Sayısı	Atık Yönetimi Hizmetlerini Kim Yürütüyor?*			Mevcut Bertaraf Yöntemi ve Tesis Kapasitesi/Birimi				
	Evsel*	Tıbbi	Diğer (Belirtiniz)		Toplama	Taşıma	Bertaraf	Düzensiz Depolama	Düzenli Depolama	Kompost	Yakma	Diğer (Belirtiniz)
Kırşehir												
Akçakent	X	-	Kül	-	B	B	B	X	-	-	-	-
Akpınar	X	-	-	Yok	B	B	B	X	-	-	-	-
Boztepe												
Çiçekdağı												
Kaman	X	-	-	-	B	B	-	X	-	-	-	-
Mucur												

* Ofis işyeri dahil.

** Belediye (B), Özel Sektör (ÖS), Belediye Şirketi (BŞ) seçeneklerinden uygun olanının sembolünü yazınız.

Çizelge C.3-İlimizde 2012 Yılında Birliklerce Yürütülen Katı Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf İşlemlerine İlişkin Bilgi (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Birlik adı	Hangi Atıklar Toplanıyor?			Transfer İstasyonu varsa sayısı	Mevcut Bertaraf Yöntemi ve Tesis Kapasitesi/Birimi			
	Evsel*	Tıbbi	Diğer (Belirtiniz)		Düzenli Depolama	Kompost	Yakma	Diğer (Belirtiniz)
Kırşehir Belediyeleri Su ve Hizmet Birlik Başkanlığı	x	-	-	-	x	-	-	-

* Ofis işyeri dahil.

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıkları

Kaman İlçesinde inşaat / yıkıntı atıkları öncelikle altyapı çalışmalarında kullanılmakta olup, hafriyat toprağı ise öncelikle faaliyet alanı içerisinde değerlendirilmekte, artakalan kısmı ise dolgu, park, bahçe, yeşil alan, örtü ve benzeri amaçla kullanılması sağlanmaktadır.

Çiçekdağı İlçesinde yapılan inşaatlarda hafriyat çalışmaları yapılmaktadır. Oluşan inşaat atıkları Osman Şevki Mah. Kırşehir yolu üzeri 3. Km adresinde toplanmaktadır.

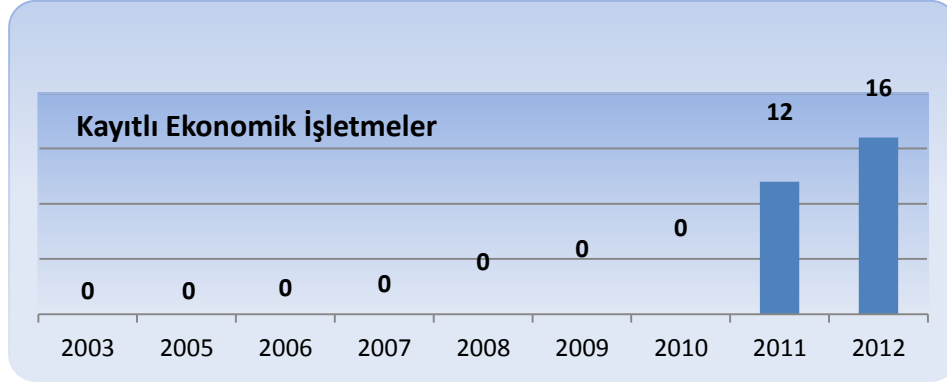
C.3. Ambalaj Atıkları

Çizelge C.4- İlimizdeki 2012 Yılı Ambalaj ve Ambalaj Atıkları İstatistik Sonuçları (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Ambalaj Cinsi	Üretilen Ambalaj Miktarı (kg)	Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı (kg)	Geri Kazanım Oranları (%)	Geri Kazanılması Gereken Miktar (kg)	Geri Kazanılan Miktar (kg)	Gerçekleşen Geri Kazanım Oranı (%)
Plastik	1.874.541	391.215	40	59.478	210.189	53.73
Metal	-	-	-	-	-	-
Kompozit	-	-	-	-	23.420	-
Kağıt Karton	-	27.091	40	9368	-	86.45

Cam	-	13.200	-	-	-	-
Ahşap	-	-	-	-	-	-
Toplam	1.874.541	431.506		68.846	233.609	

İlimizde 16 adet piyasaya süren işletme ve 1 adet de ambalaj üreticisi işletme bulunmaktadır.

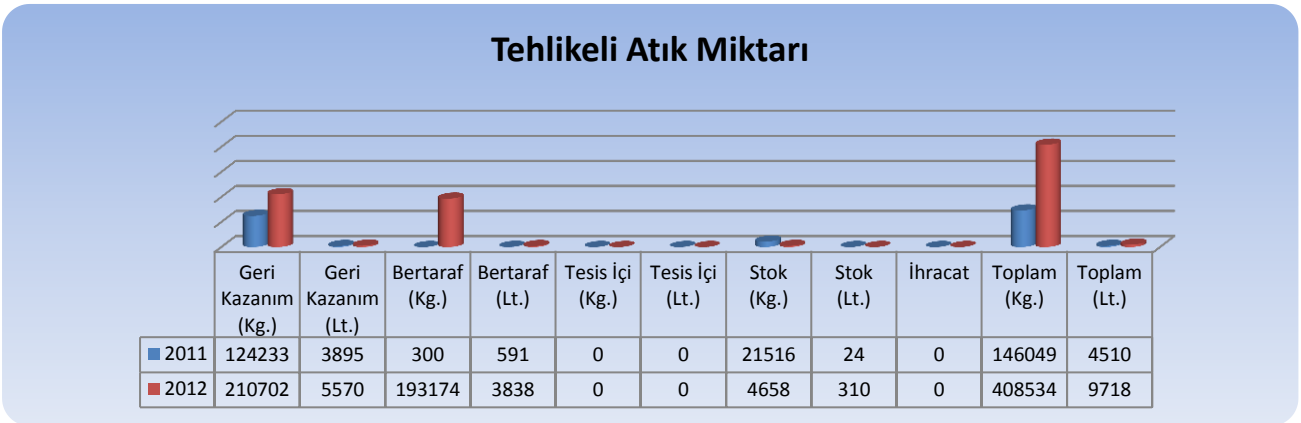

Grafik C.2- İlimizdeki 2012 Yılı Kayıtlı Ambalaj Üreticisi Ekonomik İşletmeler(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

C.4. Tehlikeli Atıklar

Tehlikeli atıkların geri kazanım/bertarafı Bakanlığımızdan lisans almış olan tesislerce gerçekleştirilmektedir. Bakanlığımızca tehlikeli atık üretim miktarı ve bu atıkların geri kazanım /bertaraf yöntemlerine göre dağılımını belirlemek üzere, oluşturulan atık beyan sistemine atık üreticilerinden Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında beyanları alınmaktadır.

İlimizde 2011 yılında 146.049 Kg. ve 4.510 Litre atığın Tehlikeli Atık Beyan Sistemine beyan edildiği, 2012 yılında ise 408.534 Kg. ve 9.718 Litre atık beyan edilmiş olup, 2011 yılındaki atık beyanına göre 2012 yılındaki atık beyanında yaklaşık %350 oranında bir artış olmuştur.

Grafik C.3- TABS Göre İlimizdeki Tehlikeli Atık Yönetimi (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

**Çizelge C.5 – İlimizdeki 2012 Yılında Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikeli Atıklarla İlgili Veriler
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)**

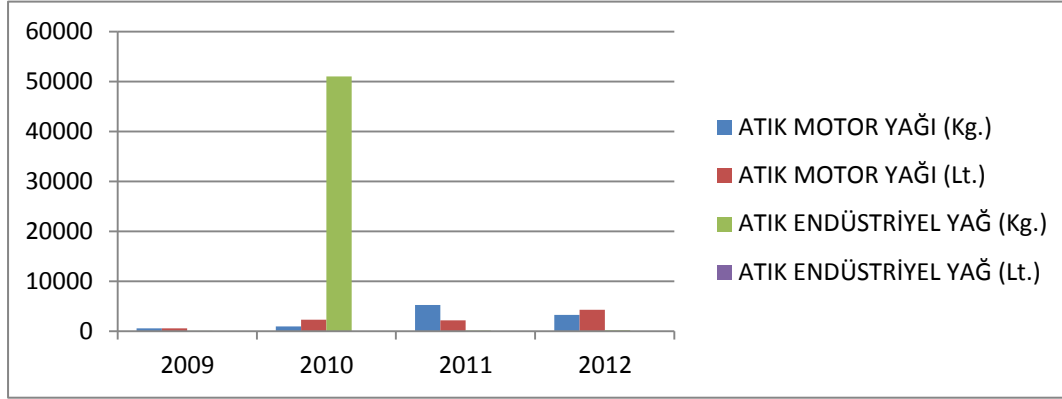
Aktivite kodu*	Atık Kodu**	2012 Yılı						
		Atık Miktarı	Geri Kazanım Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım %' si	Geri Kazanım Yöntemi	Bertaraf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf %' si	Bertaraf Yöntemi
05	050103	910 Lt.	-	-	-	-	-	D10
05	050105	5 Lt.	-	-	-	-	-	D9
07	070214	8.3 Ton	-	-	-	-	-	R12
08	080113	1.33 Ton	-	-	-	-	-	Stok
08	080317	20 Kg.	-	-	-	-	-	R12
09	090101	110 Lt.	-	-	-	-	-	R4
09	090104	1160 Lt.	-	-	-	-	-	R4
12	120109	1400 Kg.	-	-	-	-	-	Stok
13	130109	450 Kg.	-	-	-	-	-	Stok
13	130113	2460 Kg.	-	-	-	-	-	R9
13	130205	152.644 Kg.	-	-	-	-	-	R9
13	130208	5080 Lt.	-	-	-	-	-	R1
13	130502	3940 Kg.	-	-	-	-	-	R12
13	130703	3333 Lt.	-	-	-	-	-	D10
15	150110	14.569 Kg.	-	-	-	-	-	R12/R13
15	150202	3020 Kg.	-	-	-	-	-	R12
16	160107	5034 Kg.	-	-	-	-	-	R13/R4
16	160111	3 Kg.	-	-	-	-	-	R13
16	160113	1 Kg.	-	-	-	-	-	R13
16	160213	140 Kg.	-	-	-	-	-	R13
16	160506	1156 Kg.	-	-	-	-	-	R13/D10
16	160601	1160 Kg.	-	-	-	-	-	R4
17	170410	17.040 Kg.	-	-	-	-	-	R12
18	180101	65 Kg.	-	-	-	-	-	D9
18	180103	192.264 Kg.	-	-	-	-	-	D9/D10
20	200121	2092 Kg.	-	-	-	-	-	R12/R13
20	200126	550 Kg.	-	-	-	-	-	R9
20	200133	16 Kg.	-	-	-	-	-	Stok

*Atık Yönetiminin Genel Esasları ya da tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinde tanımlanan 2 rakamlı aktivite tipini gösterir.

** Aynı yönetmeliklerde her bir aktivite için sıralanan tehlikeli atık kodu (6 rakamlı).

C.5. Atık Madeni Yağlar

İlimiz sınırları içerisinde oluşan atık madeni yağlara ait bilgiler girilmiştir.

Grafik C.4 –İlimizdeki Atık Yağ Toplama Miktarları (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Çizelge C.6–İlimizdeki Atık Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Yıl	Geri Kazanım (Kg.)	Geri Kazanım (Lt.)	İlave Yakıt (Kg.)	Nihai Bertaraf (Kg.)
2009	618,72	580	-	-
2010	51.940	2320	-	-
2011	5377,14	2160	-	-
2012	3415,55	4280	-	-

Çizelge C.7 – İlimizdeki 2012Yılı İçin Atık Madeni Yağlarla İlgili Veriler(Kaynak, yıl)

Atık Madeni Yağ Üreten Resmi ve Özel Kurum/ Kuruluş Sayısı	Toplanan Atık Yağ Beyan Form Sayısı	Toplam Atık Madeni Yağ Miktarı (ton/yıl)		Atık Madeni Yağ Taşımak Üzere Lisans Alan		Geri Kazanım Tesisi		
		Atık Motor Yağ	Atık Sanayi Yağ	Toplam Firma Sayısı	Toplam Araç Sayısı	Sayısı		Yok
						Lisanslı	Lisanssız	

Çizelge C.8–İlimizdeki Atık Yağ Geri Kazanımı Sonucu Elde Edilen Ürün Miktarları(Kaynak, yıl)

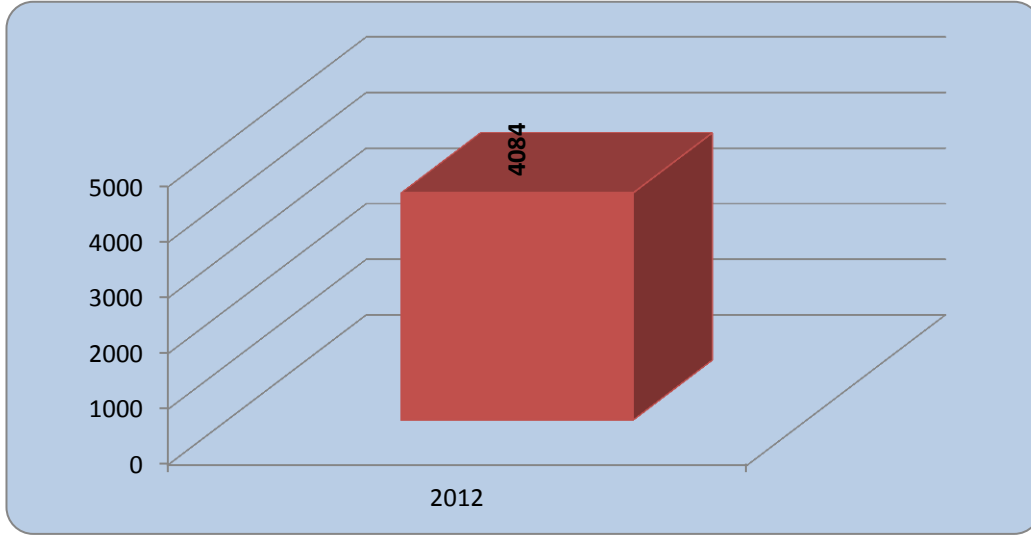
YIL	Ürün Miktarı (Ton) (Kalıp Yağı+Harman Yağı+Jüt Yağı)
2009	
2010	
2011	
2012	

C.6. Atık Pil ve Akümülatörler

Çiçekdağı, Kaman ve Mucur İlçelerinden atık pil miktarları ile ilgili herhangi bir bilginin olmadığı beyan edilmiştir.

Çizelge C.9 – İlimizde 2012 Yılında Oluşan Akümülatörlerle İlgili Veriler (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

ATIK AKÜMÜLATÖRLER							
APA Taşıyan Lisanslı Araç Sayısı	Atık Akümülatör Geçici Depolama İzni Verilen		Toplanan Atık Akümülatör Miktarı (Kg.)	İldeki Atık Akümülatör Geri Kazanım Tesisleri		Geri kazanım Tesislerinde İşlenen Atık Akümülatör Miktarı	
	Depo Sayısı	Kapasitesi (ton)		Sayı	Kapasite (ton/yıl)	Miktarı (ton)	%
-	-	-	4084	-	-	-	-

Grafik C.5 – İlimizde Yıllar İtibariyle Atık Akü Toplama ve Geri Kazanım Miktarı (Kg.)(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Çizelge C.10 – İlimizde Yıllar İtibariyle Atık Akü Kazanım Miktarı (Ton)(Kaynak, yıl)

	2008	2009	2010	2011	2012
Kurşun					
Plastik					
Cüruf					
Asitli Su					
TOPLAM					

Çizelge C.11 – İlimizde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Akü Miktarı (Kg.)(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

2009	2010	2011	2012
-	-	-	4084

Çizelge C.12- İlimizde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Pil Miktarı (Kg)(Kaynak, yıl)

2011	2012

Çizelge C.13 – İlimizde Taşıma Lisanslı Araçların Yıllara Göre Gelişimi(Adet) (Kaynak, yıl)

2008	2009	2010	2011	2012

C.7. Bitkisel Atık Yağlar

Akçakent, Akpınar, Çiçekdağı ve Mucur İlçelerinde bitkisel atık yağ geri dönüşüm tesisi bulunmadığı beyan edilmiş, Kaman İlçesinde ise kullanılmış kızartmalık yağların hanelerden toplanması için gerekli sistem kurulmaya çalışılmakta olup, halkı bu konuda bilgilendirme ve atık yağ toplama ile ilgili gerekli tedbirlerin alınması hususunda değerlendirme ve çalışmalar yapılmaktadır.

Bitkisel Atık Yağlar ile ilgili 2012 yılı içerisinde İl Müdürlüğümüzde herhangi bir envanter çalışması bulunmamaktadır.

Çizelge C.14 –İlimizde 2012 Yılı İçin Atık Bitkisel Yağlarla İlgili Veriler(Kaynak, yıl)

Bitkisel Atık Yağlar İçin Geçici Depolama İzni Verilen Toplam Depo		Toplanan Bitkisel Atık Yağ Miktarı (ton)		Bitkisel Atık Yağ Taşımak Üzere Lisans Alan		Lisans Alan Geri Kazanım Tesisi	
		Kullanılmış Kızartmalık Yağ	Diğer (Belirtiniz)	Toplam Firma Sayısı	Toplam Araç Sayısı	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)
Sayısı	Kapasitesi (ton)						
		1,450					

Çizelge C.15- İlimizde2009-2012 Yılları Arasında Bitkisel Atık Yağ Taşıma Lisanslı Araç Sayısı(Kaynak, yıl)

	2009	2010	2011	2012
Lisanslı Araç Sayısı				

C.8. Poliklorlu Bifeniller ve Poliklorlu Terfeniller

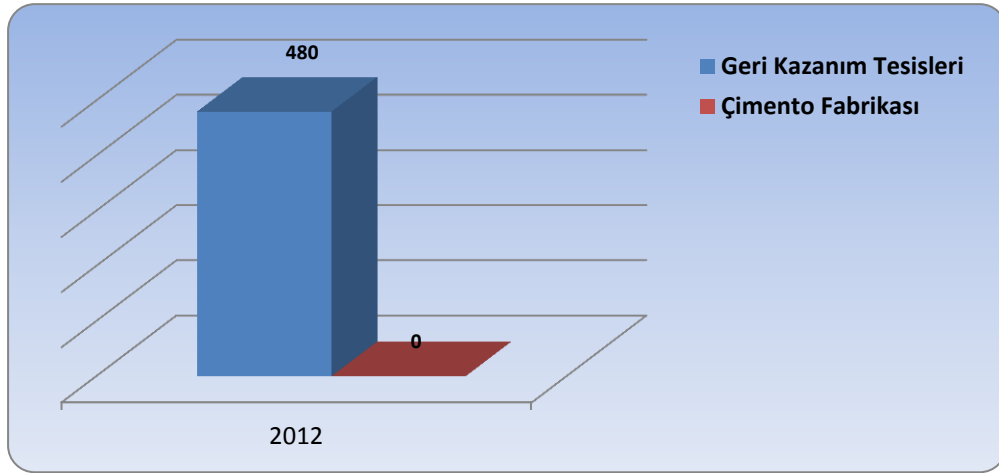
12 Kalıcı Organik Kirleticilerden biri olan PCB’ler bir grup aromatik klorlu bileşik olan poliklorlu bifenillere verilen genel ismidir. PCB’lerin zararlı etkileri, bu maddelerle kirletilmiş gıda ve içecekler tüketildiğinde veya bu maddeler teneffüs edildiğinde, yutulduğunda ya da deriyle temas ettiğinde ortaya çıkmaktadır. PCB’ler bertaraf veya başka herhangi bir amaçla yakıldıklarında tam bir yanma meydana gelmezse, çok daha zararlı etkilere sahip furanlar (PCDF) ve dioksinler (PCDD) yan ürün olarak ortaya çıkmaktadır.

“Poliklorlu Bifenillerin (PCB) ve Poliklorlu Terfenillerin (PCT) Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamında İlimizde PCB ve PCB içeren madde ve ekipmanların bertarafını sağlamak amacıyla faaliyet gösteren herhangi bir lisanslı tesis bulunmamaktadır.

C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL)

Çizelge C.16 – İlimizde 2012 Yılında Oluşan Ömrünü Tamamlamış Lastikler İle İlgili Veriler
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)								
ÖTL Geçici Depolama Alanı		Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton/yıl)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi		Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi		Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
Sayısı	Hacmi (m ³)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
1	300	480	-	-	-	-	-	-

Grafik C.7 – İlimizde Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları (Ton/Yıl)
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Çizelge C.17 – İlimizde Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları (ton/yıl)
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

	2009	2010	2011	2012
Geri Kazanım Tesisi	-	-	-	480
Çimento Fabrikası	-	-	-	-

C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (AEEE)

Avrupa Birliği'nin 2002/96/EC sayılı Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Direktifi ile elektrikli ve elektronik eşyaların üretiminde kullanılan tehlikeli maddelerin kullanılmasını yasaklayan 2002/95/EC sayılı elektrikli ve elektronik eşyalarda bazı zararlı maddelerin kullanımının sınırlandırılmasına ilişkin direktiflerin ulusal mevzuatımıza uyumlaştırılması çalışmaları kapsamında "Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği" hazırlanarak 22.05.2012 tarih ve 28300 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik büyük ev eşyaları, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları, tüketici ekipmanları, aydınlatma ekipmanları, elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere), oyuncaklar, eğlence ve spor aletleri, tıbbi cihazlar (emplantasyon ürünleri ve hastalık bulaşıcı temaslarda bulunan ürünler hariç), izleme ve kontrol aletleri ve otomat sınıflarına dâhil olan elektrikli ve elektronik eşyalar ile elektrik ampulleri ve evsel amaçlı kullanılan aydınlatma gereçlerini kapsamaktadır.

İlimizde söz konusu yönetmeliğin 2012 yılı içerisinde yeni çıkmış olması nedeniyle veri elde edilemediğinden herhangi bir çalışma yapılamamıştır.

C.11. Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar

Çizelge C.18- İlimizde 2012 Yılı Hurdaya Ayrılan Araç Sayısı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Oluşturulan ÖTA Teslim yerleri	ÖTA Geçici Depolama Alanı		ÖTA İşleme Tesisi		İşlenen ÖTA Miktarı (ton)
Sayısı	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
4	1	-	-	-	-

C.12. Tehlikesiz Atıklar

“Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik”05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelik ile atıkların oluşumlarında bertarafına kadar çevre ve insan sağlığına zarar vermeden yönetimlerinin sağlanmasına yönelik genel esaslar belirlenmiştir. Aynı zamanda Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile Avrupa Birliği mevzuatının ulusal mevzuatımıza uyumlaştırılması sağlanmıştır.

Yönetmelikte “atık”, “üretici”, “sahip”, “yönetim”, “toplama”, “bertaraf” ve “geri kazanım” tanımları yapılmakta, atık yönetimi ilkeleri sıralanmakta, geri kazanım ve bertaraf faaliyetlerini yapan işletmeler için lisans ve kayıt tutma zorunluluğu getirilmekte, atık yönetim maliyetinin finansmanı ile ilgili hükümlere yer verilmektedir. Ayrıca atık kategorileri, atık bertaraf ve geri kazanım faaliyetleri ile 839 atık türü liste olarak verilmiştir.

Söz konusu 839 atık türünden 434 tanesi tehlikesiz atık özelliğindedir. Bu atıklardan tehlikeli atıklar, ambalaj ve evsel atıklar gibi atık türlerinin yönetimine ilişkin usul ve esaslar ilgili Yönetmeliklerle belirlenmiştir. Ancak, üretimden kaynaklanan bazı tehlikesiz atıkların yönetimi boşlukta kalmıştır. Bu aşamada bazı tehlikesiz atıkların çevre ve insan sağlığına zarar vermeden geri kazanım faaliyetlerinin yönetilebilmesi amacıyla Bakanlığımızca “Bazı Tehlikesiz Atıkların Geri Kazanımı Tebliği” hazırlanmış ve 17 Haziran 2011 tarih ve 27967 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Tehlikesiz atıkların düzenli depolama faaliyetleri, 26 Mart 2010 tarih ve 27533 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik” kapsamında yürütülmektedir. Yönetmeliğin Ek-2 kapsamında yapılan analiz sonuçlarına göre atıklar, I. Sınıf, II. Sınıf ya da III. Sınıfı Düzenli Depolama Sahalarında bertarafı sağlanmaktadır.

Türkiye’de tehlikesiz atık statüsünde olan ve miktar olarak oldukça fazla olan demir çelik sektöründen kaynaklanan, cüruf atıkları; Termik santrallerden kaynaklanan, kül atıkları ve daha çok biyolojik arıtma tesislerinden kaynaklanan arıtma çamurları bu atık grubunda değerlendirilmektedir.

Tehlikesiz atıklar ile ilgili 2012 yılı içerisinde İl Müdürlüğümüzce gerçekleştirilen herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

Çizelge C.19 – İlimizdeki 2012Yılı İçin Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikesiz Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Edilmesi İle İlgili Verileri(Kaynak, yıl)

Aktivite kodu*	Atık Kodu**	2012 Yılı						
		Atık Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım %' si	Geri Kazanım Yöntemi	Bertaraf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf %' si	Bertaraf Yöntemi

*Atık Yönetiminin Genel Esasları ya da Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nde tanımlanan 2 rakamlı aktivite tipini gösterir.

** Aynı yönetmeliklerde her bir aktivite için sıralanan tehlikeli atık kodu (6 rakamlı).

C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar, 05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik”in Atık Listesinde; 10 02 koduyla, “**Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar**” olarak belirtilen başlık altında yer almaktadır. Söz konusu atık sınıflandırılması Çizelge C.20’de gösterilmektedir.

İlimizde demir çelik sektöründe faaliyet gösteren herhangi bir işletme bulunmamaktadır.

Çizelge C.20 – Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar Listesi

ATIK KODU	ISIL İŞLEMDEN KAYNAKLANAN ATIKLAR	KATEGORİ
10 02	Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar	
10 02 01	Cüruf işleme atıkları	
10 02 02	İşlenmemiş cüruf	
10 02 07*	Tehlikeli maddeler içeren gazların arıtımı sonucu ortaya çıkan katı atıklar	M
10 02 08	10 02 07 dışında gaz arıtımı sonucu ortaya çıkan katı atıklar	
10 02 10	Haddehane tufalı	
10 02 11*	Soğutma suyunun arıtılmasından kaynaklanan yağ içerikli atıklar	M
10 02 12	10 02 11 dışındaki soğutma suyu arıtma atıkları	
10 02 13*	Gaz arıtımı sonucu oluşan ve tehlikeli maddeler içeren çamurlar ve filtre kekleri	M
10 02 14	10 02 13 dışındaki gaz arıtımı sonucu oluşan çamurlar ve filtre kekleri	
10 02 15	Diğer çamurlar ve filtre kekleri	
10 02 99	Başka bir şekilde tanımlanmamış atıklar	

Çizelge C.21 – İlimizdeki 2012 Yılı İlerdeki Demir ve Çelik Üreticileri Üretim Kapasiteleri, Cüruf ve Bertaraf Yöntemi (Çemaş Döküm San. A.Ş. 2012)

Tesis Adı	Kullanılan Hammadde Miktarı (ton/yıl)	Cüruf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi
Çemaş Döküm San. A.Ş.	18.000	550	Döküm kumu ile birlikte fabrika sahası içinde bir bölgede tutulmaktadır. Belediye ile yapılan mutabakat gereği Belediyenin göstereceği sahalara dökülecektir.
TOPLAM	18.000	550	

C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

İlimizde Termik Santral bulunmamaktadır.

Çizelge C.22 – Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğe göre Termik Santral Atıkları

ATIK KODU	ISIL İŞLEM DEN KAYNAKLANAN ATIKLAR	KATEGORİ
10 01	Enerji Santrallerinden ve Diğer Yakma Tesislerinden Kaynaklanan Atıklar (19 Hariç)	
10 01 01	(10 01 04'ün altındaki kazan tozu hariç) dip külü, cüruf ve kazan tozu	
10 01 02	Uçucu kömür külü	
10 01 03	Turba ve işlenmemiş odundan kaynaklanan uçucu kül	
10 01 04*	Uçucu yağ külü ve kazan tozu	A
10 01 05	Baca gazı kükürt giderme işleminden (desülfizasyon) çıkan kalsiyum bazlı katı atıklar	
10 01 07	Baca gazı kükürt giderme işleminden (desülfizasyon) çıkan kalsiyum bazlı çamurlar	
10 01 09*	Sülfürik asit	A
10 01 13*	Yakıt olarak kullanılan emülsifiye hidrokarbonların uçucu külleri	A
10 01 14*	Atıkların birlikte yakılmasından (co-incineration) kaynaklanan ve tehlikeli maddeler içeren dip külü, cüruf ve kazan tozu	M
10 01 15	10 01 14 dışındaki birlikte yakılmadan (co-incineration) kaynaklanan dip külü, cüruf ve kazan tozu	
10 01 16*	Atıkların birlikte yakılmasından (co-incineration) kaynaklanan ve tehlikeli maddeler içeren uçucu kül	M
10 01 17	10 01 16 dışındaki birlikte yakılmadan (co-incineration) kaynaklanan uçucu kül	
10 01 18*	Tehlikeli maddeler içeren gaz temizleme atıkları	M
10 01 19	10 01 05, 10 01 07 ve 10 01 18 dışındaki gaz temizleme atıkları	
10 01 20*	Saha içi atıksu arıtımından kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurlar	M
10 01 21	10 01 20 dışındaki saha içi atıksu arıtımından kaynaklanan çamurlar	
10 01 22*	Kazan temizlemesi sonucu çıkan tehlikeli maddeler içeren sulu çamurlar	M
10 01 23	10 01 22 dışındaki kazan temizlemesi sonucu çıkan sulu çamurlar	
10 01 24	Akışkan yatak kumları	
10 01 25	Termik santrallerin yakıt depolama ve hazırlama işlemlerinden çıkan atıklar	
10 01 26	Soğutma suyu işlemlerinden çıkan atıklar	
10 01 99	Başka bir şekilde tanımlanmamış atıklar	

C.12.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları

Akçakent, Akpınar, Çiçekdağı, Kaman ve Mucur İlçelerinde atıksu arıtma tesisi bulunmadığından arıtma çamurları ile ilgili herhangi bir bilginin olmadığı beyan edilmiştir.

C.13. Tıbbi Atıklar

Hastane ve Aile Sağlığı Merkezi gibi sağlık kuruluşlarınca üretilen ve diğer atıklardan ayrı biriktirilen tıbbi atıklar her yıl İl Mahalli Çevre Kurulu gündemine alınarak tıbbi atık ücreti belirlendikten sonra İl ve İlçe Belediyelerinin anlaşma yapmış olduğu firma vasıtasıyla Nevşehir’de ki Tıbbi Atık Sterilizasyon tesisine gönderilerek bertaraf edilmektedir.

Çizelge C.23– 2012 Yılında İlimiz İl Sınırları İçindeki Belediyelerde Toplanan Tıbbi Atıklar
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Tıbbi Atık Taşıma Aracı Sayısı *		Toplanan tıbbi atık miktarı	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesisi Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu	Özel	Kamu	Kg./gün	Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
Kırşehir (Merkez)	x	-	x	-	-	-	160.065	-	x		x	Nevşehir
Akpınar	x	-	x	-	-	-	3962	-	x		x	Nevşehir
Akcakent	x	-	x	-	-	-	0	-	x		x	Nevşehir
Boztepe	x	-	x	-	-	-	180	-	x		x	Nevşehir
Çiçekdağı	x	-	x	-	-	-	0	-	x		x	Nevşehir
Kaman	x	-	x	-	-	-	19.389	-	x		x	Nevşehir
Mucur	x	-	x	-	-	-	3458	-	x		x	Nevşehir

*Tıbbi atık taşıma aracı sayısı “adet” olarak belirtilecektir.

Çizelge C.24- İlimizdeki Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

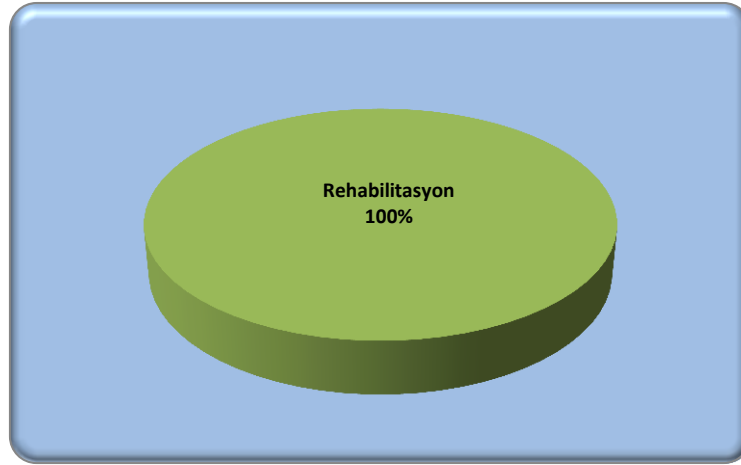
	2008	2009	2010	2011	2012
Tıbbi Atık Miktarı (Kg.)	119.355	79.159	179.816	150.478	187.054

C.14. Maden Atıkları

İlimizde maden faaliyetleri çerçevesinde taş ve kum-çakıl ocakları bulunmaktadır. Bu ocaklardan çıkan pasa atıkları faaliyet sonrası rehabilitasyon çalışmaları için depolanmaktadır. Ayrıca İlimizde maden zenginleştirme tesisi bulunmamaktadır.

Çizelge C.25 – Maden Atıklarının Sınıflandırılması

Atık Kodu	Madenlerin aranması, çıkarılması, işletilmesi, fiziki ve kimyasal işleme tabi tutulması sırasında ortaya çıkan atıklar	Kategori
01 01	Maden kazılarında kaynaklanan atıklar	
01 03	Metalik Minerallerin Fiziki ve Kimyasal Olarak İşlenmesinden Kaynaklanan Atıklar	
01 04	Metalik Olmayan Minerallerin Fiziki ve Kimyasal İşlemlerinden Kaynaklanan Atıklar	
01 05	Sondaj Çamurları ve Diğer Sondaj Atıkları	

Grafik C.8 – İlimizde 2012 Yılı Madencilikte Proses Atıklarının Bertarafı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Çizelge C.26– İlimizdeki 2012 Yılı Maden Zenginleştirme Tesislerinden Kaynaklanan Atık Miktarı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Tesis Adı	İşlenen Cevherin Adı	Atık Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi	Depolama sınıfı
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

Atık, Üretim ve kullanım faaliyetleri sonucu ortaya çıkan, insan ve çevre sağlığına zarar verecek şekilde doğrudan veya dolaylı biçimde alıcı ortama verilmesi sakıncalı olan her türlü maddedir. Atığın kaynağında azaltılması, özelliğine göre ayrılması, toplanması, geçici depolanması, ara depolanması, geri kazanılması, taşınması, bertarafı ve bertaraf işlemleri sonrası kontrolü ve benzeri işlemleri de atık yönetimi olarak değerlendirilir. Evsel Katı Atıkların bertaraf yöntemleri yakma, düzenli depolama, kompost yapma ve geri kazanımdır. Bu yöntemlerden en uygunu da düzenli depolamadır.

İlimizde düzenli depolama sahasının ÇED süreci ve inşaat aşamaları sahfası bitmiş olup, Kırşehir Belediyesi bitkisel atık yağlar ile ambalaj atıkları kaynağında toplanması ile ilgili olarak protokoller yapmıştır. Sahada eğitim ve bilgilendirme çalışmaları devam etmektedir. Atık pillerin toplanması çalışmaları kapsamında özellikle okullara, hastanelere ve alışveriş merkezlerine atık pil toplama kutuları konulmuştur.

Kaynaklar

- Çemaş Döküm San. A.Ş. 2012
- İlçe Belediye Başkanlıkları, 2012

Ç. KİMYASALLARIN YÖNETİMİ

C.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

İlimizde SEVESO kapsamında üst seviye grubuna dahil Petlas Lastik Üretim A.Ş. ve Kırşehir Şeker Fabrikası olmak üzere 2 adet tesis bulunmaktadır. Bu kuruluşların büyük endüstriyel kazalara karşı onaylanmış acil eylem planları bulunmaktadır.

Çizelge Ç.1 – İlimizdeki 2012 Yılı SEVESO Kuruluşlarının Sayısı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	-
Üst Seviye	2
TOPLAM	2

C.2. Sonuç ve Değerlendirme

Büyük Endüstriyel Kazaların oluşumunun önlenmesi amacıyla ilgili kurumlarca acil eylem planları hazırlanmıştır.

Kaynaklar

-Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012

D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

D.1. Ormanlar ve Milli Parklar

İlde toplam orman alanı 24537,5 ha. olup, ormanlık alanlar ilin toplam yüzölçümünün %3.7'sine tekabül etmektedir. Normal orman alanı oranı % 1 ve bozuk orman alanı % 3'tür. Ağaç türlerinin oranı ise Meşe %99, İbrelî (Karaçam, Sedir) % 1'dir. İlde sadece Çiçekdağı'nın kuzey kesimlerinde ve Akçakent İlçesi çevresinde meşe ve ardıç ağaçlarından oluşan ormanlık alanlar vardır. İlimizde Milli Park bulunmamaktadır.

D.2. Çayır ve Mera

D.3. Sulak Alanlar

Kırşehir ili Mucur ilçesi hudutları dahilinde yer alan Seyfe Gölü Tabiatı Koruma Alanı, bölgenin sahip olduğu doğal ve ekolojik değerlerini, kirlenme ve bozulmaya karşı koruyarak gelecek nesillere aktarılmasının güven altına alabilmek amacıyla göl ve çevresinde 10.700 Ha'lık saha Bakanlar Kurulu'nca 26/08/1990 tarihinde "Tabiatı Koruma Alanı" olarak kararlaştırılmış ve 20 Ekim 1990 tarih ve 20671 sayılı Resmi Gazetede ilan edilmiştir.

SEYFE GÖLÜ SULAK ALANI İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Seyfe gölü ilimiz Mucur ilçesi sınırlarında yer alıp, 10.700 hektarlık alanı kaplamaktadır. T.C. Hükümeti tarafından sulak alanları Dünya çapında korunması ve akılcı kullanılmasını geliştirmek için Ramsar (İran) Kentinde 1971 yılında imzalanan "Uluslar Arası Sulak Alanların Korunması Sözleşmesi" kapsamında oluşturulan Uluslar arası öneme haiz sulak alanlar listesine 1994 yılında dahil edilmiştir. Ülkemizde 135 adet uluslar arası öneme sahip sulak alan bulunmaktadır; bunlardan 13 ü Ramsar kapsamında olup, İç Anadolu Bölgesinde 4 adet Ramsar statüsünde alanlardan biridir.

Flamingo başta olmak üzere 215 kuş türünün yaşadığı tespit edilmiş olup son yıllarda Seyfe gölünün su seviye ve alanın azalması sebebiyle türlerde de büyük oranda azalma olmuştur.

2008 Yılı Yatırım Programında bulunan "Seyfe Gölü Yönetim Planı Alt Projesi" 06/08/2008 tarihinde ihaleye çıkarılarak Bakanlığımızca ihaleye verilmiştir.

2010 yılı I. ve II. Birleşik Olağan Toplantısı Kararlarında Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği hükümleri kapsamında ve Ramsar Yönetim Planlaması Rehberi esas alınarak hazırlanan Kırşehir Seyfe Gölü Sulak Alan Yönetim Planı ve Ulusal Sulak Alan Komisyonu Teknik komisyonu tarafından 2-3 Ekim 2010 tarihinde belirlenen Kırşehir-Seyfe Gölü Sulak Alan Koruma Bölgeleri onaylanmış ve Yönetim Planı ile Koruma Bölgesi sınırları bir bütün olarak kabul edilmiştir.

TEFRİK SEBEPLERİ

1-Nesli tehlikeye düşmüş türlerden Toy (Otis Tarla) ile Angıt (Tadorna Ferruginea) kuşlarının yaşadığı habitat

2-Nesli tehlikeye düşebilir olarak nitelendirilen Flamingo (Phoenicopterus ruber)'un en fazla sayıda bulunduğu başlıca üreme alanlarından biri

3-167 su kuşu türünün mevcudiyeti

4-Avrupa çapında öneme haiz eşsiz ve tehlikeye maruz bir ekosistem

TABİATİ KORUMA ALANI OLARAK AYIRMA SEBEBİ

Tür ve adet bakımından çok çeşitli su kuşlarının barındığı, "nesli tehlikeye düşmüş" ve "düşebilir" olarak sınıflandırılan kuş türlerinden Flamingo, Toy ve Angıt'ın bulunduğu eşsiz ve tehlikeye maruz bir sulak saha ekosistemi özelliği göstermesi ve bu zengin kaynak değeri ile Avrupa çapında öneme sahip oluşudur.

SEYFE GÖLÜNÜ TEHDİT EDEN FAKTÖRLER

- Tüm Göl çevresini kuşatan kurutma kanalları,
- Havza içerisindeki kaçak yeraltı kuyuları,
- Göllerin su kaynaklarıyla beslenememesi, (Mucur ilçesinin ve Karacaören beldesinin içme sularını Göl'ü besleyen Seyfe kaynağından alması)
- Göllerin beslenme kaynaklarının önünün kesilmesi, (Tahliye kanalları içine pancar sulaması için yığma set ve bentlerin yapılması)
- Göl'e kaynaklardan su girişi olmadığı için Göl suyunda kirliliğin meydana gelmesi,
- Yeraltı suyunun aşırı ve bilinçsiz kullanımı,
- Kuraklık,
- Eskidoğanlı köyündeki ruhsatlı kuyulardan pancar zamanı aşırı su çekilmesi,
- Göl çevresindeki sulak alanların kurutularak tarım alanlarına dönüştürülmesi,
- Göllerdeki su miktarının azalması sonucu nemin azalması ve tarımsal verimi azaltması,
- Alternatif ürün bulmadaki sorunlar,
- Yörede hayvancılıktan gelen gelirin az olması,
- Toprak analizi yaptırmadan bilinçsiz gübre ve ilaç kullanımı,
- Katı atıkların vahşi depolanması,
- Vatandaşın çevre bilinci konusunda bilinçsizliği ve eğitimsizliği,
- Biyolojik çeşitlilikte kayıplar,

D.4. Flora
İLİMİZDE TESPİT EDİLEN BİTKİLER

Tablo D.4.1-Kocabey Kavak Plantasyon Sahası'ndan Tespit Edilen Bitkilerin Listesi

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocografik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Alisma lanceolatum</i> With.	Alismataceae	Mızraklı kaşık otu	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Alisma plantago-aquatica</i> L.	Alismataceae	Kurbağı kaşığı	D5	-	Avrupa-Sibiry	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Amaranthus retroflexus</i> L.	Amaranthaceae	Kırmızımsı köklü tilkikuyruğu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Trachomitum venetum</i> (L.) Woodson subsp. <i>sarmatiense</i> Woodson	Apocynaceae	Kum zakkumu	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Cynanchum acutum</i> L. subsp. <i>acutum</i>	Asclepiadaceae	Sütlü sarmaşık	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar,	-	-
<i>Mahonia aquifolium</i> (Pursh) Nutt.	Berberidaceae	Sarı boya çalısı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Alkanna orientalis</i> (L.) Boiss. var. <i>orientalis</i>	Boraginaceae	Tosbağa otu	G1.C	Endemik	İran-Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	LC	-
<i>Anchusa undulata</i> L. subsp. <i>hybrida</i> (Ten.) Coutinho	Boraginaceae	Sığırdili	G1.C	-	Çok bölgesi	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Buglossoides arvensis</i> (L.) Johnston	Boraginaceae	Sedefotu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Cynoglossum creticum</i> Miller	Boraginaceae	Mavi köpek dili	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Echium italicum</i> L.	Boraginaceae	Aykulağı	G1.C	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Lappula barbata</i> (Bieb.) Gürke	Boraginaceae		E2.7	-	İran-Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Myosotis ramosissima</i> Rochel ex Schultes subsp. <i>ramosissima</i>	Boraginaceae	Unutmabeni	E2.7	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocografik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Butomus umbellatus L.</i>	Butomaceae	Su menekşesi	D5	-	Avrupa-Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Lonicera etrusca Santi</i>	Caprifoliaceae	Hanımeli	G1.1	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Agrostemma githago L.</i>	Caryophyllaceae	Karamuk	G1.1	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Cerastium anomalum Waldst & Kit.</i>	Caryophyllaceae	-	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Holosteum umbellatum L. var. glutinosum (M.Bieb) Guy</i>	Caryophyllaceae	Şemsiye teli	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Silene compacta Fischer</i>	Caryophyllaceae	Sık çiçekli yapışkan otu	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Silene alba (Miller) Krause</i>	Caryophyllaceae	Gıcırıcı Ballica	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Ceratophyllum demersum L.</i>	Ceratophyllaceae	Tilki kuyruğu	D5	-	Avrupa-Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları, su içi,	-	-
<i>Atriplex hastata L.</i>	Chenopodiaceae	Karapazı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Atriplex hortensis L.</i>		Karapazı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Chenopodium album L.</i>	Chenopodiaceae	Ak kazayağı	G1.C	-	Çok bölgesi	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Salsola ruthenica Iljin</i>	Chenopodiaceae	Soda otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Anthemis cotula L.</i>	Compositae	Pis kokulu köpek papatyası	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Anthemis triumfettii (L.) All.</i>	Compositae	Papatya	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocografik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Picnomon acarna (L.) Cass.</i>	Compositae	Pamuk diken	G1.C	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Pulicaria dysenterica (L.) Cass.</i>	Compositae	Pire otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Scolymus hispanicus L.</i>	Compositae	Altın diken	G1.C	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Scorzonera neset-ertasii A.Duran</i>	Compositae	Ertaş tekesakalı	E2.7	Endemik	Iran-Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	CR	-
<i>Scorzonera sublanata Lipschitz</i>	Compositae	Tekesakalı	E2.7	-	Doğu Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Senecio vernalis Waldst. & Kit.</i>	Compositae	İmam kovuğu	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Sonchus asper (L.) Hill subsp. glaucescens (Jordan) Ball</i>	Compositae	Eşek gevreği	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Taraxacum bessarabicum (Hornem.) Hand.-Mazz.</i>	Compositae	Karahindiba	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Tanacetum vulgare L.</i>	Compositae	Acı çiçekli margrit	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Xanthium spinosum L.</i>	Compositae	Zincir pıtrağı	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Xanthium strumarium L.</i>	Compositae	Domuz pıtrağı	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Convolvulus arvensis L.</i>	Convolvulaceae	Tarla sarmaşığı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Alyssum minus (L.) Rothm. var. minus</i>	Cruciferae	Kır kuduz otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Alyssum strigosum Banks & Sol. subsp. strigosum</i>	Cruciferae	Aliç Kuduz otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Calepina irregularis(Asso) Thelling</i>	Cruciferae	-	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocografik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Capsella bursa-pastoris (L.) Medik</i>	Cruciferae	Çoban çantası	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Cardamine hirsuta L.</i>	Cruciferae	Acı tere	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Clypeola jonthlaspi L.</i>	Cruciferae	-	G1.1	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Diploaxis tenuifolia (L.) DC.</i>	Cruciferae	Yabani şebboy	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Erophila verna (L.) Chevall. subsp praecox (Stev.) Walters</i>	Cruciferae	Çırçır otu	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Lepidium latifolium L.</i>	Cruciferae	Geniş yapraklı tere	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Malcolmia africana L.</i>	Cruciferae	-	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Nasturtium officinale R. Br.</i>	Cruciferae	Su teresi	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Neslia apiculata Fish., May. & AveLall</i>	Cruciferae	Trakya hardalı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Sinapis arvensis L.</i>	Cruciferae	Hardal otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Sisymbrium altissimum L.</i>	Cruciferae	Uzun meyveli bülbul otu	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Thlaspi perfoliatum L.</i>	Cruciferae	Çayır akçe çiçeği	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Carex acutiformis Ehrh.</i>	Cyperaceae	-	D5	-	Avrupa - Sibiry	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Cyperus fuscus L.</i>	Cyperaceae	Esmer Venüs otu	D5	-	Avrupa - Sibiry	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Cyperus longus L.</i>	Cyperaceae	Kırk boğum	D5	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocografik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Poa bulbosa</i> L.	Gramineae	Yumrulu salkım otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,		-
<i>Poa trivalis</i> L.	Gramineae	Adi salkım otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,		-
<i>Polypogon monspeliensis</i> (L.) Desf.	Gramineae	Kavak otu Söğüt otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Vulpia ciliata</i> Dumort. <i>ciliata</i>	Gramineae	Saçaklı yumak	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Hypericum perforatum</i> L.	Hypericaceae	Binbirdelik otu, Kantaron	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Juncus articulatus</i> L.	Juncaceae	Eklemlili hasır otu	D5	-	Avrupa-Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Juncus bufonius</i> L.	Juncaceae	-	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Juncus gerardi</i> Loisel.	Juncaceae	Tuzcul hasır otu	D5	-	İran-Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Juncus inflexus</i> L.	Juncaceae	Şerit hasır otu	D5		Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,		-
<i>Ballota nigra</i> L.	Labiatae	Kara köpek otu	G1.1	-	İran-Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Clinopodium vulgare</i> L.	Labiatae	Güveyik otu	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Lamium amplexicaule</i> L.	Labiatae	Ballıbaba	G1.1	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Lycopus europaeus</i> L.	Labiatae	Köpek otu	G1.1	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Marrubium vulgare</i> L.	Labiatae	Boz ot	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocografik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Trifolium campestre</i> Schreb.	Leguminosae	Hendek Üçgülü	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Trifolium hirtum</i> Ehrh.	Leguminosae	Tüylü üçgül	E2.7	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Trifolium repens</i> L.	Leguminosae	Ak üçgül	E2.7	-	Elementi bilinmiyor	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Trifolium resupinatum</i> L.	Leguminosae	Anadolu üçgülü	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Vicia sativa</i> L.	Leguminosae	Adi fiğ	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Asparagus officinalis</i> L.	Liliaceae	Kuşkonmaz	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Muscari armeniacum</i> Leichtl. ex Bak.	Liliaceae	Üzüm sümbülü	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Ornithogalum narbonense</i> L.	Liliaceae	Tükrük otu	G1.1	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Linum bienne</i> Miller	Linaceae	Yabani keten	E2.7	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Linum trigynum</i> L.	Linaceae	Keten	E2.7	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Lythrum salicaria</i> L.	Lythraceae	Kırmızı hevhulma	D5	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Althaea officinalis</i> L.	Malvaceae	Tıbbi hatmi	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Lavatera punctata</i> All.	Malvaceae	Noktalı ebegümeci	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Malva neglecta</i> Wallr.	Malvaceae	Ebegümeci	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Malva sylvestris</i> L.	Malvaceae	Büyük ebegümeci	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocoğrafik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Galium incanum</i> Sm.	Rubiaceae	Yarı çalı yoğurt otu	G1.1	-	Doğu Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Galium verum</i> L.	Rubiaceae	İlkbahar yoğurt otu	G1.1	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Populus alba</i> L.	Salicaceae	Akkavak	G1.C	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Populus nigra</i> L. (Kocabey klonu)	Salicaceae	Karakavak	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Salix triadra</i> L. ssp. <i>bornmuelleri</i> (Hausskn.) A. Skv.	Salicaceae	Keçi söğüdü	G1.1	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Salix alba</i> L.	Salicaceae	Ak söğüt	G1.1	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Kickxia commutata</i> (Bernh. ex Reichb.) Fritsch	Scrophulariaceae	-	E2.7	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Linaria corifolia</i> Desf.	Scrophulariaceae	Nevruz çiçeği	E2.7	Endemik	İran - Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	LC	-
<i>Parentucellia latifolia</i> (L.) Caruel subsp. <i>latifolia</i>	Scrophulariaceae	-	E2.7	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Verbascum gnaphalodes</i> Bieb.	Scrophulariaceae	Sığır kuyruğu	G1.1	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Verbascum cheiranthifolium</i> Boiss. subsp. <i>asperulum</i> (Biss.) Murb.	Scrophulariaceae	Sığır kuyruğu	G1.1	Endemik	İki bölgesi	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	LC	-
<i>Veronica pusilla</i> Kotschy var. <i>pusilla</i>	Scrophulariaceae	Yavşan otu	E2.7	-	Çok bölgesi	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Veronica arvensis</i> L.	Scrophulariaceae	Tarla yavşamı	E2.7	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocografik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Mentha spicata</i> L.	Labiatae	Yaban nanesi	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Prunella vulgaris</i> L.	Labiatae	Erik otu	E2.7	-	Avrupa Sibiry	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Salvia viridis</i> L.	Labiatae	Yabani ada çayı	G1.1	-	akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Teucrium scordium</i> L. subsp. <i>scordioides</i> (Schreber) Bornm.	Labiatae	Kurtluca	G1.1	-	Avrupa Sibiry	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Galega officinalis</i> L.	Leguminosae	Keçi sedef otu	G1.1	-	Avrupa Sibiry	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Glycyrrhiza glabra</i> L. var. <i>glandulifera</i> (Waldst. & Kit.) Regel & Herder.	Leguminosae	Dikenli meyan	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Lathyrus aphaca</i> L. var. <i>affinis</i> (Guss.) Arc.	Leguminosae	Yabani mürdümük	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Lotus corniculatus</i> L. var. <i>corniculatus</i>	Leguminosae	Sarı çiçekli gazel otu	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Medicago lupulina</i> L.	Leguminosae	Yonca	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Medicago rigidula</i> (L.) All. var. <i>rigidula</i>	Leguminosae	Sert yonca	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Melilotus officinalis</i> (L.) Desr.	Leguminosae	Sarı taş yoncası	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Onobrychis tournefortii</i> (Wild.) Desv.	Leguminosae	Evliya otu	G1.1	Endemik	IUCN	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	LC	-
<i>Ononis spinosa</i> L.	Leguminosae	Kayış kıran	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Sophora alopecuroides</i> L. var. <i>alopecuroides</i>	Leguminosae	Acı meyan	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocografik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Morus alba L.</i>	Moraceae	Akdut	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Morus nigra L.</i>	Moraceae	Karadut	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Ligustrum vulgare L.</i>	Oleaceae	Kurtbağrı	G1.C	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Orchis laxiflora Lam.</i>	Orchidaceae	Sahlep sūmbūlū	E2.7	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Papaver dubium L.</i>	Papaveraceae	Meşkülük haşhaşı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Papaver rheoas L.</i>	Papaveraceae	Gelincik	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Cedrus libani A. Rich.</i>	Pinaceae	Lübnan sediri	G3.F	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, iğne yapraklı ağaçların plantasyon alanı,	-	-
<i>Pinus nigra Arn.</i>	Pinaceae	Karaçam	G3.F	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, iğne yapraklı ağaçların plantasyon alanı,	-	-
<i>Plantago lanceolata L.</i>	Plantaginaceae	Sinir otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Plantago major L.</i>	Plantaginaceae	Sinir otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Plumbago europaea L.</i>	Plumbaginaceae	Avrupa kurşun otu	G1.C	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Polygonum amphibium L.</i>	Polygonaceae	Su çobandeğn eği	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Polygonum aviculare L.</i>	Polygonaceae	Çoban değneği	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Polygonum pulchellum Loiss.</i>	Polygonaceae	Güzel çoban değneği	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocografik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Amygdalus orientalis</i> Miller	Rosaceae	Keçi bademi	G1.C	-	İran-Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Armeniaca vulgaris</i> Lam.	Rosaceae	Kayısı	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Crataegus monogyna</i> Jacq.	Rosaceae	Adi alıç	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Cydonia oblonga</i> Miller	Rosaceae	Ayva	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Malus sylvestris</i> Miller	Rosaceae	Elma	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Potentilla reptans</i> L.	Rosaceae	Sürünücü beşparmak otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Prunus spinosa</i> L.	Rosaceae	Çakal eriği	F9.2	-	Avrupa-sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Prunus x domestica</i>	Rosaceae	Erik	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Pyrus communis</i> L. subsp. <i>communis</i>	Rosaceae	Armut	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Rosa canina</i> L.	Rosaceae	Kuşburnu	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Rubus sanctus</i> Schreber	Rosaceae	Böğürtlen	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Sanguisorba minor</i> Scop.	Rosaceae	Çayır düğmesi	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Rubia tinctorium</i> L.	Rubiaceae	Kökboya	G1.1	-	İran-Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocoğrafik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Polygonum bellardii</i> All.	Polygonaceae	Ot mercimeleği	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Rumex conglomeratus</i> Murr.	Polygonaceae	Labada	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Portulaca oleracea</i> L.	Portulacaceae	Portulak otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Potamogeton nodosus</i> Poiret	Potamogetonaceae	Boğumlu su sümbülü	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Potamogeton pectinatus</i> L.	Potamogetonaceae	Taraksı su sümbülü	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Clematis vitalba</i> L.	Ranunculaceae	Akasma	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Consolida orientalis</i> (Gay) Schröd	Ranunculaceae	Bahçe hazeranı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Ranunculus constantinopolitanus</i> (DC.) d'Urv	Ranunculaceae	Düğün çiçeği	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Ranunculus ficaria</i> L. subsp. <i>ficariiformis</i> Rouy & Fouc.	Ranunculaceae	Düğün çiçeği	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Ranunculus marginatus</i> d'Urv var. <i>trachycarpus</i> (Fish. & May.) Azn.	Ranunculaceae	Düğün çiçeği	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Ranunculus scleratus</i> L.	Ranunculaceae	Düğün çiçeği	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Thalictrum lucidum</i> L.	Ranunculaceae	Çayır sedefi	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Reseda lutea</i> L. var. <i>lutea</i>	Resedaceae	Yemen safranı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-
<i>Reseda luteola</i> L.	Resedaceae	Rezede çiçeği	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	Rosaceae	Koyun otu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayır,lar,	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocoğrafik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Echinophora tenuifolia</i> L.	Umbelliferae	Çöğür otu	G1.C	-	İran - Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Eryngium creticum</i> Lam.	Umbelliferae	Göz dikenli	G1.C	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Falcaria vulgaris</i> Bernh.	Umbelliferae	Kaz ayağı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Scandix stellata</i> Banks & Sol.	Umbelliferae	İğnelik	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Torilis arvensis</i> (Huds.) Link	Umbelliferae	İnce pıtrak	G1.1	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Urtica dioica</i> L.	Urticaceae	Isırgan	G1.1	-	Avrupa-Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Verbena officinalis</i> L.	Verbenaceae	Mine çiçeği	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Viola occulta</i> Lehm.	Violaceae	Gizemli menekşe	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Viola sieheana</i> Becker	Violaceae	Çayır menekşesi	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Tribulus terrestris</i> L.	Zygophyllaceae	Demir dikenli	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocografik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Datura stramonium L.</i>	Solanaceae	Boru çiçeği	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Hyoscyamus niger L.</i>	Solanaceae	Güz tohumu Siyah ban otu	G1.C	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, yaprak döken ağaçların plantasyon alanı ve açıklığı,	-	-
<i>Solanum dulcamara L.</i>	Solanaceae	Yaban yasemini	G1.1	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Sparganium erectum L.</i>	Sparganiaceae	Dik sığır sazi	D5	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Tamarix smyrnensis Bunge</i>	Tamaricaceae	İlgın	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Typha angustifolia L.</i>	Typhaceae	Dar yapraklı hasır otu	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Typha laxmannii Lepechin</i>	Typhaceae	Hasır otu	D5	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Typha latifolia L.</i>	Typhaceae	Geniş yapraklı hasır otu	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Ulmus minor Miller subsp. minor</i>	Ulmaceae	Ova karaağacı	F9.2	-	Doğu Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Berula erecta (Huds.) Coville</i>	Umbelliferae	Sukazayağı	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Conium maculatum L.</i>	Umbelliferae	Benekli balıran	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Daucus broteri Ten.</i>	Umbelliferae	Yabani havuç	E2.7	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Daucus carota L.</i>	Umbelliferae	Havuç	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Echinophora tournefortii Jaub. & Spach</i>	Umbelliferae	Çörtük	E2.7	-	İran-Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocografik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Briza humilis</i> Bieb.	Gramineae	Kuş yüreği	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Bromus tectorum</i> L.	Gramineae	Don Bromu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Bromus arvensis</i> L.	Gramineae	Tarla bromu	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Calamagrostis pseudophragmites</i> (Haller fil.) Koeler	Gramineae	-	E2.7	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers.	Gramineae	Köpekdişi ayrığı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Dactylis glomerata</i> L.	Gramineae	Domuz ayrığı	E2.7	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Echinochloa crus-galli</i> (L.) P.Beauv.	Gramineae	Darıcan	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Elymus repens</i> (L.) Gould	Gramineae	Tarla ayrığı	E2.7	-	İran - Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Hordeum geniculatum</i>	Gramineae	Yabani arpa	E2.7	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Hordeum murinum</i>	Gramineae	Pisipisi arpası	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Koeleria cristata</i> (L.) Pers.	Gramineae	Adi parlak ot	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Lolium multiflorum</i> Lam.	Gramineae	İtalyan çimi	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Lolium perenne</i>	Gramineae	İngiliz çimi	E2.7	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Phalaris arundinacea</i> L.	Gramineae	Kamışsı kuş yemi	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Phleum exaratum</i> Hochst. ex Griseb.	Gramineae	Tarla kelp	E2.7	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Phragmites australis</i> (Call.) Trin. ex Steudel	Gramineae	Kamış	D5	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Poa annua</i> L.	Gramineae	Tavşan bıyığı	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-

Tür adı	Familyası	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Kodu	Endemizm Durumu	Fitocografik Bölge	Lokalite	Tehlike Kategorisi	Koruma Statüsü
<i>Fimbristylis bisumbellata</i> (Forsskal) Bubani	Cyperaceae	-	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Schoenoplectus lacustris</i> (L.) Palla lacustris	Cyperaceae	Su sardalya sazi	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Schoenoplectus triqueter</i> (L.) Palla	Cyperaceae		D5	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Schoenus nigricans</i> L.	Cyperaceae	-	D5	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Scirpoides holoschoenus</i> (L.) Sojak	Cyperaceae	Top saz	D5	-	Akdeniz	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, saz ve kamış yatakları,	-	-
<i>Tamus communis</i> L.	Dioscoreaceae	Dövülmüş avrat otu	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Dipsacus laciniatus</i> L.	Dipsacaceae	Uyuz otu	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Hippophae rhamnoides</i> L. subsp. caucasica Rousi	Elaeagnaceae	Yabani iğde	F9.2	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Equisetum ramosissimum</i> Desf.	Equisetaceae	Atkuyruğu	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Euphorbia palustris</i> L.	Euphorbiaceae	Bataklık sütleğeni	F9.2	-	Avrupa - Sibirya	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, ıslak ağaçlıklı bataklık fundalıkları,	-	-
<i>Centaurium spicatum</i> (L) Fritsch	Gentianaceae	Kırmızı kantaron	E2.7	-	-	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Erodium cicutarium</i> (L.) L'Hérit subsp. cicutarium	Geraniaceae	Dönbaba	E2.7	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Geranium tuberosum</i> L.	Geraniaceae	Yumrulu turna gagası	E2.7	-	İran-Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-
<i>Agrostis stolonifera</i> L.	Gramineae	Sülüklü	G1.1	-	Geniş yayılışlı	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, akarsu kenarında söğüt ve kavak baskın olduğu alanlar ve açıklığı,	-	-
<i>Apera intermedia</i> Hackel	Gramineae	-	E2.7	-	İran - Turan	Kırşehir: Kocabey kavak plantasyon sahası, düzenlenmemiş nemli çayırlar,	-	-

IUCN Kategorileri

Kocabey Kavak Plantasyon Sahası'nda IUCN kategorilerine göre 5 bitkinin yakın ya da uzak gelecekte neslinin zarar görebileceği tespit edilmiştir. Bu bitkilerin isimleri ve IUCN tehlike kategorileri verilmiştir .

Tablo D.4.2- Kocabey Kavak Plantasyon Sahası'nda Gelecekte Tehdit Altına Girebilecek Bitkiler ve IUCN Kategorileri

IUCN Kategorisi	Bitkini Adı	Koordinatları	Sayısı	Yüzde	Önerilen
-	<i>Scorzonera neset-ertasii</i>	38,987438°K - 34,117303°D	1	% 0,44	CR
LC	- <i>Alkanna orientalis</i> var. <i>orientalis</i> - <i>Onobrychis tournefortii</i> - <i>Linaria corifolia</i> - <i>Verbascum cheiranthifolium</i> subsp. <i>asperulum</i>	38,986288°K - 34,123497°D 38,986442°K - 34,117853°D 39,000401°K - 34,141872°D 38,095639°K - 34,128712°D	4	% 1,8	LC

FotoğrafD.4.1- *Scorzonera neset-ertasii* Türü

Tablo D.4.3- Kocabey Kavak Plantasyon Sahası'nda Tıbbi ve Ekonomik Kullanımı Olan Bazı Bitkiler

Familiya	Takson Adı	Türkçe Adı	Tıbbi ve Ekonomik Kullanımı
Apiaceae	Eryngium creticum	Göz dikenli	İştah açıcı olarak kullanılmaktadır.
Apiaceae	Scandix stellata	İğnelik	Taze yaprakları salata olarak tüketilir.
Boraginaceae	Echium italicum	Ayı kulağı	Çayı idrar arttırıcı, terletici ve yatıştırıcı olarak kullanılır.
Caprifoliaceae	Lonicera etrusca	Hanımeli	Bahçelerde hem güzel kokusu hemde gölgelik için yetiştirilir.
Compositae	Bellis perennis	Koyungözü	Müsil ilacı ve idrar arttırıcı olarak kullanılır.
Compositae	Cichorium intybus	Yabani hindiba	Rozet yaprakları salata olarak kullanılır.
Compositae	Cirsium vulgare	Köygöçüren	Gövdesi yenir.
Compositae	Xanthium spinosum	Zincir pıtrak	Yaprakları idrar arttırıcı olarak kullanılır.
Convolvulaceae	Convolvulus arvensis	Tarla sarmaşığı	Müsil olarak kullanılır.
Cruciferae	Capsella bursa-pastoris	Çoban çantası	Çiğ olarak veya pişirilerek yenir.
Cruciferae	Sinapis arvensis	Yabani hardal	Genç dalları salata halinde veya pişirilerek yenir.
Geraniaceae	Erodium cicutarium subsp. cicutarium	Dönbaba	Bitki yaralarının kanamasının durdurulmasında ve kabızlığın giderilmesinde kullanılır.
Gramineae	Dactylis glomerata	Domuz ayrığı	Hayvan yemi olarak kullanılabilir.
Labiatae	Marrubium vulgare	Kara ısırgan	Baharat olarak kullanılır.
Leguminosae	Glycyrrhiza glabra var. glandulifera	Tatlı meyan	Ekonomik değeri oldukça yüksektir. İçecek, sigara ve plastik sanayinde kullanılır. Ayrıca üst solunum yolları rahatsızlıklarında ve balgam söktürücü olarakta kullanılır.
Leguminosae	Melilotus officinalis	Sarı taş yoncası	Çiçeklenme bölgesi kabız giderici ve gaz söktürücü olarak kullanılır.
Liliaceae	Ornithogalum narbonense	Tükürük otu	Süs bitkisi olarak kullanılır.
Lythraceae	Lythrum salicaria	Kırmızı hevulma	Yaprakları hemoroit ve egzama tedavisinde kullanılmaktadır.
Malvaceae	Malva neglecta	Ebegümeci	Ebegümeci olarak bilinen bitki özellikle çiçeklenme öncesinde sebze olarak tüketilir. Ayrıca çocuklarda kurt düşürücü olarakta kullanılır.
Papaveraceae	Papaver rhoeas	Gelincik çiçeği	Gelincik çiçeği olarak bilinen bu tür ülkemizde oldukça yaygındır. Çiçekli kısımları ve kapsülleri

			yatıştırıcı ve öksürük kesici olarak kullanılır.
Pinaceae	Pinus nigra	Karaçam	Bu bitkinin çıralı kısımlarının kuru distilasyonu ile kara katran (pese) olarak bilinen siyah renkli bal kıvamında madde elde edilir. Cilt hastalıklarının tedavisinde, bazı yaraların ve çatlakların iyileştirilmesinde ve mide rahatsızlıklarında kullanılır.
Plantaginaceae	Plantago lanceolata	Sinir otu	Yaprakları yara iyileştirici olarak kullanılır.
Resedaceae	Reseda lutea var. lutea	Yemen safranı	Bitkinin toprak altı kısımları idrar söktürücü olarak ve çiçekleri ise kumaş boyamada kullanılır.
Rosaceae	Agrimonia eupatoria	Koyun otu	Çiçeklenme bölgesi dâhilen fıtık tedavisinde kullanılır.
Rosaceae	Potentilla reptans	Sürünücü beşparmak otu	Bitkinin yaprakları ateş düşürücü ve kabızlık önleyici olarak kullanılır.
Rosaceae	Crataegus monogyna subsp. monogyna	Adi alıç	Çiçek ve meyveleri kalp kuvvetlendirici ve tansiyon düşürücü olarak kullanılır.
Rosaceae	Rosa canina	Kuşburnu	Meyveleri C vitamini bakımından zengindir ve çay olarak kullanılır. Ayrıca Şeker hastalığının tedavisinde kullanılmaktadır.
Rosaceae	Sanguisorba minor subsp. minor	Çayır düğmesi	İştah açıcı olarak kullanılmaktadır.
Rubiaceae	Galium verum subsp. verum	Sarı yoğurt otu	Kabız giderici ve idrar arttırıcı olarak kullanılır.
Typhaceae	Typha angustifolia	Dar yapraklı saz	Hasır, zembil, semer yapımında kullanılır.

Tablo D.4.4- Sazlık-Kamışlıklar ve Diğer Bataklık Alan Bitkileri

Örnek Parsel No	1	2	4	7	8	9
Alan (m ²)	15	15	15	16	12	16
Yükseklik (m)	854	859	856	864	863	857
Eğim (°)	0	01	02	0	01	01
Örtüş (%)	100	95	90	95	100	90
Su Derinliği (m)	0.4	0.35	0.25	0.4	0.55	0.4
Birlik karakteri						
<i>Phragmites australis</i>	5	4	5	5	5	4
<i>Phragmition</i> karakter türleri						
<i>Butomus umbellatus</i>	+	1	+	.	r	+
<i>Typha angustifolia</i>	2a	2a	2b	2a	2b	2a
<i>Sparganium erectum</i> subsp. <i>erectum</i>	+	.	r	+	+	+
<i>Phragmito–Magnocaricetea</i> ve <i>Phragmitetalia</i> karakter türleri						
<i>Alisma plantago-aquatica</i>	.	+	+	.	+	.
<i>Sagittaria sagittifolia</i>	+	.	+	.	.	+
<i>Schoenoplectus lacustris</i> subsp. <i>lacustris</i>	1	.	1	1	.	.
Diğer Taksonlar						
<i>Althaea officinalis</i>	.	+	.	.	.	.
<i>Berula erecta</i>	.	1	.	1	.	1
<i>Ceratophyllum demersum</i>	+	.	1	+	.	.
<i>Equisetum ramosissimum</i>	+	.	.	.	+	.
<i>Juncus inflexus</i>	+	+	.	1	+	.
<i>Nasturtium officinale</i>	.	+	.	.	.	.
<i>Poa trivialis</i>	1	+	1	.	1	.
<i>Polygonum amphibium</i>	+	1	1	1	1	+
<i>Schoenus nigricans</i>	+	+	1	1	.	+
<i>Tamarix smyrnensis</i>	1	+	+	.	+	.

D.5. Fauna

İLİMİZDE BULUNAN HAYVANLAR LİSTESİ

Tablo D.5.1-Kocabey Sahası Balık ve Amphibia (İki Yaşamlı Listesi) (Kızılırmak Nehri)

Familiya	Tür	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Tipi	Lokalite	Tehlike kategorileri IUCN	Popülasyon Durumu	Korunma statüsü BERN	Gözlem veya Örnek
Cyprinidae	<i>Capoeta sieboldii</i>	Siraz	İrmak	İrmak	LC	Az	-	Literatür
Cyprinidae	<i>Cyprinus carpio</i>	Sazan	İrmak	İrmak	LC	Çok	-	Literatür
Cyprinidae	<i>Leuciscus cephalus</i>	Kefal	İrmak	İrmak	LC	Çok	-	Literatür
Cyprinidae	<i>Tinca tinca</i>	Kadife	İrmak	İrmak	NE	Çok		Literatür
Cyprinidae	<i>Pseudorasbora parva</i>	Çizgili sazancık	İrmak	İrmak	LC	Çok	-	Literatür
Cyprinidae	<i>Chalcalburnus mossulensis</i>	Gümüş kolyoz	İrmak	İrmak	LC	az	-	Literatür
Cyprinidae	<i>Chandorostoma regium</i>	Kara burun	İrmak	İrmak	LC	Çok	-	Literatür
Cyprinidae	<i>Barbus plebejus</i>	Bıyıklı balık	İrmak	İrmak		az		
Esocidae	<i>Esox lucius</i>	Turna	İrmak	İrmak	NE	az		Literatür
Atherinidae	<i>Atherina boyeri</i>	Gümüş Balığı	İrmak	İrmak	LC	az	-	Literatür
Percidae	<i>Sander lucioperca</i>	Ak balık	İrmak	İrmak	LC	az	-	Literatür
Siluridae	<i>Siluris glanis</i>	Yayın balığı	İrmak	İrmak	LC	az	-	Literatür

Tablo D.5.2- Kocabey Kavak Plantasyon Sahası Sürüngeçenler Listesi

Familiya	Tür	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Tipi	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri IUCN	Popülasyon Durumu	Korunma Statüsü BERN	Gözlem veya Örnek
Testudinidae	<i>Testudo graeca</i>	Adi tosağa	E2.7, F9.2, G1.C, G3.F	-	Alanın tamamında	VU	Az	EK II	Literatür
Emydidae	<i>Emys orbicularis</i>	Benekli Kaplumbağa	D5	-	İrmak, ara kolları	NT	Az	EK II	Literatür
Lacertidae	<i>Lacerta trilineata</i>	İri yeşil Kertenkele	E2.7, G1.1, G1.C, G3.F	-	Alanın tamamında	LC	Az	EK II	Literatür
Colubridae	<i>Coluber schmidtii</i>	Kırmızı yılan	E2.7, G1.1, G1.C, G3.F	-	Alanın tamamında	LC	Az	EK II	Literatür
Colubridae	<i>Natrix natrix</i>	Yarı sucul yılan	D5	-	Otsu Ekosistem Orman Ekosistemi	LC	Az	EK III	Literatür
Colubridae	<i>Natrix tessellata</i>	Su yılanı	D5	-	Sucul Ekosistem	LC	Az	EK II	Literatür
Colubridae	<i>Coronella austriaca</i>	Avusturya yılanı	E2.7, F9.2, G1.1, G1.C, G3.F	-	Alanın tamamında	LC	Az	EK III	Literatür
Colubridae	<i>Coronella caspius</i>	Hazer yılanı	E2.7, G1.1, G1.C, G3.F	-	Alanın tamamında	LC	Az	EK III	Literatür

Familiya	Tür	Türkçe adı	EUNIS Habitat Tipi	Lokalite	Tehlike Kategorileri IUCN	Popülasyon Durumu	Korunma Statüsü BERN	Gözlem veya Örnek
Ranidae	<i>Rana ridibunda</i>	Ova Kurbağası	F9-2, G1-1	Bataklık	LC	Nadir	EK III	Gözlem
Bufo	<i>Bufo bufo</i>	Siğilli Kurbağa	E2.7, F9.2, G1.1, G1.C, G3.F, D5	Alanın tamamında	LC	Az	EK-III	Literatür
Bufo	<i>Pseudepidalea viridis</i>	Gece kurbağası	E2.7, F9.2, G1.1, G1.C, G3.F, D5	Alanın tamamında	LC	Nadir	EK-II	Literatür

Tablo D.5.3- Kocabey Kavak Plantasyon Sahası Kuşlar Listesi

Familiya	Tür	Türkçe adı	EUNIS Habitat Tipi	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri IUCN	Popülasyon Durumu	Korunma Statüsü BERN	Gözlem veya Örnek
Ardeidae	<i>Egretta garzetta</i>	Küçük Ak Balıkçıl	Irmak	-	Irmak	LC	Nadir	EK II	Literatür
Ardeidae	<i>Egretta alba</i>	Büyük Ak Balıkçıl	Irmak	-	Irmak	LC	Nadir	EK II	Literatür
Ardeidae	<i>Ardea cinerea</i>	Gri Balıkçıl	Irmak	-	Irmak	LC	Nadir	EK III	Literatür
Threskiornithidae	<i>Plegadis falcinellus</i>	Çeltikçi	Irmak	-	Irmak	LC	Nadir	EK II	Literatür
Threskiornithidae	<i>Platalea leucorodia</i>	Kaşıkçı	Irmak	-	Irmak	LC	Nadir	EK II	Literatür
Rallidae	<i>Gallinula chloropus</i>	Sutavuşu	Irmak	-	Irmak	LC	Az	EK III	Literatür
Corvidae	<i>Pica pica</i>	Saksağan	E2.7, F9.2, G1.1, G1.C, G3.F	-	Orman ekosistemi	LC	Çok	-	Literatür
Ciconiidae	<i>Ciconia ciconia</i>	Leylek	E2.7, F9.2	-	Bitki örtüsünün az olduğu, tarla kenarları	LC	Az	EK II	Literatür
Anatidae	<i>Tadorna ferruginea</i>	Angıt	Irmak	-	Irmak	LC	Çok	EK II	Literatür
Anatidae	<i>Tadorna tadorna</i>	Suna	Irmak	-	Irmak	LC	Çok	EK II	Literatür
Anatidae	<i>Anas crecca</i>	Çamurcun Ördek	Irmak	-	Irmak	LC	Az	EK III	Literatür
Anatidae	<i>Anas platyrhynchos</i>	Yeşilbaş Ördek	Irmak	-	Irmak	LC	Az	EK III	Literatür
Strigidae	<i>Strix aluco</i>	Alaca Baykuş	G1.C, G3.F	-	Çayırılık, ağaçsı ve fundalık yerler	LC	Nadir	EK II	Literatür
Accipitridae	<i>Circus aeruginosus</i>	Saz Delicesi	E2.7, F9.2, G1.1, D5	-	Sazlıklar	LC	Nadir	EK II	Literatür
Accipitridae	<i>Buteo buteo</i>	Şahin	E2.7, F9.2, G1.1	-	Düz alanlar, step ekosistem	LC	Nadir	EK II	Literatür
Accipitridae	<i>Buteo rufinus</i>	Kızıl Şahin	E2.7, F9.2, G1.1	-	Düz alanlar, step ekosistem	LC	Nadir	EK II	Literatür

Familya	Tür	Türkçe adı	EUNIS Habitat Tipi	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri IUCN	Popülasyon Durumu	Korunma Statüsü BERN	Gözlem veya Örnek
Accipitridae	<i>Aquila chrysaetos</i>	Kaya Kartalı	E2.7, F9.2, G1.1	-	Düz alanlar, step ekosistem	LC	Nadir	EK II	Literatür
Falconidae	<i>Falco tinnunculus</i>	Kerkenez	E2.7, F9.2, G1.1	-	Düz alanlar, step ekosistem	LC	Nadir	EK II	Literatür
Falconidae	<i>Falco subbuteo</i>	Delice Doğan	E2.7, F9.2, G1.1	-	Düz alanlar, step ekosistem	LC	Nadir	EK II	Literatür
Falconidae	<i>Falco peregrinus</i>	Gökdoğan	E2.7, F9.2, G1.1	-	Düz alanlar, step ekosistem	LC	Nadir	EK II	Literatür
Strigidae	<i>Bubo bubo</i>	Puhu	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman ekosistemi	LC	Nadir	EK II	Literatür
Phasianidae	<i>Alactoris chukar</i>	Kıralı keklik	E2.7, F9.2, G1.1		Çayır, bitki örtüsü az olan yerler.	LC	Nadir	EK II	Literatür
Phasianidae	<i>Perdix perdix</i>	Çil keklik	E2.7, F9.2, G1.1		Çayır, bitki örtüsü az olan yerler.	LC	Nadir	EK II	Literatür
Phasianidae	<i>Coturnix coturnix</i>	Bıldırcın	E2.7, F9.2, G1.1		Çayır, bitki örtüsü az olan yerler.	LC	Nadir	EK II	Literatür
Phasianidae	<i>Phasianus colchicus</i>	Sülün	E2.7, F9.2, G1.1		Çayır, bitki örtüsü az olan yerler.	LC	Nadir	EK II	Literatür
Meropidae	<i>Merops apiaster</i>	Arıkuşu	E2.7, F9.2, G1.1	-	Otsu Ekosistem	LC	Nadir	EK II	Literatür
Alaudidae	<i>Galarida cristata</i>	Tepeli toygar	E2.7, F9.2, G1.1, G1.C	-	Otsu Ekosistem	LC	Az	EK III	Literatür

Familiya	Tür	Türkçe adı	EUNIS Habitat Tipi	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri IUCN	Popülasyon Durumu	Korunma Statüsü BERN	Gözlem veya Örnek
Hirundinidae	<i>Hirundo rustica</i>	İs (Kır) Kırlangıcı	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman Ekosistemi	LC	Az	EK II	Literatür
Motacillidae	<i>Motacilla alba</i>	Ak Kuyruksallayan	E2.7, F9.2, G1.1	-	Çayır	LC	Az	EK II	Literatür
Motacillidae	<i>Motacilla flava</i>	Sarı Kuyruksallayan	E2.7, F9.2, G1.1	-	Çayır	LC	Az	EK II	Literatür
Turdidae	<i>Erithacus rubecula</i>	Kızıl gerdan	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman Ekosistemi	LC	Nadir	EK II	Literatür
Turdidae	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Kara Kızılkuyruk	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman Ekosistemi	LC	Nadir	EK II	Literatür
Turdidae	<i>Saxicola torquata</i>	Taşkuşu	E2.7, F9.2, G1.1	-	Otsu Ekosistem	LC	Az	EK II	Literatür
Turdidae	<i>Turdus merula</i>	Karatavuk	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman Ekosistemi	LC	Az	EK III	Literatür
Turdidae	<i>Turdus philomelos</i>	Öter Ardiç	E2.7, F9.2, G1.1	-	Otsu Ekosistem	LC	Nadir	EK III	Literatür
Turdidae	<i>Turdus viscivorus</i>	Ökse Ardiç	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman, otsu çayır ekosistemi	LC	Nadir	EK III	Literatür
Sylviidae	<i>Cettia cetti</i>	Kamış Bülbülü	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman, otsu çayır ekosistemi	LC	Nadir	EK II	Literatür
Sylviidae	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Söğüt Bülbülü	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman, otsu çayır ekosistemi	LC	Az	EK II	Literatür

Familiya	Tür	Türkçe adı	EUNIS Habitat Tipi	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri IUCN	Popülasyon Durumu	Korunma Statüsü BERN	Gözlem veya Örnek
Sylviidae	<i>Sylvia curruca</i>	Küçük akgerdan	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman, otsu çayır ekosistemi	LC	Az	EK II	Literatür
Sylviidae	<i>Sylvia nissoria</i>	Çizgili Ötleğen	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman, otsu çalı ekosistemi	LC	Az	EK II	Literatür
Sylviidae	<i>Hippolais pallida</i>	Ak mukallit	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman, otsu çalı ekosistemi	LC	Az	EK II	Literatür
Paridae	<i>Parus major</i>	Büyük Baştankara	G1.C, G3.F	-	Orman, otsu çayır ekosistemi	NT	Az	EK II	Literatür
Paridae	<i>Parus caeruleus</i>	Mavi Baştankara	G1.C, G3.F	-	Orman, otsu çayır ekosistemi	LC	Nadir	EK II	Literatür
Sittidae	<i>Sitta europaea</i>	Sıvacı Kuşu	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman, otsu çayır ekosistemi	LC	Az	EK II	Literatür
Sittidae	<i>Sitta neumayer</i>	Kaya sıvacısı	E2.7, F9.2, G1.1	-	Otsu çayır ekosistemi	NT	Nadir	EK II	Literatür
Laniidae	<i>Lanius collurio</i>	Kızılsırtlı Örümcek Kuşu	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman, otsu çayır ekosistemi	LC	Nadir	EK III	Literatür
Corvidae	<i>Garrulus glandarius</i>	Alakarga	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman, otsu çayır ekosistemi	LC	Az	EK III	Literatür
Corvidae	<i>Corvus corax</i>	Kuzgun	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman, otsu çayır ekosistemi	LC	Az	EK III	Literatür
Sturnidae	<i>Sturnus vulgaris</i>	Siğircık	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman, otsu çayır ekosistemi	LC	Çok	Ek-III	Literatür

Familiya	Tür	Türkçe adı	EUNIS Habitat Tipi	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri IUCN	Popülasyon Durumu	Korunma Statüsü BERN	Gözlem veya Örnek
Passeridae	<i>Passer montanus</i>	Ağaç Serçesi	E2.7, F9.2, G1.1	-	Orman, otsu çayır ekosistemi	LC	Çok	Ek-III	Literatür
Passeridae	<i>Passer domesticus</i>	Serçesi	E2.7, F9.2, G1.1		Orman, otsu çayır ekosistemi	LC	Az	EK III	Gözlem
Emberizidae	<i>Miliaria calandra</i>	Tarla çintesi	E2.7, F9.2, G1.1	-	Otsu Ekosistem	LC	Nadir	EK II	Literatür
Emberizidae	<i>Emberiza melanocephala</i>	Karabaşlı Çinte	E2.7, F9.2, G1.1	-	Otsu Ekosistem	LC	Nadir	EK III	Literatür
Emberizidae	<i>Emberiza hortulana</i>	Kiraz kuşu	E2.7, F9.2, G1.1	-	Otsu Ekosistem	LC	Nadir	EK III	Literatür

Tablo D.5.4- Kocabey Kavak Plantasyon Sahası Memeli Listesi

Familya	Tür	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Tipi	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri IUCN	Popülasyon Durumu	Korunma Statüsü BERN	Gözlem veya Örnek
Cricetidae	<i>Microtus harthingi</i>	Tarla faresi	E2.7, F9.2,	-	Step ekosistemi, tarla sınırları	LC	Nadir	EK-III	Literatür
Muridae	<i>Apodemus witherbyi</i>	Orman faresi	G1.1, G1.C, G3.F, D5	-	Çayırılık, sazlık ve ağaçlık alanlar	LC	Az	-	Literatür
Leporidae	<i>Lepus europaeus</i>	Tavşan	G1.1, G1.C, G3.F, D5	-	Çayırılık, çalılık ve orman ekosistemi	LC	Az	-	Gözlem, yuva
Canidae	<i>Canis aureus</i>	Çakal	G1.1, G1.C, G3.F, D5	-	Alanın tamamında	LC	Nadir	-	Literatür
Canidae	<i>Canis lupus</i>	Kurt	E2.7, F9.2, G1.1, G1.C, G3.F, D5	-	Alanın tamamında	LC	Az	EK-II	Literatür
Canidae	<i>Vulpes vulpes</i>	Tilki	E2.7, F9.2, G1.1, G1.C, G3.F, D5	-	Alanın tamamında	LC	Az	-	Literatür
Mustelidae	<i>Lutra lutra</i>	Su samuru	Irmak	-	Irmak, suyun durgunlaştığı yerler	Nt	Az	EK-II	Literatür
Mustelidae	<i>Martes foina</i>	Kaya Sansarı	G1.1, G1.C, G3.F, D5	-	Orman Ekosistemi	LC	Nadir	EK-III	Literatür
Mustelidae	<i>Meles meles</i>	Porsuk	G1.1, G1.C, G3.F, D5	-	Alanın tamamında	LC	Nadir	EK-III	Literatür
Mustelidae	<i>Mustela nivalis</i>	Gelincik	G1.1, G1.C, G3.F, D5	-	Alanın tamamında	LC	Az	EK-III	Literatür
Suidae	<i>Sus scrofa</i>	Domuz	E2.7, F9.2, G1.1, G1.C, G3.F, D5	-	Alanın tamamında	LC	Yoğun	-	Gözlem

Tablo D.5.5- Kocabey Kavak Plantasyon Sahası Böcek Türleri Listesi

Familiya	Tür	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Tipi Kodu	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri	Popülasyon Durumu	Koruma Statüsü
	<i>Lampides boeticus</i> (Linnaeus, 1767)	Lampides	G1.1	-	Karışık Orman	LC	Lit.	-
Lycaenidae	<i>Lycaena phlaeas</i> Linnaeus, 1761	Benekli Bakır Kelebeği	G1.1	-	Karışık Orman	LC	Çok	-
	<i>Lycaena thersamon</i> Esper, 1784	Küçük Ateş Böceği	G1.1	-	Karışık Orman	LC	Az	-
	<i>Lycaena tityrus</i> (Poda, 1761)	İsli Bakır Güzeli	G1.1	-	Karışık Orman		Lit.	-
	<i>Plebejus argus</i> (Linnaeus, 1758)	Gümüş Lekeli Esmergöz	G1.1	-	Karışık Orman	LC	Çok	-
	<i>Plebejus loewii</i> (Zeller, 1847)	Çok Gözlü Gümüş Mavi	G1.1	-	Karışık Orman	LC	Nadir	-
	<i>Aricia agestis</i> (Dannis&Schifferrmüller, 1775)	Çok Gözlü Esmer	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Lit.	-
	<i>Polyommatus admetus</i> (Esper, 1783)	Anormal Çokgözlü	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Lit.	-
	<i>Polyommatus ripartii</i> (Freyer, 1830)	Ripart'ın Anormal Çokgözlüsü	G3.F	-	Çam Ormanı	LC	Lit.	-
	<i>Polyommatus menalcas</i> (Freyer, 1837)	Çokgözlü Anadolu Beyazı	G3.F	ENDEMİK	Çam Ormanı	LC	Lit.	-
	<i>Polyommatus mithridates</i> (Staudinger, 1878)	Çokgözlü Amasya Esmeri	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	-	Az	-
	<i>Polyommatus icarus</i> Rottemburg, 1775	Çokgözlü Mavi	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
	<i>Satyrrium ilicis</i> (Esper, 1784)	Büyük Sevbeni	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Nadir	-
Lycaenidae	<i>Polyommatus daphnis</i> (Dannis&Schifferrmüller, 1775)	Çokgözlü Dafnis	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Az	-

Familiya	Tür	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Tipi Kodu	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri	Popülasyon Durumu	Koruma Statüsü
	<i>Leptidae sinapis</i> Linnaeus, 1758	Orman Beyazı	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Az	-
	<i>Pieris brassicae</i> Linnaeus, 1758	Büyük Beyaz Melek	G1.1 G1.C G3.F	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
	<i>Pieris rapae</i> Linnaeus, 1758	Küçük Beyaz	G1.1 G1.C G3.F	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
	<i>Pontia daplidice</i> Linnaeus, 1758	Benekli Melek	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
	<i>Pontia edusa</i> Fabricius, 1777	Yeni Benekli Melek	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Az	-
Nymphalidae	<i>Agleis urticae</i> Linnaeus, 1758	Agleis	G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
Nymphalidae	<i>Argynnis niobe</i> (Linnaeus, 1758)	Niyobe	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Az	-
	<i>Argynnis pandora</i> (Dannis&Schiffermüller, 1775)	Bahadır	G3.F	-	Çam Ormanı	LC	Az	-
	<i>Issoria lathonia</i> (Linnaeus, 1758)	İspanyol Kraliçesi	G3.F	-	Çam Ormanı	LC	Nadir	-
	<i>Limenitis reducta</i> Staudinger, 1901	Akdeniz Hanımeli Kelebeği	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Az	-
	<i>Melitaea Didyma</i> (Esper, 1779)	Benekli İparhan	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Az	-
	<i>Nymphalis polychloros</i> Linnaeus, 1758	Karaağaç Ninfalisi	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Lit.	-
	<i>Venessa atalanta</i> Linnaeus, 1758	Atalanta	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
	<i>Venessa cardui</i> Linnaeus, 1758	Boyalı Güzel	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
Satyridae	<i>Chazara anthe</i> (Hoffmannsegg, 1804)	Bozkır Cadısı	G1.1	-	Karışık Orman	-	Nadir	-
	<i>Chazara bischoffi</i> (Herrich-Schaffer, 1846)	Kızıl Cadı	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	-	Lit.	-
	<i>Chazara briseis</i> (Linnaeus, 1758)	Cadı	G1.1	-	Karışık Orman	NT	Az	A2c

Familya	Tür	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Tipi Kodu	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri	Popülasyon Durumu	Koruma Statüsü
Hesperiidae	<i>Carchorodus lavatherae</i> (Esper, 1783)	Mermer Zıp zıpi	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	NT	Az	A2c
	<i>Erynnis marloyi</i> (Boisduval, 1834)	Kara Zıp zıpi	G1.1	-	Karışık Orman	LC	Lit.	-
	<i>Spialia orbifer</i> Hubner, 1823)	Kızıl Zıp zıp	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Lit.	-
	<i>Spialia phlomidis</i> (Herrich-Schaffer, 1845)	Acem Zıp zıpi	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Lit.	-
	<i>Thylemicus lineola</i> (Ochsenheimer, 1808)	Siyah Antenli Zıp zıp	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Az	-
	<i>Thylemicus syvestris</i> (Poda, 1761)	Sarı Antenli Zıp zıp	G1.1	-	Karışık Orman	LC	Az	-
Papilionidae	<i>Iphiclides podalirius</i> Linnaeus, 1758	Erik Kırlangıç kuyruğu	G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
	<i>Papilio machaon</i> Linnaeus, 1758	Kırlangıç Kuyruk	G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
	<i>Zerynthia deyrollei</i> Lederer 1864	Step Fisto Kelebeği	G1.C	-	Plantasyon Alanı	-	Nadir	-
Pieridae	<i>Anthocharis cardamines</i> Linnaeus, 1758	Turuncu Süslü kelebek	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
	<i>Anthocharis gruneri</i> Herrich- Schaffer, 1851	Gruner'in Turuncu Süslü kelebeği	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Lit.	-
Pieridae	<i>Aporia crataegi</i> Linnaeus, 1758	Alıç Kelebeği	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Çok	-
	<i>Colias crocea</i> Fourcroy, 1785	Sarı Azamet	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
	<i>Euchloe ausonia</i> Hubner, 1804	Yeşil Benekli Beyaz	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Lit.	-
	<i>Euchloe penia</i> Freyer, 1852	Doğu Elfinstonyası	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Lit.	-
	<i>Gonepteryx rhamni</i> Linnaeus, 1758	Orak Kanat	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Nadir	-
	<i>Leptidae duponcheli</i> Staudinger, 1871	Doğulu Narin Orman Beyazı	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Az	-

Familiya	Tür	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Tipi Kodu	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri	Popülasyon Durumu	Koruma Statüsü
	<i>Coenonympha pamphilus</i> (Linnaeus, 1758)	Küçük Zıpzıp Perisi	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Nadir	-
	<i>Erebia aethiops</i> (Esper, 1777)	İskoç Güzel Esmeri	G1.1	-	Karışık Orman	LC	Nadir	-
Satyridae	<i>Kirinia climene</i> (Esper, 1783)	Kaya Esmeri	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Lit.	-
	<i>Hipparchia syriaca</i> (Staudinger, 1871)	Büyük Kara Melek	E2.7 F9.2	-	Nemli Çayır	LC	Az	-
	<i>Hipparchia pellucida</i> (Stauder, 1924)	Anadolu Kızıl Meleği	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Nadir	-
	<i>Hyponphele lupina</i> (Costa, 1836)	Esmer Peri	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Lit.	-
	<i>Lasiommata maera</i> (Linnaeus, 1758)	Esmer Boncuk	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Az	-
	<i>Lasiommata megera</i> (Linnaeus, 1767)	Küçük Esmer Boncuk	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Az	-
	<i>Maniola jurtina</i> (Linnaeus, 1767)	Çayır Esmeri	G1.1 G1.C	-	Plantasyon Alanı	LC	Çok	-
	<i>Melanargia Larissa noacki</i> Wagener, 1983	Anadolu Melikesi	G1.1 G1.C	ENDEMİK	Plantasyon Alanı	LC	Lit.	-
	<i>Pseudochazara mnischechii</i> (Herrich-Schäffer, 1851)	Step Yalancı Cadısı	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Lit.	-
	<i>Pseudochazara anthelea</i> (Hubner, 1824)	Anadolu Yalancı Cadısı	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Lit.	-
Lycaenidae	<i>Callophrys rubi</i> (Linnaeus, 1758)	Zümrüt	E2.7	-	Nemli Çayır	LC	Nadir	-
	<i>Chilades trochylus</i> Freyer, 1843	Mücevher Kelebeği	G1.1	-	Karışık Orman	LC	Lit.	-

Familya	Tür	Türkçe Adı	EUNIS Habitat Tipi Kodu	Endemizm Durumu	Lokalite	Tehlike Kategorileri	Popülasyon Durumu	Koruma Statüsü
	<i>Longitarsus anatolicus</i> Weise, 1900	-	E2.7	-	Nemli Çayır	-	Az	-
	<i>Phyllotreta erysimi</i> Weise, 1900	-	E2.7	-	Nemli Çayır	-	Az	-
Staphylinidae	<i>Tachyporus hyponorum</i> (F.)	-	E2.7	-	Nemli Çayır	-	Az	-
Tenebrionidae	Blaps mucronata Latreille, 1804	-	E2.7	-	Nemli Çayır	-	Nadir	-
Cerambycidae	<i>Vadonia unipunctata</i> (Fabricius, 1787)	-	G1.1	-	Karışık Orman	-	Lit.	-
	<i>Anastrangalia dubia</i> (Scopoli, 1763)	-	G1.1	-	Karışık Orman	-	Az	-
	<i>Paraplagionotus floralis</i> (Pallas, 1773)	-	G1.1	-	Karışık Orman	-	Az	-
	<i>Chlorophorus varius</i> (Müller, 1766)	-	G1.1	-	Karışık Orman	-	Az	-
	<i>Clytus schurmanni</i> Sama, 1996	-	E2.7	-	Nemli Çayır	-	Lit.	-
	<i>Dorcadion iconiense</i> Daniel, 1901	-	G1.1	-	Karışık Orman	-	Az	-
	<i>Leiopus nebulosus</i> (Linnaeus, 1758)	-	E2.7	-	Nemli Çayır	-	Lit.	-
	<i>Opsilia coerulescens</i> (Scopoli, 1763)	-	G1.1	-	Karışık Orman	-	Lit.	-
Cerambycidae	<i>Agapanthia kirbyi</i> (Gyllenhal, 1817)	-	G1.1	-	Karışık Orman	-	Az	-
	<i>Agapanthia cardui</i> (Linnaeus, 1767)	-	G1.1	-	Karışık Orman	-	Az	-
	<i>Agapanthia violacea</i> (Fabricius, 1775)	-	G1.1	-	Karışık Orman	-	Az	-
Carabidae	<i>Harpalus affinis</i> (Schrank, 1781)	-	G1.C	-	Plantasyon Alanı	-	Lit.	-
	Zabrus spinipes spinipes (Fabricius, 1798)	-	G1.C	-	Plantasyon Alanı	-	Lit.	-

BAŞLICA HAYVAN TÜRLERİ

Başta Flamingo, Gri Balıkçıl, Angıt, Suna, Bozördek, Elmabaş, Yeşilbaş, Macar Ördeği, Kalkuyruk, Turna, Toy, Kılıçgaga, İnce Gagalı Martı, Gülen Sumru, Bataklık Kırlangıcı, Akgerdan Yağmurcun, Büyük Yağmurcun, Mahmuzlu Kızkuşu, Kızkuşu, Kızılback olmak üzere 167 tür su kuşu bulunmaktadır.

FLAMİNGO

Anadolu'da allı turna olarak bilinir. Değişik gaga yapısı sayesinde yiyecekleri suyun içinden filtre ederek alır. Pembe rengi aldığı keratin miktarına göre farklılık gösterir. Genellikle sığ ve tuzlu sulak alanlarda koloniler halinde yaşar.

Fotoğraf D.5.1- Flamingolar

Fotoğraf D.5.2- Flamingolar

Fotoğraf D.5.3- Kanatlılar

KIZIL ŞAHİN

Yaşam alanı olarak açık alanlara , tarım alanlarına ,meralara ve bataklıklara yakın ormanlık alanlarda yaşar ve ürer.

Fotoğraf D.5.4- Kızıl Şahin

Fotoğraf D.5.5- Angıt

D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

AŞIKPAŞA TABİAT PARKI

İlimiz Merkez İlçesi Aşıkpaşa Mahallesinde bulunan 311 ada 202 parsel nolu ve 1.308.695,00 m² alan 06.01.2010 tarihinde 40-8 sayılı Bakan Oluru ile Aşıkpaşa Tabiat Parkı olarak ilan edilerek Uzun Devreli Gelişim Planı 26.04.2010 tarihinde Bakanlığımızca onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Uzun Devreli Gelişim Planı hükümleri çerçevesinde yapılan İmar planı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıkları Koruma Genel Müdürlüğünün 08.03.2012 tarih ve 1687 sayılı olurları ile onaylanmıştır. Peyzaj projesinin yapılması çalışmaları devam etmektedir.

Fotoğraf D.6.1-Aşıkpaşa (Genel Görünüm)

Fotoğraf D.6.2-Aşıkpaşa (Genel Görünüm)

Fotoğraf D.6.3-Aşıkpaşa (Saha İçi)

Fotoğraf D.6.4-Aşıkpaşa (Saha İçi)

BOZULAN ALANLARIN DOĞAYA KAZANDIRILMASI

KOCABEY KAVAK PLANTASYON SAHASI

“Doğaya Yeniden Kazandırma, Peyzaj Onarımı ve Rekreasyon Projesi” Kırşehir ilinde bulunan ve 40 yıl kavak yetiştiriciliği yapıp daha sonra terk edilen 321 hektarlık Kocabey Kavak Plantasyon Sahasında, doğal ve görsel yönden değer kaybetmiş alanların onarımı ve doğaya yeniden kazandırılması amacıyla uygulanmaktadır.

Sahip oldukları doğal çeşitlilik nedeniyle bir yandan insan kullanımları için uygun alanlar oluştururken aynı zamanda müdahalelere karşı hassasiyeti yüksek alanlar olan akarsu peyzajları, proje kapsamında değerlendirilmiştir.

Bu nedenle, Kırşehir il merkezinin 20 kilometre güneyindeki Kızılırmak Nehri kıyısında, bozulmuş alanların peyzaj onarımı ile doğaya yeniden kazandırılması için gerekli olan işlemleri içeren, akarsu koridorları boyunca peyzaj sürveyi ve değerlendirmesi süreçlerini kapsayan bir teknik kılavuz hazırlanmıştır.

Projenin amacı, insan baskısı, diğer kullanımlar ve talepler nedeniyle oluşan ya da oluşacak biyolojik ve peyzaj çeşitliliği kayıplarını azaltmada gerekli tedbirlerin alınması şeklinde ortaya konmuştur.

Projenin amaçları doğrultusunda; doğal yapıya müdahale edilerek bozulmuş olan peyzajların onararak yeniden doğaya kazandırılması, peyzaj onarımı kriterlerinin ve çözüm önerilerinin ortaya konduğu teknik bir kılavuzun hazırlanması, alanın belli bir bölümünün rekreasyonel kullanımlar için düzenlenmesi hedefleri belirlenmiştir.

Proje kapsamında, alanın doğal, fiziksel, kültürel ve sosyal yapısının belirlenmesi amacıyla proje ekibini oluşturan uzmanlar tarafından arazi çalışması gerçekleştirilmiştir.

Fotoğraf D.6.5-Kocabey Kavak Plantasyon Sahası

Bozulan alanların doğaya yeniden kazandırılması çalışmalarını içeren, Kocabey Kavak Plantasyon Sahası “Doğaya Yeniden Kazandırma, Peyzaj Onarımı ve Rekreasyon Projesi”, 2013 Eylül ayında tamamlanacaktır.

Fotoğraf D.6.6-Kocabey Kavak Plantasyon Sahası

Fotoğraf D.6.7-Kocabey Kavak Plantasyon Sahası

D.7. Sonuç ve Değerlendirme

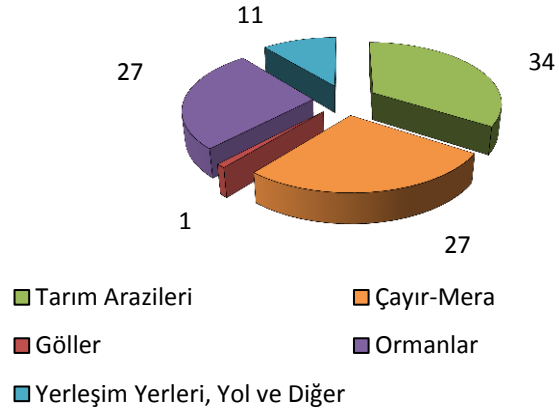
İlimiz flora ve fauna yönünden zengin sayılır. Özellikle hayvan popülasyonu geniş bir yelpazeye sahiptir.

Kaynaklar

- Orman İşletme Müdürlüğü, 2012
- Orman ve Su İşleri Şube Müdürlüğü, 2012

E. ARAZİ KULLANIMI

E.1. Arazi Kullanım Verileri

Grafik E.1 – İlimizin 2012 Yılı Arazi Kullanım Durumu (Kaynak, yıl)

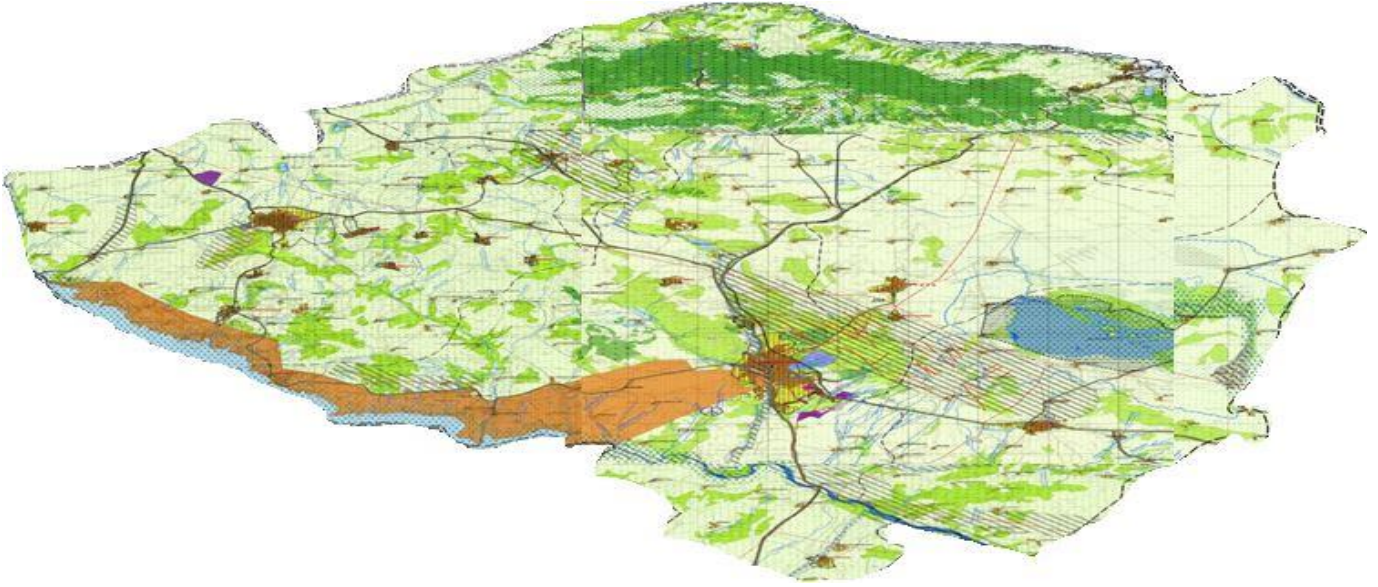
Çizelge E.1- 2012 Yılı İlimizin Arazilerinin Kullanımına Göre Arazi Sınıflandırılması (Kaynak, yıl)

Arazi SINIFI	Alanı (ha)	(%)
1. Sınıf Araziler		
2. Sınıf Araziler		
3. Sınıf Araziler		
4. Sınıf Araziler		
5. Sınıf Araziler		
6. Sınıf Araziler		
7. Sınıf Araziler		
8. Sınıf Araziler		
TOPLAM		

E.2. Mekânsal Planlama

E.2.1. Çevre Düzeni Planı

Harita E.2.1.1- Kırşehir-Nevşehir-Niğde-Aksaray Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı

Kırşehir-Nevşehir-Niğde-Aksaray Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı ile 2025 yılı hedef alınarak planlama bölgesinde sürdürülebilir kalkınma ilkesi çerçevesinde, yaşanabilir bir çevre yaratılması; sosyal, kültürel ve tarihsel kimliğin korunması, çevre ve kalkınma politikaları kapsamında sektörel gelişme hedeflerine uygun olarak belirlenen planlama ilkeleri doğrultusunda sağlıklı gelişmenin ve büyümenin sağlanması amacıyla 29.02.2008 tarihinde onaylanmıştır. Çevre Düzeni Planı Kırşehir merkez ve ilçede yer alan 30 belediyenin tamamını kapsamaktadır. Çevre Düzeni Planı'nın J33, L32, M32 nolu paftalarında değişiklik yapılmış ve 24.06.2011 tarihinde onaylanmıştır.

E.3. Sonuç ve Değerlendirme

Kırşehir İli yanlış arazi kullanımı ve tarım arazisi açma neticesinde erozyona en fazla maruz illerimizden biri haline gelmiştir. Orman üzerindeki bu baskının artması ağaçlandırma ve erozyon kontrol çalışmalarının hızlandırılmasını orman varlığımızın geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Kaynaklar

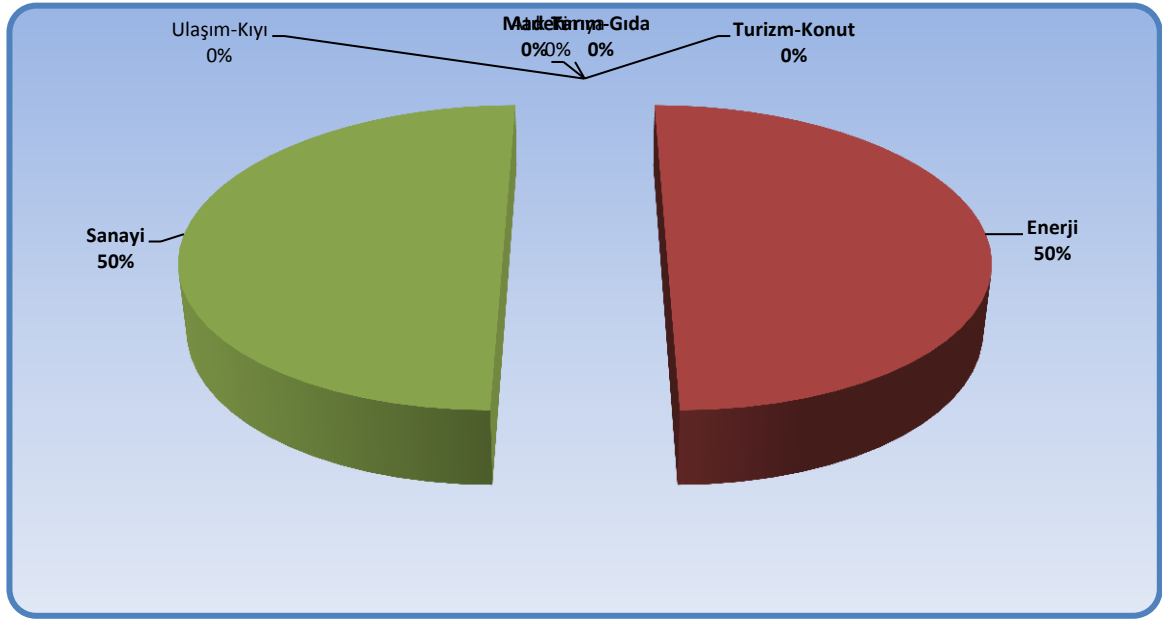
-Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012

F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

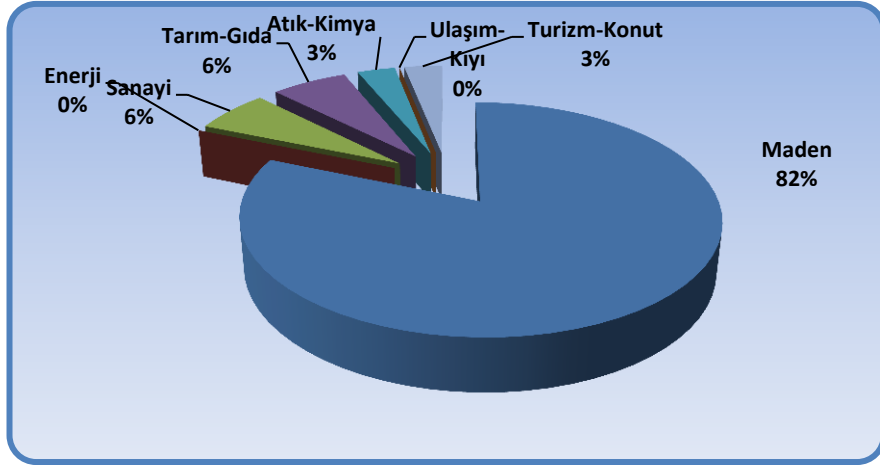
F.1. ÇED İşlemleri

Çizelge F.1 – İlimizde Bakanlık Merkez ve ÇŞİM tarafından 2012 Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının Sektörel Dağılımı
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	26	-	2	2	1	-	1	32
ÇED Olumlu Kararı	-	1	1	-	-	-	-	2

Grafik F.1 – İlimizde 2012 Yılı ÇED Olumlu Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

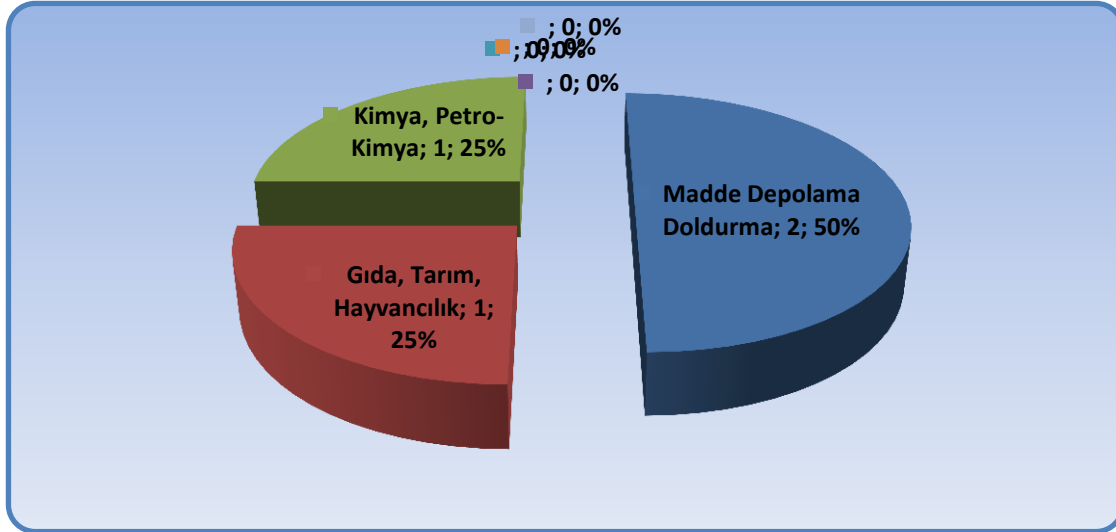

Grafik F.2 – İlimizde 2012 Yılı ÇED Gerekli Değildir Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

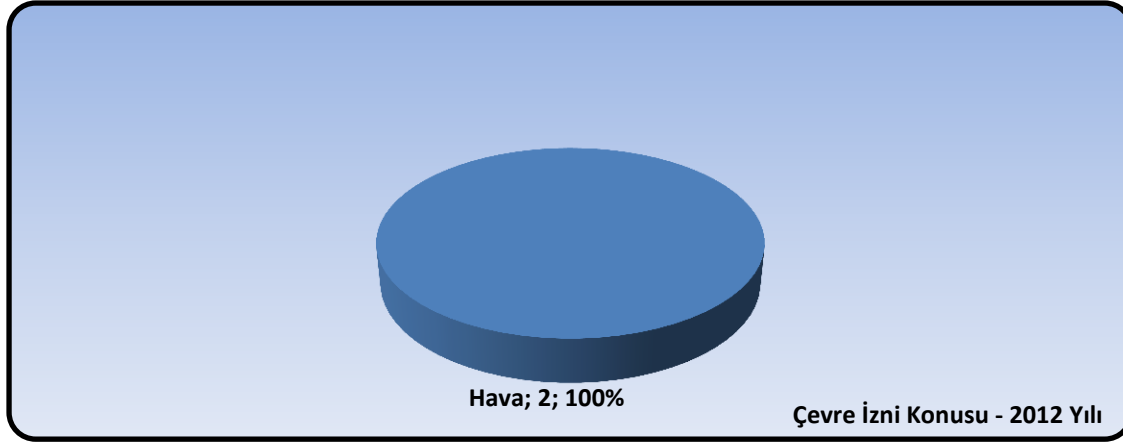
F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

Çizelge F.2 – İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi Sayıları (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

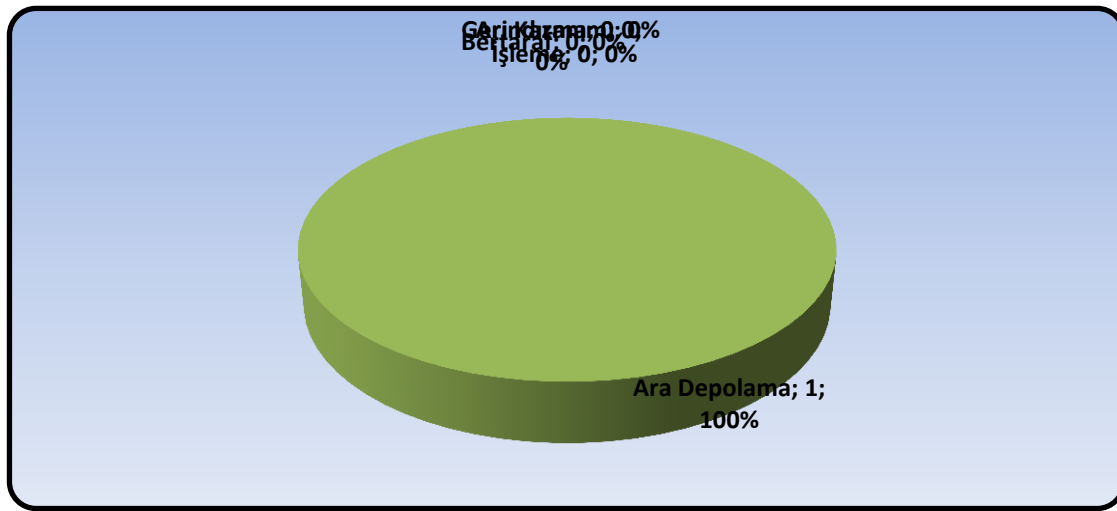
	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	-	4	4
Çevre İzini	-	3	3
Lisans	1	-	1
TOPLAM	1	7	8

Grafik F.3 – İlimizde 2012 Yılında verilen Geçici Faaliyet Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Grafik F.4 - İlimizde 2012 Yılında verilen Çevre İzni Konuları (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Grafik F.5- İlimizde 2012 Yılında verilen Lisansların Konuları (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

ÇED' in amacı; ekonomik ve sosyal gelişmeye engel olmaksızın, çevre değerlerini ekonomik politikalar karşısında korumak, planlanan bir faaliyetin yol açabileceği bütün olumsuz çevresel etkilerin önceden tespit edilip, gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamaktır.

İlimizde de 17.07.2008 tarih ve 26939 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan ÇED Yönetmeliği EK –II kapsamında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne başvuruda bulunan faaliyetler incelenir ve değerlendirilir "ÇED Gereklidir" ya da "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilir. Bu aşamadan sonra da tesisin çevre izni süreci başlar, eğer çevre iznine tabi ise gerekli izinleri almak için kuruma başvuruda bulunur.

Son yıllarda ilimizde "ÇED Gerekli Değildir" kararı almak için başvuruda bulunan faaliyet sayılarından artışlar gözlenmektedir. Bunların başında madencilik sektörü ilk sırada yer almakta olup, ikinci sırada da hayvancılık sektörü yer almaktadır.

Kaynaklar

-Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012

G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

G.1. Çevre Denetimleri

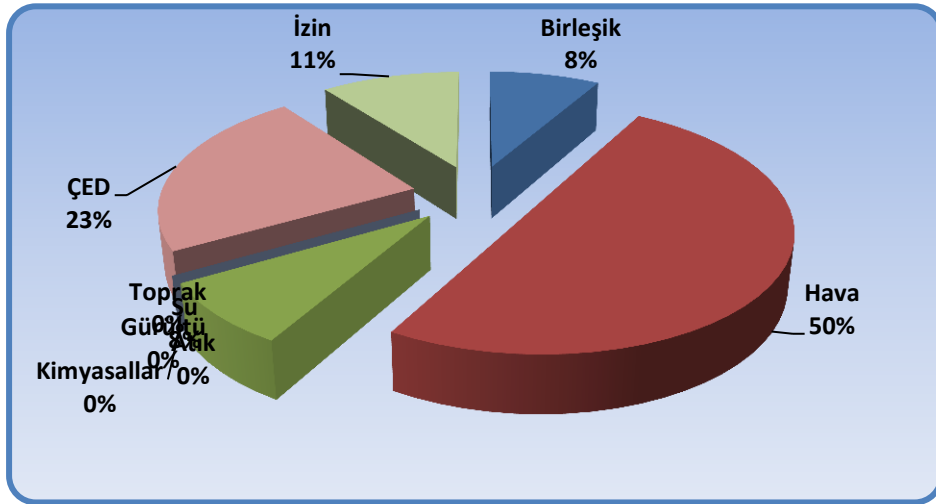
Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde il müdürlüğümüz tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

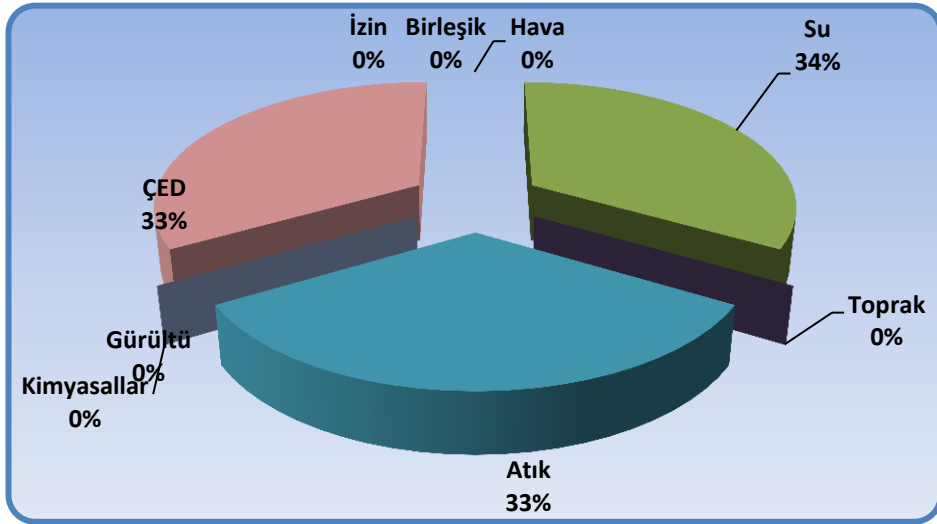
ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİM tarafından yapılan denetimlerdir.

ÇizelgeG.1 -İlimizde2012 Yılında ÇŞİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

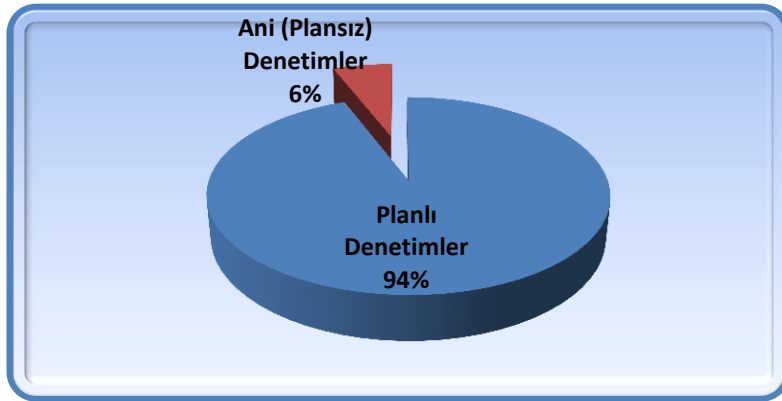
Denetimler	Birleşik	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimya-sallar	Gürültü	Derin Deniz Deşarjı	ÇED	İzin	Toplam
Planlı denetimler	4	24	4	-	-	-	-	-	11	5	48
Ani (plansız) denetimler	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	3
Genel toplam	4	24	5	-	1	-	-	-	12	5	51

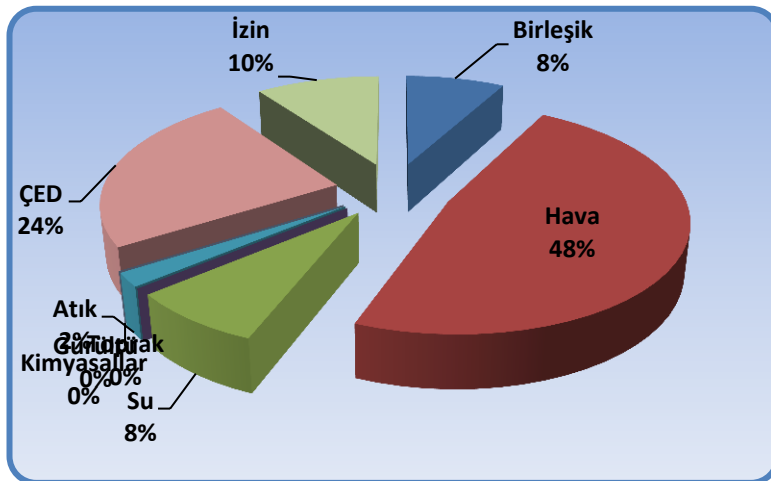
Grafik G.1 - İlimizde ÇŞİM Tarafından 2012 Yılında Gerçekleştirilen Planlı Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Grafik G.2 –İlimizde ÇŞİM Tarafından 2012 Yılında Gerçekleştirilen Plansız Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Grafik G.3–İlimizde ÇŞİM Tarafından 2012 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

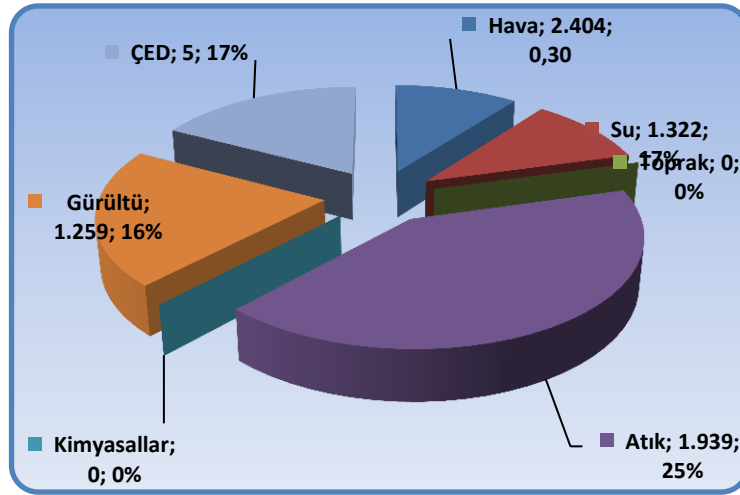

Grafik G.4– İlimizde ÇŞİM Tarafından 2012 Yılında Gerçekleştirilen Tüm Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge G.2 – İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM' e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	TOPLAM
Şikâyet sayısı	3	3	-	12	-	6	5	29
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	3	3	-	12	-	6	5	29
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	100	100	-	100	-	100	100	100

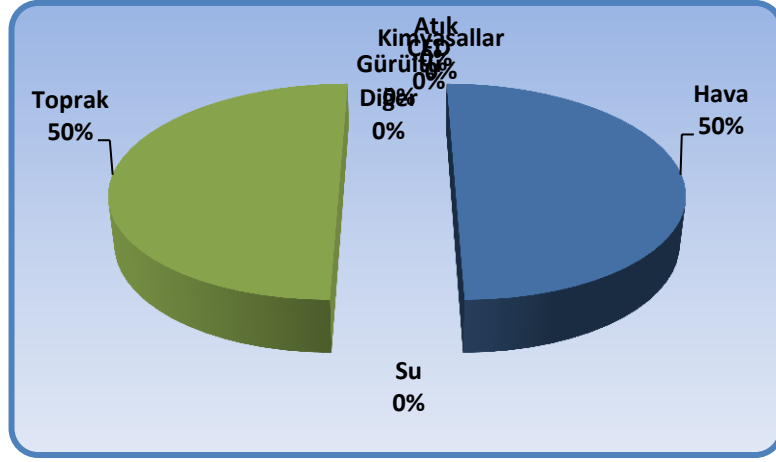

Grafik G.5 – İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM Gelen Şikâyetlerin Konulara Göre Dağılımı
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

G.3. İdari Yaptırımlar

Çizelge G.3 – İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	8.096,00	-	75.392,00	-	-	-	-	-	83.488,00
Uygulanan Ceza Sayısı	1	-	1	-	-	-	-	-	2

Grafik G.6 – İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarının Konulara Göre Dağılımı
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

İlimizde bulunan kurum ve kuruluşlara periyodik aralıklarla planlı veya plansız olarak 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında denetimler yapılarak gerekli iş ve işlemler yapılmaktadır. Bununla birlikte gelen şikayetler çerçevesinde denetim ve kontroller yapılmakta olup, İlimizde 2012 yılı içerisinde faaliyeti durdurma/kapatma kararı verilen herhangi bir tesis bulunmamaktadır.

G.5. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde yapılan çevre denetimlerinde tesisler Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü teknik personeli tarafından denetlenmekte ve 2872 sayılı Çevre Kanunu doğrultusunda gerekli idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

Kaynaklar

-Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012

H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

04.07.2011 tarih ve 27984 Sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname ile İl Müdürlüğümüz yeniden yapılandırılmış olup, 2012 yılı içerisinde iş yoğunluğu ve personel yetersizliği nedeniyle herhangi bir eğitim faaliyeti düzenlenememiştir.

İnsanların yaşam alanlarının korunması, geliştirilmesi ve güzelleştirilmesi konularında Köy muhtarlarımızın ve Belediyelerimizin çok önemli görevler yürütmesi sebebiyle başarılı çalışmalar yürüten Köy muhtarları ve Belediye Başkanlarının çalışmalarını ortaya çıkarmak ve desteklemek amacıyla 2012 yılı içerisinde Bakanlığımızca ülke genelinde “Türkiye’nin En Temiz Belediyesi” ve “Türkiye’nin En Temiz Köyü” yarışmaları düzenlenmiştir.

Bu kapsamda, “Türkiye’nin En Temiz Belediyesi” yarışması için ilimizden nüfusu 10.000-50.000 arasında olan Belediyelerden herhangi bir başvuru yapılmamış olup, “Türkiye’nin En Temiz Köyü” yarışması için ilimiz Mucur İlçesi Kurugöl Köyü Muhtarlığınca başvuru yapılmış, Bakanlığımızca ilgili köy muhtarlığı masa üstü bilgisayar ve yazıcı ile ödüllendirilmiştir.

5 Haziran Dünya Çevre Günü etkinlikleri ile ilgili olarak, 02-08 Haziran 2012 tarihleri arasında ilimizde çeşitli kutlamalar yapılmıştır.

02 Haziran 2012 Cumartesi günü, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının temsilcileri, öğrenci ve halkın katılımıyla Seyfe Gölünde Doğa Yürüyüşü, Foto Safari, Kuş İzleme, Slayt Gösterimi Fotoğraf Sergisi yapılmıştır.

05 Haziran 2012 Salı günü, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının temsilcileri ile Eski Valilik Binası önünde bulunan Atatürk anıtı önünde toplanılmış, Atatürk anıtına çelenk konulmuş, Valilik Makamı ziyaret edilmiş, Çevre yürüyüşü yapılarak, İş Bankası önünde Saygı Duruşu, İstiklal Marşı, Ulusal Çevre Andı okunmuş, protokol konuşmaları yapılarak, Kırşehir Belediye Başkanlığınca Atık Pil toplayan okullara ödül verme töreni yapılmış, ve Fatoş Çetin Anaokulu Geri Dönüşüm Sergisi gerçekleştirilmiştir.

08 Haziran 2012 Cuma günü, İl Müftülüğünce ilimizdeki camilerde Cuma Namazı esnasında çevre konusunda vaaz ve hutbe verilmiştir.

02-08 Haziran 2012 tarihleri arasında “5 Haziran Dünya Çevre Günü” ile ilgili Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzce hazırlanan sinevizyonlar yerel televizyonlarda yayınlanmıştır.

I. İL BAZINDA ÇEVRESEL GÖSTERGELER

1. GENEL

1.1. NÜFUS

NÜFUS									
GÖSTERGE: Nüfus artış hızı									
TANIM: Belirli bir dönemde, İl için nüfus büyüklüğünün ortalama yıllık artışıdır.									
Kaynak: TÜİK									
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: 1990-2012 dönemi İl nüfus artış hızı (%), Nüfus yoğunluğu (kişi/km ²)									
Durum ve eğilimler;									
Veri formatı									
Yıllar	1990	1992	1994	1996	1998	2000	2001	2002	2003
Nüfus (Kişi)	256.862					253.239			
Nüfus Artış Hızı (%)									
Yıllar	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Nüfus (Kişi)				223.170	222.735	223.102	221.876	221.015	221.209
Nüfus Artış Hızı (‰)					-1,95	1,65	-5,51	-3,89	0,88
Değerlendirme ve Sonuçlar									
Türkiye’de nüfus artış hızı 1990 yılında ‰17 iken, 2005 yılında ‰12,3’e gerilemiştir. Ancak toplam nüfus artmaya devam etmiştir. 2008 yılı verilerine göre toplam nüfus 71.079.000 kişi, nüfus artış hızı ise ‰11,5’tir. Toplam nüfus artmaya devam etmektedir. Nüfusun kentsel alanlarda yoğunlaşması, bu alanlarda çevre üzerinde baskının artması anlamına gelmektedir.									

NÜFUS		
GÖSTERGE: Kentsel nüfus oranı		
TANIM: Belirli bir tarihte kentsel alan olarak tanımlanmış 20.001 ve üzeri nüfusa sahip yerleşim yerlerinde yaşayan nüfusun toplam nüfus içindeki oranıdır.		
Kaynak: TÜİK		
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: 1990-2012 dönemi yıllık (1927, 1950 ve 1980 yılları da olacak şekilde) kırsal ve kentsel nüfus oranı (%),Türkiye geneli oranlarıyla karşılaştırılması		
Durum ve eğilimler;		
Veri formatı		
	İl ve İlçe Merkezleri (%)	Belde ve Köyler (%)
1927		
1950		
1980		
1990		
2000	58,21	41,79
2010	70,64	29,36
2012	73,22	26,78
Değerlendirme ve Sonuçlar		
Ülkemizde 1990 yılında %51,32 olan kentsel nüfus oranı 2000 yılında %59,25’e yükselmiştir. Hızlı kentleşme ile birlikte sosyal, ekonomik, demografik ve çevresel sorunlar ortaya çıkmıştır. Plansız kentleşme ve gecekondulaşma ile hizmet sunumu bakımından sorunlu kentler oluşmuş ve çevre sorunları hızla büyümüştür. Ülkemizde artan kentsel nüfus oranına paralel olarak kentlerde yaşanan çevre sorunlarının da artması olasılığı vardır.		

1.2 SANAYİ

SANAYİ		
GÖSTERGE: Sanayi Bölgeleri		
TANIM: Sanayinin belli alanlarda yapılanmasını sağlamak, kentleşmeyi yönlendirmek, çevre sorunlarını önlemek gibi amaçlarla mal ve hizmet üretim bölgeleri olarak hizmet sunmayı amaçlayan organize sanayi bölgeleri vb. sanayi bölgelerinin sayısının, toplam alanlarının ve ildeki planlı sanayileşme oranının zaman serisinde ifade edilmesidir.		
Kaynak: Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, İl Sanayi Odası		
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İlde bulunan sanayi kuruluşlarının sayısı, sektörlerine göre sanayi bölgelerinin (Organize Sanayi Bölgeleri, Küçük Sanayi Siteleri, Endüstri İhtisas Bölgesi ilan edilmiş alanlar, Büyük Sanayi Siteleri vb.) sayısı, kapasitesi, alanı (ha), OSB ve diğer sanayi alanlarında yer alan sanayi kuruluşlarının sayısının ildeki tüm sanayi kuruluşları sayısına oranı (%)		
Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)		
ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ		
1	KIRŞEHİR ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ	Şehir merkezine 12 km uzaklıkta bulunan bölge 200 hektar bir alan üzerine kurulmuş ve 165 parselden oluşan Kırşehir Organize Sanayi Bölgesinde; 63 parsel kullanılarak 43 işletme faaliyete başlamış olup; bu tesislerde 1071 kişi istihdam edilmektedir. Parsellerin ortalama büyüklüğü 6.000 m ² dir. 20 parselde 10 tesis inşaat safhasında, 37 parselde 8 tesis proje safhasındadır. 10 parselde üretime ara veren 7 tesis mevcuttur. Tahsis edilmemiş 35 parsel mevcuttur.
2	KAMAN ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ	Kaman – Ankara Karayolu 8.km de 300 hektar alan üzerinde kurulmuş ve 50 hektarlık bir bölümünde altyapı çalışmaları devam etmektedir. 112 parselden oluşan Kaman OSB’inde parsel büyüklükleri 5.000 m ² ile 20.000 m ² arasında değişmektedir. Yatırımcılara parsel tahsisine başlanmış olup, şu ana kadar 12.300 m ² ’lik 2 parsel tahsis edilmiş 1 tesis faaliyettedir.
3	MUCUR ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ	Mucur – Kayseri Karayolu üzerinde 100 hektarlık bir alan üzerinde kurulmuştur. Arazinin kamulaştırma çalışmaları devam etmektedir. 50 Parselden oluşmaktadır. 6 parsellik bir bölümdeki kamulaştırma çalışmalarının tamamlanamamış olması sebebiyle alt yapı çalışmalarına başlanamamıştır.
KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİ		
1	MERKEZ KILIÇÖZÜ SANAYİ SİTESİ	1976 Yılında 555.820 m ² alan üzerine kurulmuş olan Kılıçözü Sanayi Sitesi 710 işyeri kapasiteli olup; 594 işyeri dolu durumdadır. Yaklaşık 2376 çalışan mevcuttur.
1	BOZTEPE SANAYİ SİTESİ	22.000 m ² alan üzerine 1990 yılında kurulan Boztepe Sanayi Sitesi 38 işyeri kapasiteli olup; 20 işyeri dolu durumdadır. Yaklaşık 30 istihdam sağlamaktadır.
2	ÇİÇEKDAĞI SANAYİ SİTESİ	2006 yılında 60.250 m ² alan üzerine kurulmuş olan Çiçekdağı Sanayi Sitesi 56 işyeri kapasiteli olup; 48 işyeri dolu durumda ve yaklaşık 96 istihdam sağlamaktadır.
3	KAMAN SANAYİ SİTESİ	1977 Yılında 110.000 m ² alan üzerine kurulmuş olan Kaman Sanayi Sitesi 259 işyeri kapasiteli olup; 180 işyeri dolu durumdadır.
4	MUCUR SANAYİ SİTESİ	1984 Yılında 24.854 m ² alan üzerine kurulmuş olan Kılıçözü Sanayi Sitesi 142 işyeri kapasiteli olup; 72 işyeri dolu durumdadır. Yaklaşık 150 çalışan mevcuttur.

ENDÜSTRİ BÖLGELERİ	İlimizde Endüstri Bölgesi mevcut değildir.
SERBEST BÖLGELER	İlimizde Serbest Bölge mevcut değildir.
DİĞER SANAYİ KURULUŞLARI	PETLAS A.Ş., Çemaş Döküm Fab. ve Şeker Fabrikası Organize Sanayi Bölgesinde yer almayan büyük sanayi kuruluşlarıdır.

İLDE ÖNE ÇIKAN SEKTÖRLER VE ÜRETİM YAPISINA İLİŞKİN SANAYİ SİCİL VERİLERİ

Lastikçilik Sektöründe ülkemizin gururu PETLAS A.Ş., ilimiz ihracatının %80 ini tek başına gerçekleştiren 1942 kişilik bir istihdam ile öncü bir kuruluşumuzdur. Döküm sanayinde üretim yapan ÇEMAŞ Döküm A.Ş. ise gelecek vaat eden, 290 kişilik istihdam ile öncü kuruluşlarımız arasındadır. Bir devlet yatırımı olan Şeker Fabrikası 420 kişilik istihdamla oldukça önemli işletmelerimizdendir.

Değerlendirme ve Sonuçlar.

İlimizde kayıtlı bulunan 115 Sanayi Sicil Belgeli Firmanın yaklaşık %37 si Kırşehir Organize Bölgesinde yer almaktadır. İlimizde bulunan 3 adet OSB den sadece Kırşehir OSB de faaliyet mevcut olup; Kaman OSB de sadece 1 tesisin bulunması ve Mucur OSB'nin kamulaştırma çalışmalarına devam ediyor olması çalışmaların hızlandırılmasının gerekliliğini göstermektedir.

SANAYİ

GÖSTERGE: Madencilik

TANIM: Bu gösterge, İlde yer alan farklı ruhsatlandırma grubuna göre verilen bir yılda kayıt altına alınmış maden ocakları, zenginleştirme tesisleri ve depolama alanlarının miktarının yıllara göre değişimini gösterir.

Kaynak: İl Özel İdaresi, MİGEM

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Türlerine göre maden ocağı ve tesisi sayısı, alanları (ha) ve yıllara göre değişimleri (%),

Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)

2012 Yılında Çalışma Ruhsatı Verilen Maden Ocakları				
Sıra No	Ruhsat Adresi	Ruhsat Sahibi	Faaliyet Konusu	Ruhsat Alanı
1	Pöhrenk Köyü, Çiçekdağı İlçesi, KIRŞEHİR	Ece Madencilik İnş.Nak.San.ve Tic.Ltd.Şti.	IV.Grup Fluorit Madeni Üretimi	19,91 Hektar
2	Haydarlı Köyü, Çiçekdağı İlçesi, KIRŞEHİR	TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü	I(a) Grubu Kum-Çakıl Ariyet sahası	9,78 Hektar
3	Ağapınar Köyü Kaman İlçesi, KIRŞEHİR	Yusuf ŞİRİN	IV.Grup Demir Madeni üretimi ve kırma eleme tesisi	24,96 Hektar
4	Alimpınar Köyü Çiçekdağı İlçesi, KIRŞEHİR	Ertuğrul COŞAR İnş.Nak.Mot.Araç Mad.San.Tic.Ltd.Şti.	II.Grup Kalker Ocağı ve Kırma Eleme Tesisi	9,99 Hektar
5	Merkez ilçesi,Kervansaray Dağı Eteği, KIRŞEHİR	Sun Mine Metal San.ve Tic.Ltd.Şti.	IV.Grup Demir Madeni üretimi ve kırma eleme tesisi	24,88 Hektar
6	Alimpınar Köyü Çiçekdağı İlçesi, KIRŞEHİR	Yibitaş Yozgat İşçi Birliği İnş.Malz.Tic.San. ve Tic. A.Ş	II.Grup Kalker Madeni Üretimi	10 Hektar

7	Çayağzı kasabası Merkez İlçesi, KIRŞEHİR	Sabahattin YILDIZ	IV.Grup Feldspat Madeni Üretimi	16,29 Hektar
8	Çağırkan Köyü, Kaman İlçesi,KIRŞEHİR	Sabahattin YILDIZ	IV.Grup Feldspat Madeni Üretimi	21,06 Hektar
9	Kırkpınar Köyü, Merkez İlçesi, KIRŞEHİR	Hebe Madencilik İth.İhr.ve Tic.Ltd.Şti.	IV.Grup Kaolen Madeni Üretimi	21,93 Hektar
10	Avanoğlu Köyü, Çiçekdağı İlçesi, KIRŞEHİR	Hira Madencilik Tar.Ürn.Hayv.Gıda San.ve Tic.İth.İhr.Ltd.Şti.	IV.Grup Demir ve Fluorit Madeni Üretimi	15,07 Hektar
11	Tepecik Köyü, Çiçekdağı İlçesi, KIRŞEHİR	Safir Tuz Gıda Maden Paz.Nak.İnş.İth.İhr.S an.ve Tic.Ltd.Şti.	IV.Grup Kaya tuzu Madeni Üretimi	13,55 Hektar
12	Alışar Köyü Akpınar İlçesi, KIRŞEHİR	SB Çelik Maden İnş.Nak.Paz.San.ve Tic.Ltd.Şti.	IV.Grup Feldspat Madeni Üretimi	22,9 Hektar
13	Karacaören Kasabası, Boztepe İlçesi, KIRŞEHİR	Söğütsen Seramik San.İnş.Mad.İth.İhr. A.Ş	Seramik kili Ocağı işletmesi	9 Hektar

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Sanayileşme ile birlikte ihtiyaç duyulan iş gücü sayısı artarak işsizlik oranında azalmalar olmakta, ancak çevrenin de kirlilik yükü hissedilir derecede artmaktadır.

2. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

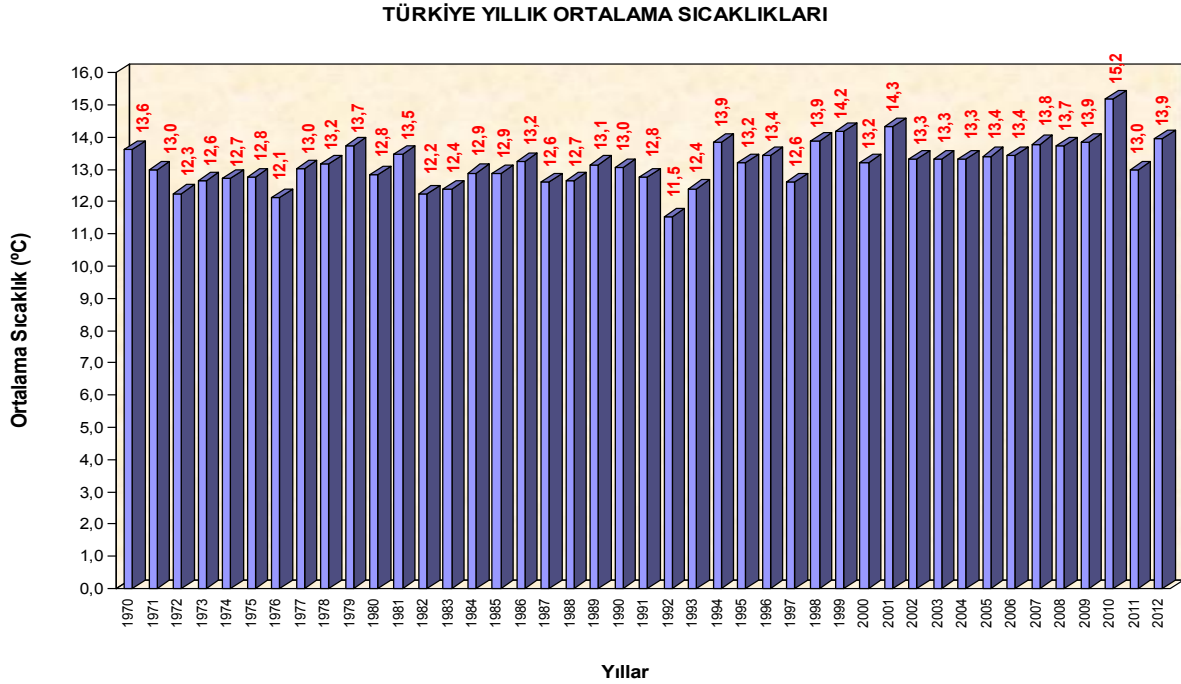
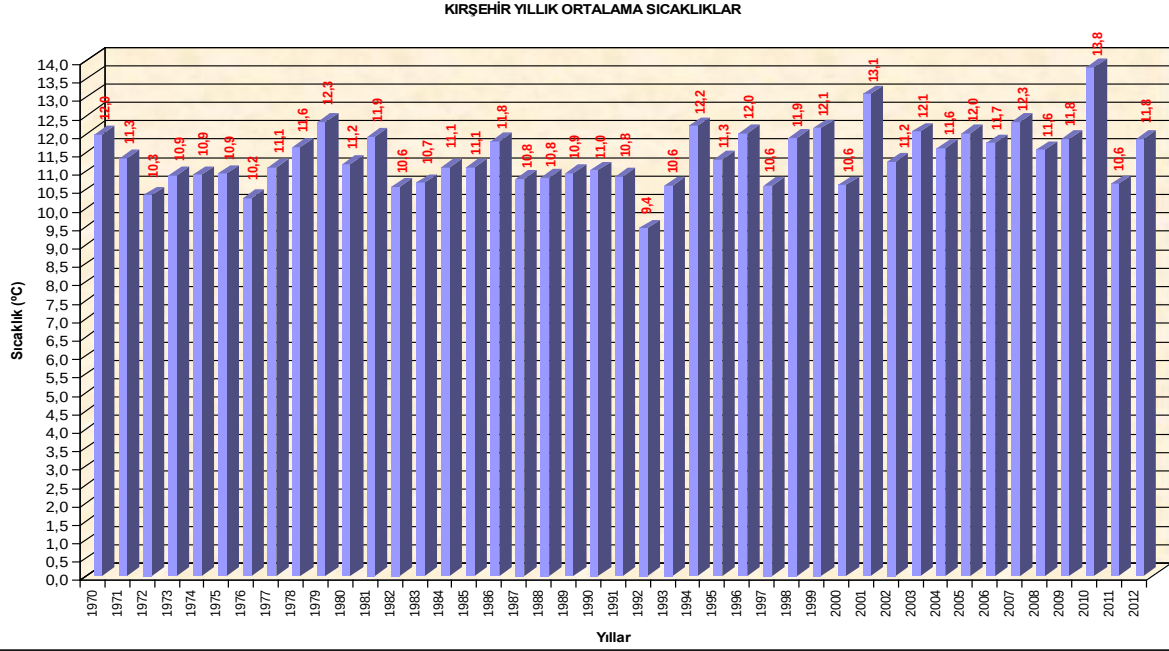
GÖSTERGE: Sıcaklık

TANIM: Gösterge, ildeki yıllık ortalama sıcaklık değişimi ve Türkiye ortalamalarıyla karşılaştırılmasını ifade etmektedir.

Kaynak: Meteoroloji Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İl için 1970-2012 yılları arası yıllık ortalama sıcaklık değerleri (°C), Türkiye Ortalama Değerleri

Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)

Veri formatı

	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Türkiye ort. sıcaklık	13,6	13,0	12,3	12,6	12,7	12,8	12,1	13,0	13,2	13,7
İlin ort. sıcaklık	12,0	11,3	10,3	10,9	10,9	10,9	10,2	11,1	11,6	12,3

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Türkiye ort. sıcaklık	12,8	13,5	12,2	12,4	12,9	12,9	13,2	12,6	12,7	13,1
İlin ort. sıcaklık	11,2	11,9	10,6	10,7	11,1	11,1	11,8	10,8	10,8	10,9

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Türkiye ort. sıcaklık	13,0	12,8	11,5	12,4	13,9	13,2	13,4	12,6	13,9	14,2
İlin ort. sıcaklık	11,0	10,8	9,4	10,6	12,2	11,3	12,0	10,6	11,9	12,1

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Türkiye ort. sıcaklık	13,2	14,3	13,3	13,3	13,3	13,4	13,4	13,8	13,7	13,9
İlin ort. sıcaklık	10,6	13,1	11,2	12,1	11,6	12,0	11,7	12,3	11,6	11,8

	2010	2011	2012							
Türkiye ort. sıcaklık	15,2	13,0	13,9							
İlin ort. sıcaklık	13,8	10,6	11,8							

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Türkiye ve Kırşehir ilinin yıllık sıcaklık ortalamaları incelendiğinde yıllar arasında çok büyük sıcaklık farklarının olmadığı görülmektedir. Görülen en büyük sıcaklık farkı, Türkiye için 1992 ile 2010 yılları arasında 3,7 °C, Kırşehir için ise 1992 ile 2010 yılları arasında 4,4 °C 'dır. Ortalama sıcaklıklarda sürekli bir yükseliş ya da düşüş görülmemekle birlikte, ülkemizin son 10 yıla ait sıcaklık ortalamalarında hafif bir artış eğilimi görülmektedir.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

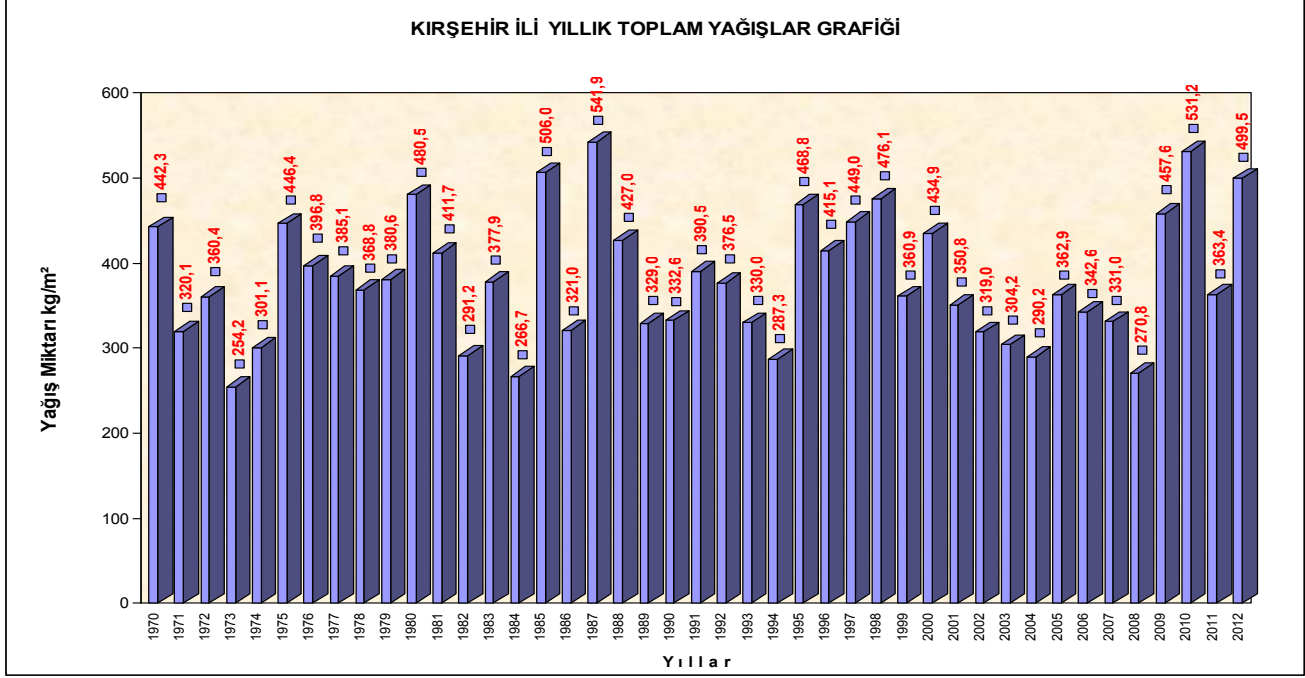
GÖSTERGE: Yağış

TANIM: Birim alana düşen ortalama yağış miktarının zaman serisinde ifade edilmesidir.

Kaynak: Meteoroloji Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İl için 1970-2012 yılları arası yıllık ortalama yağış miktarları (kg/m²)

Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)

Veri formatı

	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
ortalama (kg/m ²)	442,3	320,1	360,4	254,2	301,1	446,4	396,8	385,1	368,8	380,6

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
ortalama (kg/m ²)	480,5	411,7	291,2	377,9	266,7	506,0	321,0	541,9	427,0	329,0

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
ortalama (kg/m ²)	332,6	390,5	376,5	330,0	287,3	468,8	415,1	449,0	476,1	360,9

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ortalama (kg/m ²)	434,9	350,8	319,0	304,2	290,2	362,9	342,6	331,0	270,8	457,6

	2010	2011	2012							
ortalama (kg/m ²)	531,2	363,4	499,5							

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Kırşehir İlimizde ortalama yıllık yağış miktarı 380,3 mm dir. En yağışlı ay Nisan ayı, en kurak ay Ağustos ayıdır. Mevsimsel olarak en fazla yağış ilkbahar ve kış aylarında kaydedilmektedir. En kurak mevsim ise yaz aylarıdır. Yağışa bağlı iklim sınıflandırmalarında genelde kabul edilen esaslara göre, yıllık ortalama yağışı 250 mm den az olan yerler kurak, 250-500 mm arası olan yerler ise yarı kurak iklime sahip olarak tanımlanır. Türkiye'de İç Anadolu'nun önemli bir kısmı Kırşehir de dahil olmak üzere yarı kurak iklim alanına girmektedir.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ**GÖSTERGE: Deniz suyu yüzey sıcaklığı (*)**

TANIM: Bu gösterge, deniz suyu yüzey sıcaklığının 1975'ten bu yana yıllık değişimini ifade eder.

Kaynak: Meteoroloji Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Denize kıyısı olan iller için 1975'ten bu yana uzun yıllar ortalama deniz suyu yüzey sıcaklığı değerleri (°C)

Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)

Veri formatı

	1975							2010	2011	2012
Yıllık Ortalama										

Değerlendirme ve Sonuçlar.

İlimizin denize kıyısı bulunmamaktadır.

(*) İlimizin denize kıyısı bulunmamaktadır.

3.HAVA KALİTESİ

HAVA KALİTESİ

GÖSTERGE: Hava Kirleticileri

TANIM: Bu gösterge; havadaki SO₂ve PM₁₀ konsantrasyon miktarını göstermektedir. (SO₂ yakıtların doğal olarak yapısında bulunan kükürt bileşiklerinin yanma esnasında açığa çıkmasıyla oluşan kirleticisi, boğucu, renksiz ve asidik gazdır. Partikül maddeler, gaz halindeki emisyonların kimyasal dönüşümü ve yığın halinde şekillenmesi ile oluşur. 5-10 mikrometre çaplı partiküller, asılı partikül olarak tanımlanır. Genel olarak heterojen karışımları içerir ve karakteristikleri bir yerden bir başka yere önemli değişiklik gösterir. Çapı 10 mikrometre altındaki partiküller maddelere PM₁₀ denir.)

Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İlde oluşan SO₂ve PM₁₀ miktarları ortalamalarının yıllara göre değişimi ve yıllık olarak aşım gün sayısı değişimi (İldeki ölçüm istasyonlarının kurulma tarihinden itibaren)

Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)

YILLAR	SO ₂ Ortalaması (µgr/m ³)	SO ₂ Yıllık Aşım Gün Sayısı Değişimi	PM ₁₀ Ortalaması (µgr/m ³)	PM ₁₀ Yıllık Aşım Gün Sayısı Değişimi
2009	9	-	54	-
2010	7	-	71	-
2011	9	-	50	-
2012	8	-	47	-

Değerlendirme ve Sonuçlar.

İlimizde ısınma amaçlı doğalgaz kullanımının artmasıyla birlikte hava kirliliğinde önemli derecede azalmalar görülmüştür. Trafikten kaynaklanan egzoz emisyonların kontrolü içinde Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ve İl Emniyet Müdürlüğü'nün yapmış olduğu denetimlerle trafikten kaynaklı kirlilik yükünün azaltılması sağlanmaktadır .

4. SU-ATIKSU

SU-ATIKSU											
GÖSTERGE: Su Kullanımı											
TANIM: Bu gösterge belediye, sulama, içme ve kullanma, sanayi olmak üzere sektörel bazda kaynaklardan çekilen toplam su miktarını gösterir.											
Kaynak: DSİ, TUİK											
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi:											
Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)											
Veri Formatı											
	1990		2004		2008		2012		2030		
	1000 m ³ /yıl	%	1000 m ³ /yıl	%	1000 m ³ /yıl	%	1000 m ³ /yıl	%	1000 m ³ /yıl	%	
Toplam	19.043		24.169		17.595		24.045				
Sulama											
İçme-Kullanma			8.126		8.612		9.649				
Sanayi					4		5				
Değerlendirme ve Sonuçlar.											
Hızlı kentleşme ve ekonomik ve sosyal gelişmeler kullanılan su miktarında artışlar meydana getirmektedir. Kullanılan su miktarının artışına paralel olarak atıksu miktarının da artmasına sebep olmaktadır. Bu da çevre üzerinde olumsuz etkisi olarak görülmektedir.											

SU-ATIKSU											
GÖSTERGE: Belediye İçme Kullanma Suyu Kaynakları											
TANIM: Belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu temin edilen baraj, kuyu, doğal kaynak, göl ve gölet olmak üzere çekilen suyun kaynaklarına göre oranını ifade etmektedir.											
Kaynak: TUİK											
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İde 1990 ve sonrasında, baraj, kuyu, doğal kaynak, göl ve göletlerden çekilen su miktarı, toplam çekilen su miktarı, (%)											
Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)											
Veri Formatı											
Belediye İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İçin Kaynaklara Göre Çekilen Su (1000 m3/yıl)											
	Baraj		Kuyu		Kaynak		Akarsu		Göl-Gölet		
1994		70		12.758		2.166		312			-
1998		-		12.262		6.780		-			-
2004		-		17.629		6.540		-			-
2006		-		19.314		3.556		-			-
2008		-		15.191		2.405		-			-
2010		-		20.145		3.901		-			-

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Hızlı kentleşme ve ekonomik ve sosyal gelişmeler kullanılan su miktarında artışlar meydana getirmektedir. Kullanılan su miktarının artışına paralel olarak atıksu miktarının da artmasına sebep olmaktadır. Bu da çevre üzerinde olumsuz etkisi olarak görülmektedir.

SU-ATIKSU**GÖSTERGE: Atıksu Arıtma Tesisi ile Hizmet Veren Belediyeler**

TANIM: Bu gösterge atıksu arıtma tesisi ile hizmet veren belediye sayısını ve atıksu arıtma tesislerine bağlı nüfusun yüzdelik oranını ifade eder.

Kaynak: TÜİK, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İldeki 1994 yılı ve sonrası atıksu arıtma tesislerine bağlı nüfus, tüm il nüfusu, oranları (%)

Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)

Veri Formatı

YILLAR	1994	1998	2002	2004	2006	2008	2010	2011	2012
Atıksu Arıtma Tesisi ile Hizmet Veren Belediye Sayısı	-	-	-	-	-	-	1	1	1
Arıtma Tesisine Bağlı Belediye Nüfusunun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	%94	%%98	%100

Değerlendirme ve Sonuçlar.

İlimiz Merkez İlçe Belediyesi dışında ilçe belediyelerde Atıksu Arıtma Tesisi bulunmamaktadır. Kırşehir Belediyesi Atıksu Arıtma Tesisi yıllara bağlı olarak hizmet verdiği nüfus oranı şehir merkezinin tamamını kapsayacak şekilde genişlemiştir.

SU-ATIKSU**GÖSTERGE: Kanalizasyon Şebekesi ile Hizmet Verilen Belediye Sayıları ve Nüfusu**

TANIM: Bu gösterge 1994 yılı ve sonrası kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısına ve bağlı nüfus, Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)

Kaynak: TÜİK, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İldeki 1994 yılı ve sonrası kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısına ve bağlı nüfus, Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)

Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)

Veri Formatı

YILLAR	1994	1998	2002	2004	2006	2008	2010	2011	2012
Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı	1	1	1	3	3	4	6	7	7
Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)	60	65	65	70	75	80	85	90	99

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Çevre sağlığı ve insan sağlığı açısından önemli sorunlara yol açabilecek olan atıksuların toplanması, arıtılması ve alıcı ortamlara tahliye edilmesi önemli alt yapı çalışmalarıdır. İlimiz sınırları içerisinde hizmet verilen nüfusa göre kanalizasyon şebekesi yıllara göre artış göstermiş olup, bu oran 2012 yılında nüfus oranı olarak %99' u kapsayacak şekilde genişlemiştir.

SU-ATIKSU**GÖSTERGE: Sanayiden Kaynaklanan Atıksu ve Bertarafı**

TANIM: Bu gösterge yıllar itibarıyla sanayi faaliyetlerinden kaynaklanan atıksu miktarları, atıksu arıtma tesisi ile hizmet veren sanayi bölgeleri ve oluşan atıksuyun arıtılma oranını ifade eder.

Kaynak: TÜİK, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre, ildeki sanayi bölgelerinden ve diğer sanayiden kaynaklanan atıksu miktarı, arıtma tesisi sayısı ve arıtılan atıksuyun toplam atıksu miktarına oranı (%)

Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)

YIL	ARITMA TESİSİ SAYISI	ATIKSU MİKTARI (m ³ /gün)
2012	8	29.000

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Sanayi kaynaklı atıksular içermiş oldukları ağır metaller, kimyasallar vb. toksik özelliği yüksek olan atıksulardır. Bunların arıtılarak alıcı ortamlara verilmesi gerekmektedir.

5. ARAZİ KULLANIMI**ARAZİ KULLANIMI****GÖSTERGE: Arazi Kullanımı**

TANIM:Bu gösterge CORINE Arazi Örtüsü kategorilerine göre göreceli arazi örtüsü dağılımını gösterir.

Kaynak: Orman ve Su İşleri Bakanlığı

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi:1990, 2000 ve 2006 yılları arazi kullanımlarının miktarı (ha) ve değişim oranı (%).

Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)

Veri Formatı

	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ						ALANDA ARTIŞ(+) /AZALIŞ (-)
	1990		2000		2006		
Arazi Sınıfı	Hektar	%	Hektar	%	Hektar	%	(Hektar)
1.Yapay Bölgeler	9,056,75	1.361	10,108.56	1.51907	10,078.67	1.51458	29.89 (-)
2.Tarımsal Alanlar	479,027.6	71.98587	479,777.57	72.09857	469,563.13	70.56358	10,214.44 (-)
3.Orman ve Yarı Doğal Alanlar	152,999.31	22.99196	156,286.97	23.48603	166,020.67	24.94875	9,733.70 (+)
4.Sulak Alanlar	4,270.34	0.64172	4,155.60	0.62448	4,835.89	0.72671	680.29 (+)
5.Su Yapıları	20,092.80	3.01945	15,118.03	2.27186	14,948.40	2.24637	169.63 (-)
TOPLAM	665,446.8	100	665,446.73	100	665,446.76	100	0

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Kentleşmenin artışı ile Yapay Bölgeler, Tarımsal alanlar ile su yapılarında yıllara göre bir azalma söz konusu iken Sulak Alanlar ve Orman ve Yarı Doğal Alanlarda yükselen çevre bilinçliliği ile artış söz konusudur.

6. TARIM

TARIM
GÖSTERGE: Kişi Başına Tarım Alanı
TANIM: Toplam ekilebilir tarım arazisinin, toplam nüfusa oranı olarak ifade edilir.
Kaynak: TUİK
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Ekilebilir arazi toplamı (ha) ve toplam nüfus (kişi), kişi başına tarım arazisi (ha/kişi)
Durum ve eğilimler; <i>(Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)</i>
Değerlendirme ve Sonuçlar. <i>Durum ve eğilimlerde sunulan verilerin değerlendirildiği ve bu değerlendirmenin özetlendiği bölümdür.</i>

TARIM
GÖSTERGE: Kimyasal Gübre Tüketimi
TANIM: Tarımsal alanlarda kullanılan gübre miktarını ve hektar başına kullanılan mineral azot, fosfor ve potas miktarını gösterir.
Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, TUİK
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllık toplam gübre tüketimi (ton), toplam tarımsal alan (ha), hektar başına kullanılan gübre ve mineral azot, fosfor ve potas miktarı (ton/ha)
Durum ve eğilimler; <i>(Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)</i>
Değerlendirme ve Sonuçlar. <i>Durum ve eğilimlerde sunulan verilerin değerlendirildiği ve bu değerlendirmenin özetlendiği bölümdür.</i>

TARIM
GÖSTERGE: Tarım İlacı Kullanımı
TANIM: Toplam tarım ilacı kullanımını (ton birimiyle aktif bileşen) vehektar başına düşen tarım ilacı miktarıdır.
Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, TUİK
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllık toplam tarım ilacı tüketimi (ton), toplam tarımsal alan (ha), hektar başına düşen tarım ilacı (ton/ha)
Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)
Değerlendirme ve Sonuçlar. <i>Durum ve eğilimlerde sunulan verilerin değerlendirildiği ve bu değerlendirmenin özetlendiği bölümdür.</i>

TARIM				
GÖSTERGE: Organik Tarım				
TANIM: Toplam kullanılan tarımsal alanın oranı olarak organik tarım alanı (organik olarak ekilen mevcut alanların ve organik tarıma geçiş sürecinde olan alanların toplamı) payıdır.				
Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü				
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Organik alanların toplam alanı (ha), Toplam tarım alanına oranı (%), Türkiye toplam organik tarım alanı içerisindeki oranı (%), Organik Tarım Alanında Toplam Üretim Miktarı (ton)				
Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)				
Veri Formatı				
Yıllar	Toplam üretim		Üretim miktarı	
	Alan (1000 ha)	Artış* (%)	Miktar (1000 ton)	Artış* (%)
2002		-		-
2003				
2004				
2005				
2006				
(.....)				
2012				
*Artışlar 2002 yılı baz alınarak hesaplanmıştır.				
Değerlendirme ve Sonuçlar.				
Durum ve eğilimlerde sunulan verilerin değerlendirildiği ve bu değerlendirmenin özetlendiği bölümdür.				

24.04.2013 tarih ve 1503 sayılı yazımıza İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünden herhangi bir bilgi gönderilmediğinden "6.Tarım" başlığı altındaki tablolar doldurulamamıştır.

7. ORMAN

ORMAN					
GÖSTERGE: Ormanlık Alanlar					
TANIM:Orman alanlarının toplam büyüklüğünü ve yıllara göre değişimini ifade eder.					
Kaynak: Orman Bölge Müdürlüğü					
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi:İldeki toplam orman alanı (ha), yıllık değişimi (ha/yıl), Orman vasfına göre dağılımı (%), ağaç türleri, sayıları ve oranları (sayı, %)					
Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)					
Toplam Orman Alanı (ha)	Yıllık Değişimi (ha/yıl)	Orman VASFına Göre Dağılımı (%)		Ağaç Türleri, Sayıları ve Oranları (sayı, %)	
		Normal Orman	Bozuk Orman	Meşe	İbrelî (Karaçam, Sedir)
		24537,5	0	1	3
Değerlendirme ve Sonuçlar. İlimiz bitki örtüsü açısından son derece fakir bir bölgedir. Mevcut ormanların ise kalite olarak yeterli düzeyde bulunmamaktadır. Artan çevre duyarlılığı ile gelişen çevre bilinçliliği ve bu kapsamda yapılan ağaçlandırma çalışmaları vb. faaliyetler ile ormanlık alanlarımızın nicelik ve nitelik özellikleri artacaktır.					

8. BALIKÇILIK

BALIKÇILIK

GÖSTERGE: Balıkçılık

TANIM:

Her yıl, denizlerde avcılığı yapılan balıklar (denize kıyısı olan iller için), kabuklu deniz ürünleri ve yumuşakçalar ile iç sularda avlanan tatlı su ürünleri ile yetiştiricilik ürünleri olmak üzere üretilen balık miktarını gösterir. Üretime ilişkin veri yakalandığı zamanki ağırlığı olan canlı ağırlık ile ifade edilir.

Kaynak: TUİK

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi:

Kıyı şeridi uzunluğu (km), deniz alanı ve iç su alanı (ha), Su ürünleri üretimi (bin ton) ve yıllara göre değişimi (%), Balık türlerinin dağılımı (%)

Durum ve eğilimler;

(Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)

Veri Formatı

YILLAR	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
İçsu Avcılığı	696	733	768	1,076	1,271	1,115	1,015	930	870	952.2	922
Deniz Balıkları Avcılığı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yetiştiricilik Ürünleri	187	234	234	243	229	149	97	68	32	33	543

(birim:ton)

Değerlendirme ve Sonuçlar.

İlimizde mevcut barajlarda ve akarsularda yapılan balıkçılık faaliyetleri ile ekonomik gelir sağlanmakta olup, son yıllarda balık yetiştiriciliği faaliyetleri yoğunluk kazanmaktadır.

9. ALTYAPI VE ULAŞTIRMA

ALTYAPI VE ULAŞTIRMA											
GÖSTERGE: Karayolu ve Demiryolu Ağı											
TANIM: İldeki toplam karayolu (otoyollar, devlet yolları, il yolları) ve demiryolu gelişimi ve uzunluğunu ifade eder.											
Kaynak: Karayolları Bölge Müdürlüğü											
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre karayolu ve demiryolu uzunlukları (km)											
Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)											
Veri Formatı											
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Karayolu Ağ Uzunluğu (km)	528	528	528	552	552	552	552	552	552	569	569
Demiryolu Ağ Uzunluğu (km)	-(*)	-(*)	-(*)	-(*)	-(*)	-(*)	-(*)	-(*)	-(*)	-(*)	-(*)
(*) İlimizde Demiryolu bulunmamaktadır.											
Değerlendirme ve Sonuçlar. İlimiz, Yurdumuzun doğusu ve batısını birleştiren karayolu güzergahının ortasında yer alması hasebiyle gelişmeye her daim açık pozisyonundadır.											

ALTYAPI VE ULAŞTIRMA														
GÖSTERGE: Motorlu Kara Taşıtı Sayısı														
TANIM: İldeki, Otomobil (arazi taşıtı dahil), Minibüs, Otobüs, Kamyonet, Kamyon, Motosiklet, Özel Amaçlı Taşıtlar, Yol ve İş Makinaları ve Traktör toplamından ibaret motorlu kara taşıt sayısını ifade eder														
Kaynak: TÜİK, İl Emniyet Müdürlüğü														
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre motorlu kara taşıtı sayısı, taşıt kategorileri ve toplam araç sayısı içerisindeki oranları (%), İldeki kişi başına düşen araç sayısı														
Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)														
Araç Cinsi	Motosiklet	Otomobil	Minibüs	Otobüs	Kamyonet	Kamyon	Traktör	Çekici	Özel Amaçlı	Tanker	Arazi Taşıtı	Römork	Y.Römork	Genel Toplam
	3529	26.933	1094	545	5450	1688	9059	226	110	45	38	13	267	48.997
Toplam Araç Sayısının a Göre Oranı (%)	0,072	0,55	0,022	0,011	0,11	0,034	0,184	0,004	0,002	0,001	0,001	0,0003	0,005	
Değerlendirme ve Sonuçlar. İlin 2012 yılı TÜİK verilerine göre nüfusu 221.209, 2012 yılındaki toplam araç sayısı ise 48.997 dir. İldeki kişi başına düşen araç sayısı 0,22 dir. (ortalama 5 kişiye 1 araç düşmektedir.)														

10. ATIK

ATIK																
GÖSTERGE: Belediyeler Tarafından ya da Belediye Adına Toplanan Atık ve Bertarafı																
TANIM: Bu gösterge, il içinde, belediyeler tarafından ya da belediyeler adına toplanan katı atıkların miktarı ve düzenli depolama oranını ifade eder. Belediye atıklarının en önemli miktarı haneler tarafından üretilen atıklardır. Ayrıca alım-satım ve ticaret kuruluşları, ofis binaları, kurum ve küçük işyeri atıklarını da kapsamaktadır																
Kaynak: TÜİK																
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllık olarak belediyelerce ya da belediye adına toplanan katı atıklar (Ton), Düzenli Depolanan Katı Atık Miktarı (ton) ve oranı (%)																
<table><tr><th>YILLAR</th><th>2002</th><th>2003</th><th>2004</th><th>2006</th><th>2008</th><th>2010</th><th>2012</th></tr><tr><th>ATIK MİKTARI (TON/YIL)</th><td>155,749</td><td>160,981</td><td>155,278</td><td>156,617</td><td>95,900</td><td>87,356</td><td>71,267</td></tr></table>	YILLAR	2002	2003	2004	2006	2008	2010	2012	ATIK MİKTARI (TON/YIL)	155,749	160,981	155,278	156,617	95,900	87,356	71,267
YILLAR	2002	2003	2004	2006	2008	2010	2012									
ATIK MİKTARI (TON/YIL)	155,749	160,981	155,278	156,617	95,900	87,356	71,267									
Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)																
Değerlendirme ve Sonuçlar. Artan çevre bilinci, geri dönüşüm faaliyetlerinin yoğunlaşması, oluşan atıkların kaynağında azaltılma işlemlerinin yapılması sebebiyle yıllara göre depolama sahasına gelen katı atık miktarının azalmasını sağlamıştır.																

ATIK
GÖSTERGE: Katı Atıkların Düzenli Depolanması
TANIM: İldeki katı atık tesisi sayısı ve hizmet verilen nüfus oranını ifade eder.
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İldeki katı atık tesis sayısı, katı atık düzenli depolama hizmeti veren belediye sayısı ve nüfus, hizmet verilen nüfusun tüm il nüfusuna oranı (%)

Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)

KATI ATIK TESİSİ SAYISI	DÜZENLİ DEPOLAMA HİZMETİ VEREN BELEDİYE SAYISI	İL NÜFUSU	HİZMET VERİLEN NÜFUS	HİZMET VERİLEN NÜFUSUN TÜM İL NÜFUSUNA ORANI (%)
1	5	221.209	114.244	50

Değerlendirme ve Sonuçlar.

ATIK

GÖSTERGE: Tıbbi Atıklar

TANIM: İl için, Ayrı olarak toplanan tıbbi atık miktarlarının yıllık olarak belirtilmesi ve toplanan tıbbi atıkların bertaraf yöntemlerinin oransal olarak ifade edilmesidir

Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Toplanan tıbbi atık miktarı (ton), yöntemlerine göre bertaraf oranları (%) ve bertaraf tesisi sayısı

Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)

YILLAR	TOPLANAN TIBBİ ATIK MİKTARI	BERTARAF TESİSİ SAYISI
2008	119.355	İl ve İlçe Belediyelerinin anlaşma yapmış olduğu firma vasıtasıyla Nevşehir’de ki Tıbbi Atık Sterilizasyon tesisine gönderilerek bertaraf edilmektedir.
2009	79.159	
2010	179.816	
2011	150,478	
2012	187,054	

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Durum ve eğilimlerde sunulan verilerin değerlendirildiği ve bu değerlendirmenin özetlendiği bölümdür.

ATIK
GÖSTERGE: Bitkisel Atık Yağlar
TANIM: İl içinde toplanan bitkisel atık yağların miktarını ve geri kazanım-bertaraf oranlarını ifade eder.
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle ilde toplanan bitkisel atık yağın türlerine göre miktarı (ton), bertarafa ve geri kazanıma ilişkin oranları (%)
Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)
Değerlendirme ve Sonuçlar. <i>Durum ve eğilimlerde sunulan verilerin değerlendirildiği ve bu değerlendirmenin özetlendiği bölümdür.</i>

Not: Bitkisel Atık Yağlar ile ilgili 2012 yılı içerisinde İl Müdürlüğümüzde herhangi bir envanter çalışması bulunmadığından "Bitkisel Atık Yağlar" ile ilgili tablo doldurulamamıştır.

ATIK

GÖSTERGE: Ambalaj Atıkları

TANIM:İl içerisinde oluşan ambalaj atıklarının miktarlarını ve geri kazanımına ilişkin bilgileri içerir.

Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre; Üretilen toplam ambalaj atık miktarı ve ambalaj cinsi (ton), geri kazanılan toplam ambalaj atık miktarı (ton), piyasaya sürülen ambalaj miktarı (ton), hedeflenen geri kazanım oranları (%), geri kazanılması gereken miktar (ton), kayıtlı ekonomik tesis sayısı ve lisanslı tesis sayısı

Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)

2012 YILI							
AMBALAJ CİNSİ	AMBALAJ ATIK MİKTARI (Kg.)	GERİ KAZANILAN TOPLAM AMBALAJ ATIK MİKTARI (Kg.)	PIYASAYA SÜRÜLEN AMBALAJ MİKTARI (Kg.)	GERİ KAZANIM ORANLARI (%)	GERİ KAZANILMASI GEREKEN MİKTAR (Kg.)	KAYITLI EKONOMİK TESİS SAYISI	LİSANSLI TESİS SAYISI
Plastik	1.874.541	210.189	391.215	40	59.478	15	-
Metal	-	-	-	-	-	-	-
Kompozit	-	23.420	-	-	-	-	-
Kağıt Karton	-	-	27.091	40	9368	15	-
Cam	-	-	13.200	-	-	1	-
Ahşap	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	1.874.541	233.609	431.506	-	68.846	16	-

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Hızlı nüfus artışı, kentleşmenin yoğunlaşması, ekonomik ve sosyal gelişimler, yaşam tarzlarında meydana gelen gelişimler oluşan katı atık miktarlarının çeşitlenmesini ve artışına sebep olmaktadır. Oluşan katı atıklar

içerisinde en önemli grubu ambalaj atıkları oluşturmaktadır. Ambalaj atıklarının geri dönüşümde kullanılması sayesinde mevcut çöp sahalarının ömrü uzaması sağlanmış olacak, ayrıca ambalaj yapımında kullanılan hammadde miktarında azalmalar sağlayacaktır. Bu sayede çevre kirliliğinde azalmalar sağlanabilir. Yıllar itibari ile toplanan ve piyasaya sürülen ambalaj miktarından artışlar gözlenmiştir. Ambalaj atıklarının toplanması ile ilgili olarak ilimizde lisanlı 1 firma bulunmaktadır.

ATIK						
GÖSTERGE: Ömrünü Tamamlamış Lastikler						
TANIM: Ömrünü tamamlamış lastiklerin toplanma miktarları, geri kazanım tesisleri ve çimento fabrikalarında ek yakıt olarak kullanılan miktarını ifade eder.						
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü						
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre, ömrünü tamamlamış lastiklerin toplanma miktarları ve geri kazanım tesislerinde ve çimento fabrikalarında ek yakıt olarak kullanılan miktarları (ton)						
Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)						
<table><tr><th>YIL</th><th>ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLERİN TOPLANMA MİKTARLARI (ton/yıl)</th><th>GERİ KAZANIM TESİSLERİNE GÖNDERİLEN TOPLAM MİKTAR (ton/yıl)</th></tr><tr><td>2012</td><td>480</td><td>480</td></tr></table>	YIL	ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLERİN TOPLANMA MİKTARLARI (ton/yıl)	GERİ KAZANIM TESİSLERİNE GÖNDERİLEN TOPLAM MİKTAR (ton/yıl)	2012	480	480
YIL	ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLERİN TOPLANMA MİKTARLARI (ton/yıl)	GERİ KAZANIM TESİSLERİNE GÖNDERİLEN TOPLAM MİKTAR (ton/yıl)				
2012	480	480				
Değerlendirme ve Sonuçlar. Ömrünü tamamlamış lastikler ilimizde toplanıp lisanlı bir firmaya gönderilmektedir. İlimizde çimento fabrikası olmadığı için buralara da gönderilememektedir.						

ATIK
GÖSTERGE: Ömrünü Tamamlamış Araçlar
TANIM: İl genelinde yıllar itibariyle hurdaya ayrılan araç sayısını vb. bilgileri ifade eder.
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle hurdaya ayrılan araç sayısı
Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)
Değerlendirme ve Sonuçlar. Durum ve eğilimlerde sunulan verilerin değerlendirildiği ve bu değerlendirmenin özetlendiği bölümdür.

Not: Ömrünü Tamamlamış Araçlar ile ilgili 2012 yılı içerisinde İl Müdürlüğümüzde herhangi bir envanter çalışması bulunmadığından "Ömrünü Tamamlamış Araçlar" ile ilgili tablo doldurulamamıştır.

ATIK
Atık Elektrikli -Elektronik Eşyalar (*)
TANIM: Atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarları ve işleme tesis sayılarını ifade eder.
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarı (ton) ve işleme tesis sayısı
Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)
Değerlendirme ve Sonuçlar. <i>Durum ve eğilimlerde sunulan verilerin değerlendirildiği ve bu değerlendirmenin özetlendiği bölümdür.</i>

(*) Atık Elektrikli -Elektronik Eşyalar ile ilgili yönetmeliğin 2012 yılı içerisinde yeni çıkmış olması sebebiyle veri elde edilemediğinden söz konusu tablo doldurulamamıştır.

ATIK
Maden Atıkları
TANIM:(*) İl genelinde, cevher tiplerine göre, zenginleştirme tesisi sayısı ve zenginleştirme proses atıklarının dağılımını ifade eder.
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibarıyla cevher tiplerine göre zenginleştirme tesisi sayısı, zenginleştirme proses atıkları miktarları (ton)
Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)
Değerlendirme ve Sonuçlar. <i>İlimizde cevher zenginleştirme tesisi olmamakla birlikte mevcut tesisler denetlenerek oluşan proses atıklarının çevre kirliliği oluşturmaması için gerekli tedbirlerin alınması sağlanmaktadır.</i>

(*) İlimizde zenginleştirme tesisi bulunmamaktadır.

ATIK																																																																																																																											
Tehlikeli Atıklar																																																																																																																											
TANIM: İl genelinde, yıllar itibariyle toplanan tehlikeli atıkların miktarı ile geri kazanımı, yakma ve nihai bertaraf edilenlerin miktarlarını ifade eder.																																																																																																																											
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü																																																																																																																											
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İl içinde toplanan tehlikeli atıkların miktarı (ton), ara depolama geri kazanım, yakma ve nihai bertaraf miktarları (ton) ve geri kazanım türlerine göre oranları (%)																																																																																																																											
Durum ve eğilimler; (Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)																																																																																																																											
<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="4">2012 YILI</th></tr> <tr> <th>AKTİVİTE KODU*</th><th>ATIK KODU**</th><th>ATIK MİKTARI</th><th>BERTARAF YÖNTEMİ</th></tr> </thead> <tbody> <tr><td>05</td><td>050103</td><td>910 Lt.</td><td>D10</td></tr> <tr><td>05</td><td>050105</td><td>5 Lt.</td><td>D9</td></tr> <tr><td>07</td><td>070214</td><td>8.3 Ton</td><td>R12</td></tr> <tr><td>08</td><td>080113</td><td>1.33 Ton</td><td>Stok</td></tr> <tr><td>08</td><td>080317</td><td>20 Kg.</td><td>R12</td></tr> <tr><td>09</td><td>090101</td><td>110 Lt.</td><td>R4</td></tr> <tr><td>09</td><td>090104</td><td>1160 Lt.</td><td>R4</td></tr> <tr><td>12</td><td>120109</td><td>1400 Kg.</td><td>Stok</td></tr> <tr><td>13</td><td>130109</td><td>450 Kg.</td><td>Stok</td></tr> <tr><td>13</td><td>130113</td><td>2460 Kg.</td><td>R9</td></tr> <tr><td>13</td><td>130205</td><td>152.644 Kg.</td><td>R9</td></tr> <tr><td>13</td><td>130208</td><td>5080 Lt.</td><td>R1</td></tr> <tr><td>13</td><td>130502</td><td>3940 Kg.</td><td>R12</td></tr> <tr><td>13</td><td>130703</td><td>3333 Lt.</td><td>D10</td></tr> <tr><td>15</td><td>150110</td><td>14.569 Kg.</td><td>R12/R13</td></tr> <tr><td>15</td><td>150202</td><td>3020 Kg.</td><td>R12</td></tr> <tr><td>16</td><td>160107</td><td>5034 Kg.</td><td>R13/R4</td></tr> <tr><td>16</td><td>160111</td><td>3 Kg.</td><td>R13</td></tr> <tr><td>16</td><td>160113</td><td>1 Kg.</td><td>R13</td></tr> <tr><td>16</td><td>160213</td><td>140 Kg.</td><td>R13</td></tr> <tr><td>16</td><td>160506</td><td>1156 Kg.</td><td>R13/D10</td></tr> <tr><td>16</td><td>160601</td><td>1160 Kg.</td><td>R4</td></tr> <tr><td>17</td><td>170410</td><td>17.040 Kg.</td><td>R12</td></tr> <tr><td>18</td><td>180101</td><td>65 Kg.</td><td>D9</td></tr> <tr><td>18</td><td>180103</td><td>192.264 Kg.</td><td>D9/D10</td></tr> <tr><td>20</td><td>200121</td><td>2092 Kg.</td><td>R12/R13</td></tr> <tr><td>20</td><td>200126</td><td>550 Kg.</td><td>R9</td></tr> <tr><td>20</td><td>200133</td><td>16 Kg.</td><td>Stok</td></tr> </tbody> </table>				2012 YILI				AKTİVİTE KODU*	ATIK KODU**	ATIK MİKTARI	BERTARAF YÖNTEMİ	05	050103	910 Lt.	D10	05	050105	5 Lt.	D9	07	070214	8.3 Ton	R12	08	080113	1.33 Ton	Stok	08	080317	20 Kg.	R12	09	090101	110 Lt.	R4	09	090104	1160 Lt.	R4	12	120109	1400 Kg.	Stok	13	130109	450 Kg.	Stok	13	130113	2460 Kg.	R9	13	130205	152.644 Kg.	R9	13	130208	5080 Lt.	R1	13	130502	3940 Kg.	R12	13	130703	3333 Lt.	D10	15	150110	14.569 Kg.	R12/R13	15	150202	3020 Kg.	R12	16	160107	5034 Kg.	R13/R4	16	160111	3 Kg.	R13	16	160113	1 Kg.	R13	16	160213	140 Kg.	R13	16	160506	1156 Kg.	R13/D10	16	160601	1160 Kg.	R4	17	170410	17.040 Kg.	R12	18	180101	65 Kg.	D9	18	180103	192.264 Kg.	D9/D10	20	200121	2092 Kg.	R12/R13	20	200126	550 Kg.	R9	20	200133	16 Kg.	Stok
2012 YILI																																																																																																																											
AKTİVİTE KODU*	ATIK KODU**	ATIK MİKTARI	BERTARAF YÖNTEMİ																																																																																																																								
05	050103	910 Lt.	D10																																																																																																																								
05	050105	5 Lt.	D9																																																																																																																								
07	070214	8.3 Ton	R12																																																																																																																								
08	080113	1.33 Ton	Stok																																																																																																																								
08	080317	20 Kg.	R12																																																																																																																								
09	090101	110 Lt.	R4																																																																																																																								
09	090104	1160 Lt.	R4																																																																																																																								
12	120109	1400 Kg.	Stok																																																																																																																								
13	130109	450 Kg.	Stok																																																																																																																								
13	130113	2460 Kg.	R9																																																																																																																								
13	130205	152.644 Kg.	R9																																																																																																																								
13	130208	5080 Lt.	R1																																																																																																																								
13	130502	3940 Kg.	R12																																																																																																																								
13	130703	3333 Lt.	D10																																																																																																																								
15	150110	14.569 Kg.	R12/R13																																																																																																																								
15	150202	3020 Kg.	R12																																																																																																																								
16	160107	5034 Kg.	R13/R4																																																																																																																								
16	160111	3 Kg.	R13																																																																																																																								
16	160113	1 Kg.	R13																																																																																																																								
16	160213	140 Kg.	R13																																																																																																																								
16	160506	1156 Kg.	R13/D10																																																																																																																								
16	160601	1160 Kg.	R4																																																																																																																								
17	170410	17.040 Kg.	R12																																																																																																																								
18	180101	65 Kg.	D9																																																																																																																								
18	180103	192.264 Kg.	D9/D10																																																																																																																								
20	200121	2092 Kg.	R12/R13																																																																																																																								
20	200126	550 Kg.	R9																																																																																																																								
20	200133	16 Kg.	Stok																																																																																																																								
Değerlendirme ve Sonuçlar. İlimiz sınırları içerisinde işletmelerden kaynaklı oluşan tehlikeli atıklar yasal mevzuatlar çerçevesinde ilgili işletmelerce lisanlı firmalar aracılığıyla imhası gerçekleştirilmekte olup, mevcut oluşan tehlikeli atıklar TABS sistemine girilerek beyan edilmektedir.																																																																																																																											

11.TURİZM

TURİZM

Yabancı Turist Sayıları

TANIM:

Bu gösterge, il düzeyinde bir yılda giriş çıkış yapan yerli ve yabancı turist sayısının yıllara göre değişimini ifade eder

Kaynak:

TUİK, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi:

İl düzeyinde 2000 yılı ve sonrasındaki yıllarda giriş yapan yerli ziyaretçi sayısı (kişi), yabancı ziyaretçi sayısı, bu sayıların yıllara göre değişimi (%), bir önceki yıl için ziyaretçi sayısının aylara göre dağılımı

Durum ve eğilimler;

(Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)

TURİZM İŞLETME BELGELİ VE BELEDİYE BELGELİ TESİSLERDE KONAKLAYAN TURİST SAYILARI

Yıllar	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Genel Toplam
Yerli Turist	42.850	42.418	44.742	50.100	25.569	32.230	75.958	302.939
Yabancı Turist	295	343	367	475	170	541	1504	3695
Yerli Turist Yıllara Göre Değişimi (%)		-1	5	12	-49	26	135	
Yabancı Turist Yıllara Göre Değişim Oranı (%)		16	7	29	-64	218	178	

İLİMİZİ ZİYARETE GELEN TURİST SAYILARI

Yıllar	2007	2008	2009	2010	Genel Toplam
Ziyaretçi Sayısı	5607	3355	6440	22.190	37.592
Yıllara Göre Değişimi (%)		-40	92	245	

KIRŞEHİR MÜZESİ, KAMAN KALEHÖYÜK ARKEOLOJİ MÜZESİ VE MUCUR YERALTI ŞEHRİ BİR ÖNCEKİ YIL İÇİN ZİYARETÇİ SAYISININ AYLARA GÖRE DAĞILIMI

	2011			Toplam	2012			Toplam
	Kırşehir Müzesi	Kaman Kalehöyük Arkeoloji Müzesi	Mucur Yeraltı Şehri		Kırşehir Müzesi	Kaman Kalehöyük Arkeoloji Müzesi	Mucur Yeraltı Şehri	
Ocak	65	120	-	185	225	549	76	850
Şubat	25	412	-	437	239	356	24	619
Mart	65	759	-	824	239	392	157	788
Nisan	900	1602	-	2502	59	2085	691	2835
Mayıs	250	1000	-	1250	241	4401	1066	5708
Haziran	140	3759	-	3899	225	4140	706	5071
Temmuz	184	4812	-	4996	234	3938	603	4775
Ağustos	540	3127	-	3667	150	5516	393	6059
Eylül	233	2291	-	2524	118	2477	390	2985
Ekim	103	2737	-	2840	136	3968	366	4470
Kasım	150	1437	-	1587	149	1098	25	1272
Aralık	500	762	-	1262	85	1013	103	1201

Değerlendirme ve Sonuçlar.

İlimiz, turizm açısından potansiyeli olan bir il olmakla beraber, yeterli tanıtımın olmaması hasebiyle turizm alanında istediği konumda değildir. Ancak yıllara göre turist artışı görülmektedir.

TURİZM
Mavi Bayrak Uygulamaları (*)
TANIM: (Denize Kıyısı Olan İller İçin) Gerekli standartları taşıyan nitelikli plaj ve marinalara verilen uluslararası bir çevre ödülü olan mavi bayrağın, Türkiye’de 1997 yılından itibaren verildiği plaj ve marinaların yıllar itibari ile toplam sayılarının belirtilmesidir.
Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle, mavi bayrak almaya hak kazanmış plaj ve marina sayıları
Durum ve eğilimler; <i>(Şekil, çizelge ya da grafik yer alır)</i>
Değerlendirme ve Sonuçlar. <i>Durum ve eğilimlerde sunulan verilerin değerlendirildiği ve bu değerlendirmenin özetlendiği bölümdür.</i>

(*) İlimizin denize kıyısı bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- Türkiye İstatistik Kurumu Nevşehir Bölge Müdürlüğü, 2012
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2012
- Kırşehir İl Özel İdaresi, 2012
- Meteoroloji Müdürlüğü, 2012
- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012
- Orman ve Su İşleri Şube Müdürlüğü, 2012
- Orman İşletme Müdürlüğü, 2012
- Karayolları 6. Bölge Müdürlüğü, 2012
- İl Emniyet Müdürlüğü, 2012
- İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012

GENEL KAYNAKÇA

- Kırşehir Yıllığı, 1993
- Kırşehir İli Turizm Envanteri, 2000
- Türkiye İstatistik Kurumu Nevşehir Bölge Müdürlüğü, 2012
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2012
- Kırşehir İl Özel İdaresi, 2012
- Meteoroloji Müdürlüğü, 2012
- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012
- Orman ve Su İşleri Şube Müdürlüğü, 2012
- Orman İşletme Müdürlüğü, 2012
- Karayolları 6. Bölge Müdürlüğü, 2012
- İl Emniyet Müdürlüğü, 2012
- İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012
- Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü, 2012
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı, 2012
- Kırkaz Dağ. Paz. ve Tic. A.Ş. 2012
- Kırşehir Termal Turizm ve San. A.Ş. 2012
- İlçe Kaymakamlıkları, 2012
- Çemaş Döküm San. A.Ş. 2012
- İlçe Belediye Başkanlıkları, 2012

EK-1: 2012 YILINA AİTİL ÇEVRE SORUNLARI VE ÖNCELİKLERİANKET FORMU

AÇIKLAMALAR:

İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Anketi, illerimizin çevre sorunlarının ve önceliklerinin neler olduğunu ortaya koyan, aynı zamanda bu sorunların kaynaklarını, nedenlerini, sorunun çözümü için ne tür tedbirler alındığı ya da alınması gerektiğini belirten önemli bir çalışmadır. İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Anketi, çevre konusunda karar vericilere ve halka çevresel bilgi sağlamakta, böylece karar verme sürecini desteklemekte ve halkın çevresel konularda bilincini artırmaktadır.

Form doldurulurken;

- 1- Anket formunda doldurulan bilgilerin, “Çevre Durum Raporu” ve “Göstergeler” bölümü verileriyle tutarlı olmasına dikkat edilecektir.
- 2- Anket formu doldurulurken, başlıklar altındaki açıklamalara dikkat edilecektir.
- 3- Öncelik sıralaması istenen bütün başlıklarda (I.2., I.4., II.4., III.1., III.2., IV.1.), önceki yıla ait anket formuyla, yeni doldurulan yıldaki anket formunun ilgili başlıklarının karşılaştırılması yapılarak, değişiklik olmuşsa nedenlerinin belirtilmesi istenmektedir. Ancak, “**GEÇEN YILKİ ÖNEM SIRANIZ**” ve “**ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ**” kısımları “2012” yılından sonraki anket formlarında doldurulacaktır. Bu başlıklarda, 2012 yılında sadece “**BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ**” sütunu doldurulacaktır.
- 4- Anket formunun tüm bölümleri eksiksiz ve doğru olarak bilgisayar ortamında hazırlanacaktır.
- 5- Herhangi bir konuyla ilgili olarak veri ve bilgi temin edilememişse bunun nedeninin belirtilmesi gerekmektedir.
- 6- Her bir çizelgenin altında yararlanılan kaynak/kaynaklar verilmelidir.

BÖLÜM I.HAVA KİRLİLİĞİ

I.1. Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırma

Hava Kalitesi İndeksi	SO ₂	NO ₂	CO	O ₃	PM ₁₀
	1 saatlik ortalama	24 saatlik ortalama	24 saatlik ortalama	1 saatlik ortalama	24 saatlik ortalama
	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]
1 (Çok İyi)	0 -50	0 - 45	0 – 1,9	0 - 35	0 - 25
2 (İyi)	51-199	46 - 89	2,0 – 7,9	36 - 89	26-69
3 (Yeterli)	200-399	90 - 179	8,0 – 10,9	90 - 179	70-109
4 (Orta)	400-899	180 - 299	11 – 13,9	180 - 239	110-139
5 (Kötü)	900-1499	300- 699	14,0 - 39,9	240 - 359	140-599
6 (Çok Kötü)	>1500	> 700	> 40,0	> 360	> 600

I.1.1. İlinize ait yıl içindeki aylık ortalama ölçüm değerlerini yukarıdaki Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırarak, aşağıdaki çizelgede uygun sınıfı “X” ile işaretleyiniz.

AYLAR	Aylık Ortama (µg/m ³) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																														
	SO ₂						NO ₂						CO						O ₃						PM ₁₀						
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
OCAK	X																										X				
ŞUBAT	X																										X				
MART	X																										X				
NİSAN	X																											X			
MAYIS	X																											X			
HAZİRAN	X																											X			
TEMMUZ	X																											X			
AĞUSTOS	X																											X			
EYLÜL	X																											X			
EKİM	X																											X			
KASIM	X																											X			
ARALIK	X																											X			

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (çok iyi) , 2 (iyi) , 3 (yeterli), 4 (orta), 5 (kötü), 6 (çok kötü)

Kaynak: Verinin nereden alındığı

I.1.2. İlinize ait Kış sezonu ortalama ölçüm değerlerini (2011 yılı Ekim- 2012 Mart arası 6 aylık ortalama) Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırarak uygun sınıfı “X” ile işaretleyiniz.

Kış sezonu ortalama ölçüm değeri; raporu hazırlanan yılın bir önceki yılının Ekim ayı ile raporu hazırlanan yılın Mart ayı arasındaki 6 aylık ortalamayı ifade etmektedir. Söz konusu 6 aylık ortalama ölçüm değerlerini, Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırarak, çizelgede uygun sınıfa “X” ile işaretlemeniz istenmektedir.

	Kış Sezonu (Ekim-Mart) 6 Aylık Ortama (µg/m ³) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																													
	SO ₂						NO ₂						CO						O ₃						PM ₁₀					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Kış Sezonu (Ekim-Mart)	X																									X				

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (çok iyi) , 2 (iyi) , 3 (yeterli), 4 (orta), 5 (kötü), 6 (çok kötü)

Kaynak: Verinin nereden alındığı

I.1.3. İlinize ait Yaz sezonu ortalama ölçüm değerlerini (2012 yılı Nisan-Eylül arası 6 aylık ortalama) Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırarak uygun sınıfı “X” ile işaretleyiniz.

Yaz sezonu ortalama ölçüm değeri; raporu hazırlanan yılın Nisan ayı ile Eylül ayı arasındaki 6 aylık ortalamayı ifade etmektedir. Söz konusu 6 aylık ortalama ölçüm değerlerini, Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırarak, çizelgede uygun sınıfa “X” ile işaretlemeniz istenmektedir.

	Yaz Sezonu (Nisan-Eylül) 6 Aylık Ortama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																							
	SO ₂						NO ₂						CO						O ₃					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Yaz Sezonu (Nisan-Eylül)	X																							

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (çok iyi) , 2 (iyi) , 3 (yeterli), 4 (orta), 5 (kötü), 6 (çok kötü)

Kaynak: Verinin nereden alındığı

I.2. İlinizde hava kirliliğine neden olan kaynakları önem sırasına göre rakam * ile belirtiniz.

I.2.'de ilinizde hava kirliliğine neden olan kaynakları önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1,2,3,... şeklinde numaralandırmanız istenmektedir. Varsa “e. Diğer Sanayi Faaliyetleri” ve “g. Diğer Kaynaklar” ın ne olduğu ayrıca belirtilmelidir. Çevre Durum Raporunun “Hava” bölümündeki SO₂, PM, NO_x, CO gibi ölçüm sonuçlarının il bazındaki aylık ortalaması veya konsantrasyonu en yüksek olan istasyonun aylık ortalama değerleri esas alınır.

KAYNAK	GEÇEN YILKİ ÖNEM SİRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SİRANIZ ⁶	ÖNEM SİRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Evsel ısınma	1	1	
b. İmalat Sanayi İşletmeleri			
c. Maden İşletmeleri	2	2	
d. Termik Santraller			
e. Diğer Sanayi Faaliyetleri (Belirtiniz).....			
f. Karayolu Trafik	3	3	
g. Diğer Kaynaklar (Belirtiniz).....			

⁶En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

I.3. Hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla yıl içinde il/ilçelerde alınan tedbirleri “X” ile işaretleyiniz.

I.3.’de, hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla yıl içinde, il sınırları içerisinde ne tür tedbirler alındığı bilgisi istenmektedir. Çizelgede her bir tedbir için belirtilen numara altında, alınan tedbirler için işaretleme yapılması istenmektedir.

YERLEŞİM YERİNİN ADI		ALINAN TEDBİR/TEDBİRLER								
		a	b	c	d	e	f	g	h	i
İL MERKEZİ	1.		X							
	2.	X								
	3.				X					
	4.					X				
	5.								X	
	6.						X			
İLÇELER	1.	X								
	2.						X			
	3.							X		
	4.									
	5.									
	6.									
	7.									
	8.									
	9.									
	10.									
	.									
	.									

Kaynaklar:İşaretlemeyle ilişkin verinin nereden alındığı

Tedbirler:

a.	Kaliteli katı/sıvı yakıt kullanımı
b.	Doğalgaz kullanımı
c.	Bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları
d.	Ağaçlandırma çalışmaları/orman alanlarının, yeşil alanların artırılması
e.	Motorlu taşıtların egzoz gazı ölçümleri
f.	Sanayi kuruluşlarının emisyon izni almaları
g.	Sanayi tesislerinin yerleşim yeri dışına çıkarılmaları
h.	Denetim
i.	Diğer (Varsa yukarıya ayrılan bölümde belirtiniz).

I.4. Hava kirliliğinin giderilmesinde, yıl içerisinde, il/ilçelerde karşılaşılan güçlükleri önem sırasına göre rakam ile belirtiniz.

I.4.'de hava kirliliğinin önlenmesinde, yıl içinde, ilinizde karşılaşılan güçlüklerin önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4.... şeklinde numaralandırmanız istenmektedir. "Karşılaşılan güçlükler" altında belirtilen maddelerin hepsinin işaretlenmesi zorunlu olmayıp, ilinize uygun maddelerin numaralandırılması gerekmektedir. Bunların haricinde "diğer" olarak belirtilmesi gereken husus varsa, ayrıca belirtilmelidir.

Karşılaşılan Güçlükler	GEÇEN YILKİ ÖNEM SİRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SİRANIZ*	ÖNEM SİRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması			
b. Ateşçilerin eğitimsiz veya bilinçsiz olması	2	2	
c. Halkın alım gücünün düşük olmasından dolayı kalitesiz yakıt kullanılması	1	1	
d. Kaliteli yakıt temininde zorluklar			
e. Kurumsal ve yasal eksiklikler	3	3	
f. Toplumda bilinç eksikliği			
g. Meteorolojik faktörler			
h. Topografik faktörler			
i. Diğer (Belirtiniz).....			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

BÖLÜM II.SU KİRLİLİĞİ

II.1. İl sınırları içerisinde bulunan su kaynaklarının kalite değerlendirmesi

Su kirliliği, II.1.1-II.1-3'de il sınırları içerisinde, yıl içinde, kirliliğe maruz kalmış su kaynaklarının (yüzey, yeraltı ve yüzme suları) adları, kalite sınıfları ile bunların çizelgede belirtilen kirlenme nedenleri dikkate alınarak işaretlenmesi istenmektedir.

II.1.1. İl sınırlarında bulunan yüzey sularının kalite sınıflarını Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliğihükümleri çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretleyiniz.

Yüzey Suyu Adı	Kalite sınıfı				Kirlenme Nedenleri								
	1	2	3	4	a	b	c	d	e	f	g	h	i
					Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai ilaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer (Belirtiniz)

Kaynaklar: Verinin nereden alındığı

II.1.2. İl sınırlarında bulunan yeraltı sularının kalite sınıflarını Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretleyiniz.

Yeraltı suyunun bulunduğu bölge	Yeraltı Su Kalite Sınıfı			Kirlenme Nedenleri								
	İyi	Zayıf	Yeterli veri yok	a	b	c	d	e	f	g	h	i
				Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai ilaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Deniz Suyu Girişimi	Diğer (Belirtiniz)

Kaynaklar: Verinin nereden alındığı

II.1.3. İl sınırlarında bulunan yüzme sularının kalite sınıflarını Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretleyiniz.

Yüzme Suyunun bulunduğu bölge/plaj	Mavi Bayrak Ödülü		Yüzme Suyu Kalite Sınıfı (*)				Kirlenme Nedenleri						
	Var	Yok	A	B	C	D	a	b	c	d	e	f	g
							Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai ilaç ve Gübre Kullanımı	Deniz/Göl Taşımacılığı	Diğer (Belirtiniz)

(*) A sınıfı çok iyi/mükemmel, B sınıfı iyi kalite, C sınıfı kötü kalite ve D sınıfı çok kötü kalite/yasaklanması gereken olarak kalite kategorilerini temsil etmektedir.

Kaynaklar: Verinin nereden alındığı

Not: 24.04.2013 tarih ve 1500 sayılı yazımıza DSİ 122. Şube Müdürlüğünden herhangi bir bilgi gönderilmediğinden “BÖLÜM II.SU KİRLİLİĞİ” başlığı altında yer alan “II.1. İl sınırları içerisinde bulunan su kaynaklarının kalite değerlendirmesi” altındaki tablolar doldurulamamıştır.

II.2. Yıl içinde, il sınırları içindeki il/ilçelerde atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenlerini uygun seçenekleri “X” ile işaretleyerek belirtiniz.

II.2.’de, il sınırları içerisindeki yerleşim merkezlerinde (il merkezi ve ilçelerin her biri için) atıksulardan kaynaklanan kirliliğin nedenlerinin çizelgenin altında belirtilen maddeler dikkate alınmak ve (X) koymak suretiyle işaretlenmesi istenmektedir. Çizelgede geçen “İl Merkezi” ifadesiyle, İliniz Büyükşehir Belediyesi ise, Büyükşehir Belediyesine bağlı ilçeler, değilse merkez ilçe kastedilmektedir.

Yerleşim Yerinin Adı		Atık Sulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri												
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
İl Merkezi	1.											X		
	2.				X									
	3.							X						
	4.						X							
	.													
	.													
İlçeler	1.		X											
	2.					X								
	3.						X							
	4.							X						
	5.											X		
	6.													
	7.													
	8.													
	9.													
	10.													
	11.													
	.													
	.													
	.													

Kaynaklar: İşaretlemeye ilişkin verinin nereden alındığı

Kirlilik Nedenleri:

- Kanalizasyon şebekesinin olmaması veya yetersiz olması
- Yerleşim yerlerinde evsel nitelikli atıksuların arıtılmaması
- Büyük sanayi kuruluşlarının atıksularını arıtmaması
- Küçük sanayilerde toplu arıtmanın olmaması
- Foseptik çukurların sağlıklı şekilde inşa edilmemesi
- Foseptik atıkların vidanjörlerle çekildikten sonra gelişigüzel yerlere boşaltılması
- Zirai mücadele ilaçlarının kullanımı
- Kimyasal gübre kullanımı
- Arıtma tesisi kapasite ve verimlerinin yetersiz olması
- Arıtma tesisinde görevli olan personelin yetersiz olması
- Hayvancılık atıkları
- Maden atıkları
- Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

II.3. Su kirliliğinin önlenmesi amacıyla alıcı ortamlarda aşağıdaki tedbirlerden hangilerinin alındığını çizelgede (x) işareti koyarak belirtiniz.

II.3.'de, su kirliliğinin önlenmesi amacıyla her bir alıcı su ortamı için, çizelgenin altında belirtilen maddelerin dikkate alınarak tedbirlerin çizelgede işaretlenmesi istenmektedir.

Alıcı Ortamın Adı	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler								
	a	b	c	d	e	f	g	h	i
Deniz									
1.									
2.									
.									
Göller									
1.Seyfe Gölü		x	x		x				
2.Hirfanlı Baraj Gölü	x	x	x		x				
3.									
.									
Akarsular									
1.Kızılırmak	x	x	x		x		x		
2.Kılıçözü Deresi	x	x	x		x		x		
3.									
.									
.									
Havzalar									
1.Kızılırmak	x	x	x		x		x		
2.									
3.									
.									
.									
Yeraltı Suları									
1.	x	x	x		x		x		
2.									
3.									
.									
Jeotermal Kaynaklar									
1.									
2.									
3.									
.									
Diğer Alıcı Su Ortamları									
1.	x	x	x		x		x		
2.									
.									

Kaynaklar: Kırşehir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Alınan Tedbirler:

- Kanalizasyon şebekesinin yapılması ya da yenilenmesi
- Arıtma tesisi /deniz deşarjı /depolama alanları yapılması
- Yerleşim merkezinde foseptik kullanılması
- Tarımsal faaliyetlerde kullanılan zirai mücadele ilacı ve gübrenin aşırı ve yanlış kullanımının önlenmesi
- Yönetmelikler çerçevesinde denetim yapılması
- Deniz araçlarının atıklarını boşaltabilmeleri için uygun yerlerin hazırlanması
- Sanayi kuruluşlarının atıksuları için deşarj izni alması
- Toplumsal bilgilendirilme ve bilinçlendirme faaliyetleri
- Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

II.4. Su kirliliğinin giderilmesinde/önlenmesinde il sınırları içerisinde karşılaşılan güçlükleri en önemliden az önemliye doğru numara vererek (1,2,3,...) işaretleyiniz.

II.4’de su kirliliğinin giderilmesinde/önlenmesinde il sınırları içerisinde karşılaşılan güçlüklerin önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1,2,3,... şeklinde numaralandırmanız istenmektedir. “Karşılaşılan güçlükler” altında belirtilen maddelerin hepsinin işaretlenmesi zorunlu olmayıp, ilinize uygun maddelerin numaralandırılması gerekmektedir.

KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması			
b. Mali imkansızlıklar nedeniyle arıtma tesislerinin kurulamaması			
c. Kurumsal ve yasal eksiklikler			
d. Toplumda bilinç eksikliği			
e. Diğer (Belirtiniz) (İlçe ve belde Belediyelerin, Mali gerekçelerle AAT kuramaması.	1	1	

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,...şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

BÖLÜM III.TOPRAK KİRLİLİĞİ

III.1. İlinizde toprak kirliliğine neden olan kaynakları önem sırasına göre rakam ile işaretleyerek* belirtiniz.

III.1’de, il sınırları içerisinde toprak kirliliğine neden olan kaynakların önem sırasına göre, en önemliden, az önemliye doğru, 1,2,3,4.... şeklinde numaralandırılması istenmektedir. Toprak kirliliğine neden olan kaynaklar altında belirtilen maddelerin hepsinin işaretlenmesi zorunlu olmayıp, ilinize uygun maddelerin numaralandırılması gerekmektedir.

Kirlenme Kaynağı	GEÇEN YILKİ ÖNEM SİRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SİRANIZ*	ÖNEM SİRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi kaynaklı atık boşaltımı			
b. Madencilik atıkları			
c. Vahşi depolanan evsel katı atıklar	1	1	
d. Vahşi depolanan tehlikeli atıklar			
e. Plansız kentleşme			
f. Aşırı gübre kullanımı	2	2	
g. Aşırı tarım ilacı kullanımı	4	4	
h. Hayvancılık atıkları	3	3	
i. Diğer (Belirtiniz).....			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

Kaynaklar:Verinin nereden alındığı

III.2. Toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla il sınırları içerisinde, aşağıdaki tedbirlerden hangilerinin alındığını önem sırasına göre rakam* ile belirtiniz.

III.2’de, toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla il sınırları içerisinde belirtilen tedbirlerden hangileri alınıyor ise, bunların önem sırasına göre, en önemliden, az önemliye doğru, 1,2,3,4.... şeklinde numaralandırılması istenmektedir. Maddelerin hepsinin işaretlenmesi zorunlu olmayıp, ilinize uygun maddelerin numaralandırılması gerekmektedir.

ALINAN TEDBİRLER	GEÇEN YILKİ ÖNEM SİRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SİRANIZ *	ÖNEM SİRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi/Madencilik tesislerinin sıvı, katı ve gaz atıklarının mevzuata uygun olarak bertarafının sağlanması			
b. Kentleşmenin Çevre Düzeni Planlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi			
c. Mevzuata uygun olarak gübreleme, ilaçlama ve sulamanın yapılması	1	1	
d. Erozyon mücadele çalışmaları	2	2	
e. Geri dönüşüm/yeniden kullanım uygulamaları	3	3	
f. Diğer (Belirtiniz).....			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

BÖLÜM IV.ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNLARI

IV.1. Aşağıdaki Konu Başlıklarını Dikkate Alarak, yıl sonu itibariyle, İl Sınırları İçinde Görülen Çevre Sorunlarını Önem ve Önceliklerine Göre Rakam (Önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,5,..... şeklinde numaralandırınız) Vererek Sıralayınız. Tüm sorunları numaralandırmak zorunlu olmayıp, iliniz için geçerli olan sorunları öncelik sırasına göre numaralandırmanız yeterlidir.

IV.1’de, sıralanan çevre sorunları dikkate alınarak, yıl sonu itibariyle, il sınırlarınız içerisinde, görülen bu sorunların önem ve önceliklerine göre, en önemliden en az önemliye doğru 1,2,3,4,5.... şeklinde numaralandırılması istenmektedir. Tüm sorunları numaralandırmak zorunlu olmayıp, iliniz için geçerli olan sorunları öncelik sırasına göre numaralandırmanız yeterlidir. Ayrıca çizelgede yer alan her çevre sorunu için iliniz sınırları içinde geçerli olan nedenleri işaretleyiniz.

NOT: Ölçüm değerleri, göstergeler, her bölümün sonundaki sonuç ve değerlendirme kısımları, konularına göre şikayet sayısı, şikayetin ceza ile sonuçlanma oranı, konularına göre ceza sayısı, yapılan denetimler sonucu edinilen deneyimler vb. çevre sorunlarının hangi alanda yoğunlaştığı konusunda yol gösterici olabilir.

ÇEVRE SORUNLARI	GEÇEN YILKI ÖNEM SİRANIZ	BU YILKI ÖNEM SİRANIZ *	ÖNEM SİRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Hava kirliliği	4	4	
b. Su kirliliği	1	1	
c. Toprak kirliliği	5	5	
d. Atıklar	2	2	
e. Gürültü kirliliği			
f. Erozyon	3	3	
g. Doğal çevrenin tahribatı (Orman, Mera, Sulak alan, Kıyı, Biyolojik çeşitlilik ve habitat kaybı)			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

IV.2. İl Sınırları İçerisinde IV.1’de Tespit Edilen Her Bir Öncelikli Çevre Sorunu ile İlgili Olarak; Yukarıda IV.1’de Belirlemiş Olduğunuz Öncelik Sırasına Göre;

IV.2’de, IV.1’de sıralanan her bir öncelikli çevre sorunları dikkate alınarak;

- Çevre sorununun nedenlerini,*
- Bu nedenlerde daha çok hangi faktör veya sektörlerin etkili olduğunu,*
- Çevreye vermiş olduğu olumsuz etkilerini*
- Bu sorunların giderilmesinde karşılaşılan güçlüklerini,*
- Bu sorunları gidermek amacıyla alınan, alınması planlanan veya alınması gereken tedbirlerin neler olduğunu,*
- Ayrıca bu başlık altında yer almasını istediğiniz diğer görüşlerinizi belirten bilgi notunu,*

sistematiik ve yeterli seviyede açıklayınız.

I. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

SU KİRLİLİĞİ

Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Kirlilik:

İlimizde tarımsal faaliyetlerde kullanılan kimyasallar ve tarımsal ilaçlar özellikle yeraltı su rezervlerini kirleten en temel kirleticilerdir. Bitkiler, büyük dozlarda verilen besleyici maddelerin tamamını kullanamazlar. Araştırmalar sonucu, kullanılan azotun 1/3 ü veya yarısının boşa gittiği tahmin edilmektedir. Kullanılmayan nitratin büyük bir bölümü yağmur ve sulama suyuna karışmakta ve sonunda da toprağın altına sızarak yeraltı sularına karışmaktadır. Nitrat kullanımının denetimi ve çiftçilere bu konuda verilecek eğitim bu anlamda oluşacak kirliliğin yükünü azaltacaktır. Ayrıca, hayvanlardan kaynaklanan atıklarında denetim ve kontrol altına alınması, çevrede yaratılan kirlilik yükünü azaltacak; böylelikle, su kaynaklarının da kirlilik yükü azalmış olacaktır.

Sanayi Tesislerinden Kaynaklanan Kirlilik:

İlimiz sınırları içerisinde, sanayi amaçlı kullanılan sular arıtılmakta olup, çevre izin belgeleribulunmaktadır.

Eysel Atık Sulardan Kaynaklanan Kirlilik:

Kırşehir ilçe ve belde belediyelerinin kanalizasyon şebekelerinin derelere verilmesi, sularımızı kirleten en temel kirleticilerdir. İlçe ve belde belediyelerinin kanalizasyon şebekelerinin sonu arıtmayla sonlanmamaktadır. Bazı belde belediye sınırlarında kanalizasyon şebekesi olmayıp, konutlar atık sularını fosseptik çukurlarına deşarj etmektedirler.

II. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

Atıklar Sorunu:

Önemli çevre sorunlarının başında katı atıklar gelmektedir. İlimiz Merkez İlçe ile İlçe Belediyelerinin (Akpınar Belediyesi, Boztepe Belediyesi, Kaman Belediyesi, Kırşehir Belediyesi ve Mucur Belediyesi) oluşturmuş olduğu Kırşehir Su ve Hizmetler Birliğince Katı Atık Düzenli Depolama Sahası yapılmış olup, halihazırda çalışır vaziyette olan depolama sahasında sadece Kırşehir Merkez İlçe Belediyesinin evsel nitelikli katı atıkları depolanmaktadır. İlçelerimizin düzenli katı atık depolama sahasına olan uzaklıkları sebebiyle mevcut atık depolama sahaları kullanılmaktadır. İlimiz ilçelerinden olan Akçakent ile Çiçekdağı Belediyeleri Yozgat Katı Atık Yönetim Birliğine üye olmakla beraber üye oldukları atık yönetim birliğince işletilen atık depolama sahasına olan uzaklıkları sebebiyle mevcut depolama sahalarını kullanmaktalar.

Varsa, IV.1’de, “3” ve Sonrası Numara Verdiğiniz Öncelikli Çevre Sorunlarını, IV.1’de Belirlemiş Olduğunuz Sırayla Açıklayınız

..... ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

TEŞEKKÜR EDERİZ...